

CSENDŐRSÉGI LAPOK

SZERKESZTI: MOHÁCSY LAJOS SZÁZADOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal BUDAPEST, I. KER., BÖSZÖRMÉNYI-ÚT 21	Megjelenik minden hó 1-én és 15-én	Előfizetési ára: Egész évre 12 pengő, félévre 6 pengő	Telefon: 501-90.	Postafiókárközponti csokkszám: 25.342
--	--	---	---------------------	--

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.*

Amen.

Hősök ünnepe.

Meg-megismétlődik a kép, mindig egyformán. Összegyülekeznek a templom előtt: kitüntetéses katonák, még többen ünnepelőbe öltözött „civilék”, megszorogatják egymás kezét, örülnek egy kicsit egymásnak s mikor aztán mind együtt vannak kilenc vagy tíz óraker, bevonulnak a templomba lassan, ünnepélyesen. Felbűg az orgona s komor melódiáinak szárnyain imádság száll a végtelenbe, a bajtársakért, akik nincsenek itt...

Megkoszorúznak egy szobrot, egy emléktáblát, aztán glédába állanak úgy, mint valamikor. Döng a diszmenet a régi parancsnok előtt, felragyognak az arcok s a szemekbe kiül még egyszer a régi tűz... Aki látja őket így együtt a templom, a szobor előtt, vagy sorbaállva, tudja már: ezrednap. Ha ráér, megáll egy pillanatra, ha siet, megy tovább.

Ők azért csak gyűlnek, gyűlekeznek hűségesen minden esztendőben. Mindig kevesebben. A gléda ritkul, a vigyázz már nem olyan feszes s halkul a döngő diszmenet. Elmennek lassan azok is, akik megmaradtak, azok felett pedig, akik még ittmaradnak őrtállani az emlékek felett, rohan az idő sietősen...

Hősök, magyar bakák, tüzerek, huszárok, kajla-bajuszú, öreg népfölkelők és mind-mind a nótaszóval induló, virágzó legények, egy félvilág ellenei úgy élnek ma már az emlékezetünkben, mint egy régmúlt korszak legendájának ködbevesző meséje. Régi hatalmunknak, vitézi nagyságunk álmainak meseszerű hősei ők már, még azok szemében is, akik velük közös sorokban indultak a dicsőség mezejére. Mennyire távolodtak el vajjon azoktól, akik számára már a háború is csak történelem?

Vajjon csak az öreg harcosok emlékezete, csak az ő lelkük kegyelele őrzi a hőseket így, ilyen legendásan, ilyen szeretettel, ekkora büszkeséggel? Félünk tőle, hogy így van s nagyon sz. retnők, ha nem így lenne. Félünk, vajjon az utánunk jövő nemzedék, amelyiknek nem volt már része a hősi küzdelemben, szintén így fog-e azokra gondolni, akikért mi ma imádkozunk s akiket koszorúzunk? Mert öreg harcosok, a világháború minden poklán, szenvedésén átment emberek bizony gyakorta tapasztalhatják fiatalabbak társaságában az ellenk zójét.

Pedig ennek nem szabad így lennie. Nem azt

akarjuk, hogy fiatalok között másról se essék szó, mint háborúról. A világért sem. A legszebb hősi ének is únottá válhatik, ha túlhoszú, ha kifáraszt, ha mindig azt kellene hallgatnunk. Nem is a vérontás apoteozisát akarjuk a fiatalok lelkébe ültetni s az öreg harcosok hiúsága, sértett önérzete sem fáj nekünk. A magyar haza sorsa az, ami fiataljaink lelkén át gondokat kelt bennünk. Mert hogyan teremhetnek hősi elszántságok, hősi tettek után való vágyakozások azokban a fiatalokban, akiket néhány napján, percekre sem ragad magával a történelem, akik az emlékezés meghitt, ünnepélyes óráiban is szívesebben beérik a maguk mindennapos kis élményeivel, mint a leghősibb küzdelmek szemet ragyogtató, szívet dobogtató történelmével? Hogyan hallja meg a fiatalság a hősök szavát, amihez lélek kell. amikor az élő harcos szavát se hallja szívesen, amihez pedig csak a fülét nem kell becsuknia?

Mi is voltunk gyermekek, igaz, hogy más világ gyermekei. Nem mondjuk, hogy jobb, sem azt, hogy rosszabb. A világ mindig úgy természetes, amint van, mert változásait embertől független akarat irányítja. Vele, benne változunk mi és változik a gyermek is. Nem baj, ha az érdeklődési körét nem tudja függetleníteni attól, ami a világban körülötte történik. De azért, mert a ma gyermeke repülőgépet fabrikál kiskocsi helyett, gyermek marad, mert a gyermek a természetnek öröktől fogva egyazon palántája. Ha az értelmét elkapja is az új idők szele, a lelke fogékony marad minden iránt, amit idejében elültetnek belé.

Ne hagyjuk kialudni ezekben a gyermeki lelkekben a hősök tiszteletét. Nem engedjük, hogy elkapja őket az öndicsőítés szele, a maguknak élés világláza. Hagyjuk meg őket egész éven át gondtalan játékaik között, de azon az egy napon, amelyet a törvény is a hősi halottak emlékére rendel, ültessük őket egy meghitt órában a térdünkre és meséljünk nekik úgy, ahogy régen nekünk meséltek. Ültessük el lelkükbe a magyar vitézség, a magyar dicsőség magját, a százazrek emlékét, akik hét ország idegen földjében, tömegsírokban pihennek, aztán tereges-sük eléjük a térképet s mutassuk meg nekik Magyarországot, amelyért minden magyar gyermek ott lesz majd a helye az apák nyomában!

Mert bizony az öreg bajtársak ritkulnak, fehérednek. Még eljárogatnak a templomba, még viszik a koszorút hűségesen, de mi lesz, ha az utolsó is elmegy közülük? Lesz-e, aki elmegy helyettük imádkozni, koszorút fonni és emlékezni?

Ja nekünk, ha nem lesz! Gondolj erre is a hősök ünnepén!

Őrizetbevétel, elfogás, átadás.

Írta: Dr. MISKOLCZY ÁGOST főügyészhelyettes.

A Szut. 322. pontja első bekezdése szerint az elfogott egyént az illetékes bíróságnak vagy hatóságnak mielőbb át kell adni és az elfogástól (őrizetbevételtől) számítva 24 órán túl a csendőrség őri étében tartani nem szabad. Ha az átadást ezen az időn belül elháríthatatlan akadályok (súlyos betegség, forgalmi zavar, nagy távolság, stb.) gátolnák, a késedelmes átadás okát a jelentésben illetőleg a tényvázlatban (a „Megjegyzés” címszó alatt) meg kell jelölni. Ha pedig az illető egyénre a nyomozás továbbfolytatása végett az átadás után is szükség lenne, akkor őt az illetékes bíróságtól (ügyészségtől) kell kikérni.

A Szut.-nak ez a rendelkezése a bűnvádi perrendtartás rendelkezésein alapszik, amely törvény semmi kétséget nem hagy fenn abban, hogy a hatóságok az egyéni szabadság legmesszebbmenő tiszteletére vannak kötelezve azokkal szemben is, akik valamely bűncselekmény gyanújába kerültek. A gyanúsított személyes szabadságát más alapon, mint aminőt a törvény megszab, megszüntetni vagy korlátozni nem szabad.

A törvény nem ismer semmiféle olyan jogintézményt, amely a törvényben szabályozott előzetes letartóztatáson és vizsgálati fogságon kívül a személyes szabadság oly értelmű elvonását jelentené, mint ezek a jogintézmények, anélkül azonban, hogy ehhez az elvonáshoz az előzetes letartóztatás vagy vizsgálati fogság jogi hatása állna fenn. Magyarán szólva nincs törvényes lehetősége annak, hogy valakivel szemben az előzetes letartóztatással vagy vizsgálati fogsággal egyenlő tartalmú szabadságelvonást alkalmazzanak más néven

mondjuk az „őrizetbevétel” néven. A törvény maga ezt a szót: őrizetbevétel, nem is ismeri. Csak kivételesen, halaszthatatlan szükség esetében engedi meg azt is, hogy a rendőri hatóság (tehát nem rendőri közeg) előzetes letartóztatást rendeljen el és foganatosítson. Köteles a rendőri hatóság az általa letartóztatott vagy az eléje állított egyént azonnal, legkésőbb 24 óra alatt kihallgatni, a kihallgatás után pedig azonnal, legkésőbb 48 óra alatt a vizsgálóbíróhoz, illetőleg az illetékes kir. járásbíróhoz átkísértetni.

Az úgynevezett Nyomozó Utasítás, vagyis a bűnvádi perrendtartásról szóló törvény végrehajtása tárgyában a közigazgatási hatóságok eljárását szabályozó rendelet (130.000 B. M. 1899 sz.) az „előállítás” és „bekísérés” eseteit meghatározván, kötelezi a rendőri közeget, hogy az általa elfogott egyént azonnal állítsa a rendőri hatóság elé.

A Btk. 193. §-a értelmében a személyes szabadság ellen vétséget követ el az a közhivatalnok, aki hivatali hatalmával visszaélve törvényellenesen valakit elfogat, elfog vagy letartóztat. A bírói gyakorlat e vétség értelmezésében szigorú. Kimondotta a Kuria, hogy maga az elfogás ténye, minden további elkísérés, elővezetés, valamely helyre szállítás vagy személy elé állítás nélkül is kimeríti a Btk. 193. §-a alá eső vétséget. A személyes szabadság megsértése már akkor be van fejezve, amikor a tettes a sértettet foglyának nyilvánítja s így őt rendőri hatalma alá helyezi, egyebekben elfogásnak számít nemcsak az eljárás, hanem az elővezetés, bekísérés, letartóztatás is. Ha az elfogás vagy letartóztatás a sértett fél ellenállása vagy elmenekülése folytán nem sikerül, kísérlet létesül, ez azonban nem büntethető a törvény szerint.

A verhanovceni búcsú.

Írta: NAGY LAJOS I. törzsszermester
(Szombathely).

Az államvédelmi bíróság tagjai bevonultak a tárgyalóterembe. A hosszú, aszkéta külsejű elnök megigazította a csipetőjét és a villanycsillárak vakító fényében olvasni kezdte az ítéletet...

A Republika nevében!... Törvényidézetek hosszú sora következett. Ogy hullottak az elnök kemény, szagatos mondatai a siri némaságba merült teremben, mint a koporsón a kopácsolás.

...Bűnösnek mondatik ki Leskó József verhanovceni lakos, volt magyar csendőrszermester az állambiztonsága ellen elkövetett bűncselekményben. Lakásán Verhanovcen a magyar uralomra emlékeztető képeket és jelvényeket tartott.

Egyenruhás csendőrfényképeket, királyok képeit és egy idegen állam fegyveres alakulatának jelvényét

— bokráta kötött kakastollat — berámáztatta s ezeket lakásán őrizte. Mindezeket az elégedetlenséggel megfertőzött szlovákoknak mutogatta. Eme cselekményével az egy és oszthatatlan Republika ellen összeesküvést szőtt s ezért 4 évi szigorú börtönre ítéletetik. Az ítélet megfellebbezhetetlen.

A bírói emelvény előtt álló vádlottnak fejébe zuhant a vére. Szemei előtt összefolyt az oroszlanos címer, az államhatalom fejének olajképe, a bíró, a börtönőrök és a közönség.

Fülében eszeveszett harsonák vihara zúgott és szíve dobogása s ét akarta feszíteni szürke rabdarócából készült zubbonyát.

Aztán felkapta a fejét:

— Tiltakozom!... Tiltakozom a jog és az igazság nevében! — kiáltotta az iratait gyorsan összekapkodó bíró felé.

— Nem szőttem összeesküvést!... A falábam is régi emlék, ilyenformán akkor azzal is konspirálok?... A bíróság gyorsan elvonult.

— Hajde! — lökte oldalba az elítéltet az egyik börtönőr.

Az elítélt falába esetlenül előre lendült s egyensúlyát veszítve végig zuhant a földön.

A távozni készülő ügyész faarcán gúnyos mosoly suhant végig.

— Vigyétek! — adta ki az utasítást a börtönőröknek és a bíróság után ő is gyorsan eltávozott. A közönség felszisszent. A börtönőrök felkapták a tehetetlen elítéltet s kivitték a tárgyalóteremből.

Leskó József, a Republika 4566-os foglya, maga

Az a csendőr tehát, aki a Szut.-nak az elfogásról szóló, fentebb idézett rendelkezését meg nem tartva önkényesen jár el, súlyos büntetőjogi felelősséget visel, ha pedig nem a törvénytelenkedés tudatában cselekszik, hanem gondatlanságból, szolgálati vétség miatt kerül feleltetvön alá.

Mindezek előrebocsátása után nem zárkozhattunk el annak megállapításától sem, hogy a felsorolt tételes jogszabályok betű szerint való értelmezése esetén nem egyszer helyrehozhatatlan kár érhetné az igazságszolgáltatást, különösen bonyolultabb, nagyobb területre szerteágazó vagy sok szereplőjű bűncselekmény nyomozása eredménytelenül végződhetnék s így sok bűncselekményt nem követhetne büntetés.

A gyanúsítottak, akit szabadlábra kellene helyezni, mert a Szut.-ban megszabott idő elmúlt anélkül, hogy ellene megfelelő bizonyítékokat lehetett volna beszerezni, akárhány esetben módjában lenne eltüntetnie bűncselekménye nyomait, megfelelő összebeszélésekkel megváltoztatni az igazi tényállást avagy magát szökéssel egyszerűen elvonni a büntetés elől.

Igy keletkezett különösen a rendőri hatóságoknál olyan gyakorlat, hogy a gyanúsítottakat a törvényes 48 órán túl „örizetben” tartják, ami a fentiek szerint kétségtelen törvénytelenkedés, de elismerhetjük, hogy az igazságszolgáltatás érdekeit fenyegető veszedelem elhárítására irányuló szándékból ered.

Sok csendőr tudja tapasztalatból, hogy az őrizetbevétel meghosszabbításának szüksége. különösen szétágazó, szövevényes ügyekben kényszerítőleg jelentkezik. Ha azonban a fennálló szabályok ellenére jár el, dolgát az ügy érdeme szempontjából jól végezheti ugyan,

sem tudta, hogyan került le a cellájába. Hosszú napokig tartó önkivételbe esett. Cellatársai tartották benne a lelket. Az egyik öszejáró délután magához tért. Szétnézett a félbomálybasílylyedt cellában, ahol rajta kívül még három darócba öltözött, elnyűtt arcú fogoly üldögélt.

Megsimogatta homlokát. Még mindig azt hitte, hogy álmodik.

Fogolytársai odahajoltak hozzá.

— Jobban van? — kérdezte az egyik, míg a másik egy horpadt bögrében vizet hozott.

— Egy kicsit, talán... Úgy érzem... — suttogta elhalóan és nagy kortyokban inni kezdte a vizet. Nagynehezen felült a deszkapriccsen.

A nyírott, kopaszfejú, szürke darócos emberek kezeit szorongatták s bemutatkoztak neki.

— Kolosi erdőmérnök vagyok, én Buzsáki vegyeskereskedő, én pedig Hlavács kántortanító.

Azután halkan suttogva, mivel a falnak is füle van, megindult a beszéd árja. Négy szerencsétlen, sorsüldözött magyar egymásnak elsírt tragédiája.

— A kincstári erdőknél voltam Rózsahegyen. Az egyik zsupán — rokona — pályázott a helyemre. Jött a Tuka-ügy s elintézték. Négy gyermekem maradt kenyér nélkül, pedig nem csináltam semmit, de mit is csinálhattam volna. Hisz, ha lehetne! És mégis 6 évet adtak — mondta a mérnök.

— Nagybecséről hoztak ide — jajdult fel a fűszeres. — A feleségem öccse egyetemi hallgató Pesten, nálunk vakációzott. A leányok emlékkönyvébe piros és fehér tulipánokat festett zöld levéllel. Valahogy meg-

ámde mindig kockáztatja azt a felelősségrevonást, amely az ismert tiltó szabályok szerint ránehezedik.

Nem megoldás ily helyzetben az, hogy a kir. ügyészség egyenes vagy hallgatóságos hozzájárulását kéri a gyanúsított őrizetének szabálytalan meghosszabbításához. A kir. ügyészségnek nem áll hatáskörében ilyen előzetes felmentéseket adni s akármilyen alakban tesz is nyilatkozatot, ennek a nyilatkozatnak a kérdés érdemét illetően jelentősége nincsen, amínthogy semmiféle hatóságnak nincs joga bármiféle kibúvót engedélyeznie a törvényes rendelkezések alól.

A csendőrnek tehát nem lehet más vezérfonala, mint a törvényesség tisztelete s az őt kötelező szabályok megtartása. De kétségtelen kötelessége az is, hogy biztosítsa közérdekű munkájának, szolgálatának sikerességét azaz az igazságszolgáltatás érdekeit is. Amint láttuk ez a két kötelesség az elfogás és őrizetbevétel vonatkozásaiban összeütközhetik. Lehet, hogy a kérdést új jogszabályok szabályozni fogják, de addig is meg kell találni a kivetítő utat. Ez mindenesetre a szabályok pontos ismeretének és egyuttal ügyességnek, erélynek, munkabírásnak, találékonyságnak és helyes érzéknek dolga is.

Nem szabad a gyanúsítottat a megengedett időn túl őrizetben tartania, ezt tudjuk. Mit tegyen tehát a csendőr, ha egy bonyolult és sok időt igénylő ügyben nem tudta a kellő bizonyítékokat összegyűjteni, pedig tudja, hogy a bizonyítékok összegyűjtése abban a sokszor rövid időben is sikerülne, amelyben azonban a gyanúsítottat őrizetben tartania már nem szabad? Különösen, ha jól tudja, hogy hiába adja át az elfogottat a hatóságnak, kellő bizonyíték híján szabadlábra helyezik s így nem szolgált a büntető igazság ügyének, eddigi fáradsága is kárba veszett?

tudták. A sógorgyerek az utolsó percben megugrott, de engemet elfogtak... és 5 évet kaptam... Üzletengedélyemet elvették s az ottani finác feleségének adták. Családom minden nélkül a nagyvilágba kидobva...

Hlavács, a kántortanító vigasztalni kezdte:

— No, no pan Buzsáki, csak nem sírni, lenni még itt cifra világ, csak kintartani. No lám, voltam én is az a kántortanító ott Abrahamovcen, pedig én tót vagyok és mégis megfogta az a zsandár és behozta engemet ide, pedig azt se tudja, hogy mi az enyim bűnöd. Azt mondani itt az a bíró, hogy az enyim felesége magyar s nem öltözi fel maga az ünneplőbe, amikor Benes járja nálunk. Így van az, pan Buzsáki... pan Kolosi és pan Leskó... csak semmi csüggedis. Lenni itt még kutyavilág, ha... — de ezt már csak úgy suttogta, hogy még maga sem mert volna rá megesküdni, mit is mondott.

Amikor Leskó is elmesélte a sorsát, megcsikordult a zárban a kulcs. Beadták a káposztalevest, a két pokrócot és újra rájuk zárták az ajtót.

Igy ment ez hosszú-hosszú éveken keresztül minden este. Új foglyok cserélték fel a régieket. Új foglyokat hoztak a súlyos korban szenvedő halálra ítélt Felvidékről. Magyarokat, tótokat vegyesen.

Múltak az évek és lassan lemorzsolódott a rájuk szabott büntetés. Amiről azt hitte Leskó, hogy sohasem fog bekövetkezni, elérkezett.

Nem tudott aludni. Priccse szélén üldögélve várta ébren a reggelt. Amikor érte jöttek, elbúcsúzott cellatársaitól és a cellájától. Egyhangúan kopogtak mankói

Két kivezető út áll rendelkezésére. Ha olyan nagyobb szabású szövevényes bűncselekménnyel állunk szemben, amelyné előre látjuk, hogy a nyomozást 24 óra alatt nem fogjuk tudni befejezni, viszont egy vagy több gyanúsítottat azonnal el kell fogunk, akkor tegyünk két feljelentést. Az első feljelentésben, amit inkább csak előzetes tájékoztatásnak nevezhetünk, címszavak szerint való csoportosítás nélkül, egyszerű jelentés alakjában csak annyit jelentsünk be, amennyit 24 óra alatt meg lehetett állapítani és amennyi adat elég ahhoz, hogy a kir. ügyészség vagy a járásbíró a gyanúsítottat előzetes letartóztatásba helyezhesse. Ezzel az előzetes jelentéssel — amely mellett azonban a nyomozást természetesen megakadályozás nélkül tovább folytatjuk — adjuk át a gyanúsítottat is. Cél szerű a jelentésben megemlíteni, hogy az idő rövidsége — 24 óra — miatt több adatot, illetve bizonyítékot, mint amennyit a jelentés tartalmaz, egyelőre nem lehetett szerezni, az őrs azonban a nyomozást folytatja s annak befejezése után a szabályszerű és részletes feljelentést meg fogja tenni.

Ha ebben az előzetes jelentésben sikerül annyi adatot, illetve bizonyítékot bejelenteni, amennyi szükséges ahhoz, hogy a kir. ügyészség vagy a járásbíró a gyanúsítottat előzetes letartóztatásba helyezhesse, ez — az illető kihallgatása után — megtörténik s ezután már nincsen akadályja annak, hogy a gyanúsítottat a nyomozás befejezése végett kikérjük és őt akár mindjárt a bekísérő járőr is visszavihessse.

Ezt a kérést minden kir. ügyészség teljesíteni fogja (az előzetes letartóztatás kérdésében hozott határozat után), ha a csendőr megfelelő okokat hoz fel vagyis az ügy komolyságát és alaposságát feljelentésében kellően meg tudta érzékelteni, illetőleg kifejtetni.

a börtön betonján. Átvette a ruháját és szegényes cökmökjait s azon vette észre magát, hogy kívül van a boltajtásos börtönkapun.

Szabad volt!

Nehéz, szaggyalott lélegzéssel szívta magába a szabad, éltető levegőt, amely telítve volt az ébredező természet nehez földszagával.

Április volt és tavasz. A kertekben rügybeszőkennek a fák s a plébánia-kert felől sárgás porfelleget vert szemébe a szellő.

Lassan megindult a Verbőczy-utcán, amit ulye Massaryk-nak nevezetnek a csehek. A vásártér felé tartott, ahol ilyenkor mindig akad verhanovcei fuvaros, valamelyik szívósen elviszi magával az ilyen magformájú pénztelen embert.

A vásártéren etették lovacskaikat a verhanovcei atyafiak. Szájukból kiesett a keserűtűrés fekete kenyér és szemük nyitva maradt, amikor Leskó hozzájuk ért.

— Adjon Isten, szomszéd! — köszöntötték és szekereikről leugráva rohantak feléje, hogy megszórthassák a kezét.

— No még ilyen... csak hogy már megszabadult! — ölegették a megbatottságában szótlanul álló Leskót s aztán fenyőgályából gyorsan puha ülést készítettek neki az öreg Koleszár szekeren.

Mikor a várost elhagyták az egyik suhancot az első kocsiúra ültették hajtani, a többi pedig az utolsónak ballagó Koleszár szekereére ült, hogy együtt lehessen Leskóval, az ő réglátott „Nagyesszűjükkal”. Ez volt náluk a neve Leskó József egykori magyar csendőrörmes-

A második megoldási mód már kényesebb feladat s a csendőrnek nagy tapasztaltságát, niérséklettel párosult erélyét és éles különböztetni tudását feltételezi. Ez abban áll, hogy a csendőr egyelőre nem veszi őrizetbe, nem fogja el a gyanúsítottat, hanem állandóan szemmel tartja, megfigyeli, megidézeti esetleg ismételt elővezeti s így megvalósít egy alakszerűtlen őrizetbevételt, amellyel meggátolja a gyanúsítottat az igazságszolgáltatást károsító cselekményeit és iparkodik elhárítani azt a veszélyt, amelynek elhárítása minden törvénynek végső célja, a közrend és köznyugalom biztosítása, az állam és társadalom megvédelmezése a gonosztevőtől.

Amikor azután a nyomozás annyira befejeződött, hogy már a feljelentést is meg lehet szerkeszteni, az őrs a gyanúsítottat elfogja és a feljelentéssel együtt azonnal átadja. Ezt az eljárást természetesen csak akkor lehet követni, ha a gyanúsítottat állandó tartózkodási helye van és ha nem lehet tartani attól, hogy azonnali elfogásának mellőzése esetén meg fog szökni.

A Csendőrségi Lapokhoz intézett kérdésekből látom, hogy egyesek azt a nézetet vallják, hogy az átadásra megszabott 24 órát nem az őrizetbevétel időpontjától, hanem az elfogás kijelentésének időpontjától kell számítani. A fentiek után, azt hiszem, felesleges ismételnem, hogy ez a nézet téves. Az őrizetbevétel, elővezetés, elfogás stb. között a törvény semmiféle megkülönböztetést nem tesz, egészen mindegy tehát, hogy milyen címen foszt meg valakit a csendőrség a személyes szabadságától: annak semmiképpen sem szabad a 24 órát meghaladnia. Akit tehát pl. az őrs ma délelőtt 10 órakor őrizetbe vett, azt holnap 10 óráig feltétlenül át kell adnia, tekintet nélkül arra, hogy az elfogását egyáltalán kijelentette-e vagy sem.

ternek, mivel a tót atyafiak és az eljáró dolgait mindig ő intégette.

Ezer volt a kérdés, csak felelni nem akart senki. Megtanulták 16 év alatt, hogy náluk csak kérdezni szabad, felelni nem.

Mikor Leskó a börtön szenvedéseit mondotta el, ökölboszorult munkától kérges kezük.

— Majd egyszer!... — sziszegtek, — majd egyszer megfizetünk!

Az öreg Koleszár csizmaszárához ütögetve, kiverte zapekacsájából a beléndeklevélből készült pótdohány hamuját. Azután akkurátusan megtömté szürkabátja felhajtott ujjréséből. Rácsiolt. Hosszút sercintett a nyikorgó fatengely végére, azután kibökte, amit már régóta mondani akart.

— Pan... Nagyesszű... nem kell félni! Nem sokáig lesz ez így, ahogy van. Istenbizonny nem kell félni! Ideát volt még a télen Polóniából a krakkói Velszbaum fenyőmagot venni, az mesélte. Pedig igaz-e, hogy a zsidók előre tudnak mindent?

A szekéren ülők némán bólintottak.

— Azt mesélte a Velszbaum, hogy elverí ezeken a germán a port, mint a pinty!...

Elhallgatott. Az útszéli fákön évődve kergetődzött két mokus. Az első szekér megállt. Az atyafiak leugráltak kereket kötni és lassan leereszkedtek Verhanovcéba.

A faluban villámgyorsan terjedt szét a Nagyesszű megérkezésének híre.

Régi ismerősök jöttek, akik elhozták szegénységüket, kukoricamálét, keserűtűrőt, meg a földnél is feke-

A fegyverhasználat magánjogi vonatkozásai.

Írta: Dr. KASSAY-KRANTZ DEZSŐ
alezredes-hadbíró.

A magyar magánjog — vagyis ama jogszabályok összessége, amelyekkel az állam a magánélet viszonyait rendezi — tudvalevően nincs írott, egységes polgári törvénykönyvbe foglalva, hanem szétszórta régi és új szabályokból áll. A házakat, amelyek a folyton fejlődő gyakorlati élet és az ennek jelenségeit szabályozó törvények között időnkint előállanak, a szokás hivatott betölteni, mint amelyet nem írott törvény (rendelet, szabályrendelet) állapít meg, hanem amely a népek állandó, következetes alkalmazásával nyilvánított jogi meggyőződésében gyökerezik. Hasonló viszonyoknál ugyanis a helyesnek talált eljárás megismétlődik s így keletkezik egy, az idők rendjén mindinkább állandósuló zsinórmérték — a megszokott gyakorlat, melyet általában szokásnak, és mert jogi vonatkozású: jogi szokásnak nevezünk. Ez tartalmat adóan a bíróságok gyakorlatában, főleg pedig az ország legfőbb bíróságának, a kir. Kúriának ítéleteiben s ezek fontosabbjaiban: a Kúria döntvényeiben — „jogegységi határozataiban” — nyilvánul meg és hatása abban jelentkezik, hogy ezeket a jogegységi határozatokat a bíróságok mindaddig követni kötelesek, amíg a Kúria teljes ülése meg nem változtatja.

Ilyen, a m. kir. csendőrséget közelről érdeklő jogegységi határozatot hozott a közelmúltban a kir. Kúriának a közpolgári ügyekben alakított jogegységi tanácsa. Ebben a jogegységi határozatban ugyanis kimondja, hogy: „A polgári bíróság az eléje vitt magánjogi igény

elbírálásánál a fegyverhasználat jogosságának kérdésében nincs kötve a közigazgatási hatóság vagy a büntetőbíró-ság (honvéd bíróság) határozatához”.

Az e határozattal foglalkozó fejtegetésemben a jogegységi határozat tengelyét képező fegyverhasználat fogalmából kell kiindulnom, mert a jogegységi tanács előtt is nyilvánvalóan azoknak az eseteknek a meghatározása lebegett, amelyekben a katonaság béke idejében, továbbá a közbiztonsági és más közegek *jogosultak*, sőt — és ezt különös nyomatékkal hangsúlyozom — bizonyos kategóriákban, megfelelő körülmények közt, illetve helyzetben egyenesen *kötelesek* a velük szemben alkalmazott ellenállás vagy támadás esetében fegyverüket használni. A m. kir. honvédségre nézve a Szolgálati Szabályzat, a m. kir. csendőrségre pedig a Szut. határozzák meg ezeket az eseteket. A rendőrségre fegyverhasználatát az 1932. évi XIII. t.-c. szabályozza, a fegyrintézeti örökre a vonatkozó utasítás (1870. évi június hó 10-én kelt I. M. rendelet) irányadó stb.

En ezek közül ezúttal csak a csendőrségi fegyverhasználat nézőpontjából és érdekeiből kívánok a jogegységi polgári tanács határozatával foglalkozni.

A határozat a fegyverhasználati jogosultsággal felruházott kategóriák megállapított fegyverhasználati joga tekintetében elvi, személyi, tárgyi, tartalombeli, valamint sok más egyéb szempont tekintetében is különbségtétel nélkül a csendőrségi fegyverhasználati jogosságának kérdésében is függetleníteni kívánja a polgári bíróságokat az eléjük vitt magánjogi igény elbírálásánál a közigazgatási hatóság, illetve a büntetőbíró-ság (honvéd bíróság) határozatától.

Ez másszóval annyit jelent, hogy a polgári bíróság a fegyvert használó csendőr terhére és a fegyverhaszná-

tébb zabkenyeret, hogy a náluknál is szegényebb Nagyeszű segítsenek. Estére kelve már vígan lobogott a tűz a Nagyeszű konyhájában, és a küszöbre ülve, mintha soba mi sem történt volna, újra zapekacsáztak az atyafiak.

Másnap ünnepre virradt Verhanovce. Búcsú volt. Nagyeszű a falu véneivel együtt nézegette a templom mögötti pázsiton, hancurozó fiatalságot, mert azért a verhanovcei búcsú megmaradt a réginek, mint amikor még Pestről diktálták a törvényeket.

Csak a környezet változott meg. A tollas kalapos csendőröket tányérsapkás cseh csendőrök váltották fel és a lacikonyhás cipszer Guth mért almabort, hegyaljai helyett.

Amikor azonban a Nagyeszű betért hozzá a falu véneivel, előhúzott a sátor feneke alól egy kis butykost és odatette eléjük az asztalra az ecetnél is savanyúbb kadart.

— Savanyú itt már minden — legyintett kezével a vendéglős, aztán kopasz tarkóját végigsimítva, felsőhajtott:

— Az volt a szép idő! Leskó úr!

A Nagyeszű bólintott. Megértették egymást.

Valahonnan két füstös more vetődött a sátorba, akik ráreccsentettek a verhanovceiek kedvenc nótájára, amely szól a zúgó fenyvesről... a bujdosó vitézről... s a szerelmes kislányról...

A fiatalok nótára csaptak. A Nagyeszű asztalához jöttek az ismerősök, parasztok, fuvarosok, egyszerű favágók, hogy kezet szorítsanak a Nagyeszűvel, a hajdani magyar csendőrrel.

A sátor bejáratához két cseh csendőr ódalagott. Végignézték a zibongó tömeget s a Nagyeszű asztalához léptek. A Nagyeszű elővette szabadulását igazoló céduláját és szónélkül adta oda nekik.

A járőr vezetője elolvasta a cédulát és felszólította Nagyeszűt, hogy távozzék.

— Nazdar!... Köszönt fagyosan a Nagyeszű és hóna alá véve mankóit, az öreg Koleszárral elbicegett.

A sátorban mulató fiatalság azonban felhorkant. Magas ívben repült egy üveg a csendőrök felé, hogy pozdorjává zúzdódjék a sátor ágasfáján.

Szemrebbenésig tartott az egész s a két csendőr közrekapva szorongott az embergyűrűben.

— Üssétek őket!... Ne féljetez tőlük!... — bíztatták az öregek a fiatalokat.

— Csak a puskákat vegyétek el tőlük!... — ordította valaki.

A két halálraitelt csendőr keresztül akarta magát fújni a tömegen. Szándékukat azonban észrevették s ruhájuknál fogva ráncigálták őket vissza az embergyűrű közepébe. Kések villantak s ütlegek emelkedtek a levegőben...

Kint a sátor előtt is feketéllett a tömeg. Szitkok kergetőztek a levegőben s már-már úgylátszott, hogy a két szerencsétlen cseh mihamarabb átkerül a másvilágra.

A Nagyeszű az öreg Koleszárral kerítésnek támaszkodva nézte a sátorkörül történőket. Szemlélődésében valami különös és megmagyarázhatatlan érzés kezdett erőt venni rajta. Visszatekintett a múltba. Láta magát acélzöld zubbonyban, tollaskalappal itt, a verhanovcei

lat sértettje avagy annak halála esetében a részéről köteles eltartásra, neveltetésre vagy ellátásra utalt személy avagy személyek javára vagyoni — pl. kártérítési — kötelezettséget állapíthat meg és pedig akkor is, ha a szóbanforgó fegyverhasználati esetben az „illetékes parancsnok” az ügyet, — mert a fegyverhasználat jogos voltát megállapította, — a fegyverét használt csendőrrel szemben félretette, illetve ha a csendőrt az illetékes honvéd bíróság felmentette is.

Minden tiszteletet megadva a bírói mérlegelés szabadságának, — jöllehet ennek is, mint minden szabadságnak, megvannak a természetes és észszerű korlátai, előrebocsátom, hogy különböző, részben a nyilvánosságra nem is tartozó szempontokból és a minden egyénnél fontosabb közérdekből szerintem nagyon megfontolandó a kérdés, vajjon egyáltalán megnyugvással fogadható-e, hogy a katonai bíraskodás alá tartozó fegyveres erő — a honvédség, csendőrség stb. — tagjainak törvényen, törvényen alapuló utasításon, illetve törvényerejű szabályzatokon alapuló fegyverhasználatára kérdésében az ugyan-ezen törvényes rendelkezések imperatív rendelkezései szerint hozott valamely határozatot egy, a katonai és csendőrségi szolgálati körülmények és követelmények tekintetében természetszerűleg sem elméleti, még kevésbé gyakorlati tapasztalattal nem rendelkező idegen fórum — még ha polgári bíróság is — érdemben is kritikai ellenőrzés és felülvizsgálat alá vehessen. De most nem ezzel a megfontolással, hanem a kérdésnek a kártérítési jogot és kötelezettséget érintő oldalával, mint a polgári bíróság elé tartozó magánjogi igényvel kívánok foglalkozni anynyiban, amennyiben ilyenről a fegyverhasználat alapján, annak folyományaként szó lehet.

Ismeretes, hogy mai jogunkban a kártérítési jog és

bűsün. Érezte a kakastoll lengését, vállán a Mannlicher súlyát és érezte azt a felemelő érzést, amit a magyar csendőr érez, amikor veszélybejutott embertársain kell segítenie.

Körülnézett. Mellette az öreg Koleszár búsan lógatta vénségbe feszült fejét s előttük vad lótás-futással kavargott a megvadult tömeg.

Leskő hóna alá kapta a mankóit. Egyenes tartással — mint valamikor régen — belevetette magát a kavargó embertömegbe és a sátor bejáratához törte magát előre. A vendéglős kezeit tördelve, kétségbeesetten állt a sátor sarkának szorítva s azon igyekezett, hogy a két csendőrpuskát elrejtse a bősziült tömeg elől.

A Nagyeszű kezébe kapta az egyik puskát és érces hangon rákiáltott a zajongó tömegre:

— Zmenye zákona! A törvény nevében...

A puská válgödörbe lendült s a mutatoujj lassan belekúszott a sátorvas hajlatába.

A tömeg a réghallott szóra és hangra meghökkent. Eltűntek a fenyegető öklök s mint a vízbe dobott kő körül nagybodó vízgyűrű, tágult mind hátrább a házak kerítései mögé.

Az öreg Koleszár levegőbe dobta széles karimájú kalapját és hangosan kurjantotta:

— Eljen... pan Leskő!

— Ééé!... jen! — ordította utána a kerítések mögé visszahúzódt tömeg.

Leskő József, a falábú hajdani magyar csendőr pedig besukta a zárócsapot, átadta a hálálkodó cseheknek a két puskát és mankóira támaazkodva elbicegett. Nyomában az öreg Koleszár...

kötelezettség a vétkeesség elvére van fektetve és ezt az alapot tartja fenn a jövőbeni magyar polgári törvénykönyv tervezete is. Ebből folyik, hogy a jogos védelem, az „önvédelem” körében és a magánjogi végszükség esetén elkövetett cselekvények elvileg kártérítési kötelezettséget nem vonnak maguk után, mert a vétkeesség itt eleve ki van zárva.

Aki azonban a jog ellenére másnak személyében vagy vagyonában (szándékosan vagy gondatlanságból) bárminő sérelmet ejt, az magánjogi tiltott, azaz helyesebb szóhasználattal: jogellenes cselekményt követ el. Nem jogellenes azonban a károsító cselekmény, ha a kártevő jogos védelemben cselekedett, vagyis mást sértett ugyan, de csak valamely ettől fenyegető jogtalan támadás elhárítása végett.

A büntetőjogi fogalommeghatározással, mikép: „Jogos védelem az: mely akár a megtámadottnak, akár másnak személye vagy vagyona ellen intézett, vagy azt fenyegető jogtalan és közvetlen megtámadásnak elhárítására szükséges” a magánjogi önvédelem lényegében megegyezik. Minden tárgyilag jogellenes és közvetlen támadás, mely akár a személy, akár a vagyon ellen irányul, feljogosít a támadás nagyságához, hevesességéhez mért minden olyan védelmi cselekvésre, mely a támadás elhárítására szükséges. Természetszerűen a megtámadottnak nem szabad a támadás előidézésében vétkeesnek lennie. A támadás elhárítására szükséges cselekmények a támadástól függetlenek. Amennyiben tehát a támadás nagyon erős, a védelmi cselekmény is elmehet a végső határig, egészen a támadó megöletéséig.

Ezek az alapelvek magánjogi vonatkozásban általánosak, azaz személyválogatás nélkül mindenkor érvényesek. Ami azonban általánosságban a támadás elhárítására szükséges védelmi cselekvésre szabadon és tetszés szerint érvényesíthető lehetőség, — az a szolgálatbanálló (csapatállományú) csendőr részére, mindenkivel szemben, aki őt tettelesen megtámadja vagy támadással veszélyesen fenyegeti, jogosultság, sőt, ha másnak közvetlenül, jogtalanul és súlyosan veszélyeztetett életét, testi épségét, személyes szabadságát vagy vagyonát másképp megvédelmezni nem lehet, — kötelesség fegyverének a használatára, még pedig olyan kötelesség, amelynek elmulasztása egyenesen büntetést von maga után.

A jogos védelem szükséges korlátainak félelemből, ijedségből vagy megzavarodásból való túlhágása büntetőjogi szempontból kizárja a beszámíthatást, de a magánjogban ez az álláspont nem érvényesül és a szükséges túlmenő védelem jogellenes cselekvény marad. E részben tehát — magánjogi vonatkozásban is — tekintetbe jöhet az a szabály, mely szerint a fegyverhasználat csak addig jogosult, amíg célját el nem érte, hogy tehát a fegyvert megtorlásul használni nem szabad.

Tiltott cselekmény címén magánjogi kártérítési igény támasztása elképzelhető a fegyverhasználat jogosságát vitató avagy annak jogtalanságát éppenséggel kétségtelenné tevő esetekben. Itt a magánjogi igény érvényesítésének jogcímul az a magánjogi szabály szolgálhat, hogy aki tiltott cselekményt követett el, megtéríteni köteles mindazt a vagyoni kárt, amely a jogsértő cselekmény — a fegyverhasználat jogtalansága — következtében hárult a sértett félre, még ha a károsodás terjedelmét nem látta is előre. A kártérítés iránti jog — amennyiben önként

Az országgyűlés ünnepélyes megnyitására érkező Kormányzó Úr Ó Főmelettsége fogadja a kivonult csapatok tisztelgését.
(Schäffer felvétele.)

értetődőleg a jogellenesség tényálladéka fennforog — a cselekmény, illetve magatartás alanya ellen irányul. Ily esetekben a kárkötelelem, mint saját jogellenes tényeinkért való felelősség, tisztán deliktualis alapon nyugszik, vagyis, hogy jogtalan beavatkozás történt valakinek jog- és érdekkörébe.

Általában, aki valamely cselekményért magánjogilag felelős, annak felelőssége kiterjed e cselekmény minden zuikségképeni következményére, habár előre nem látott körülmények a szokottnál súlyosabb károsodást okoztak is. Így pl. aki valamely sérülésért felelős, annak kártérítési kötelezettsége arra is kiterjed, ha a sérültnél már lappangó testi baj előbb jutott kifejlődésre, mintha a baleset be nem következik. A kárvallott azonban a kárt tőle telhetőleg enyhíteni tartozik s ha a kár terjedelme az ő hibájából súlyosbodott, ez nem róható a kárért felelős személy terhére.

Ha valaki másnak akár szándékosan, akár gondatlanságból halálát okozta (gyilkosság, szándékos emberölés, halált okozó súlyos testi sértés) az elhalt gyógyíttatására és eltemettetésére szükséges költségeket annak, aki azokat kiadta, megtéríteni s egyúttal mindazon személyeknek, kiknek eltartására, neveltetésére vagy ellátására az illető kötelezve volt, a halál okán megszűnt ezen illetményeiket pótolni tartozik. Gyilkosság és emberölés esetében azok részére is jár kártérítés, akik a megölttől eltartást követelhettek. Így tartást követelhet az elszerecsélenedettnek özvegye, valamint bírói gyakorlatunk szerint a halált szenvedett nőnek vagyontalan és munkaképtelen férje, valamint az elszerecséltlenülült mostohanpának háztartásába felvett mostohagyermekai stb.

Testi sértés miatt a sértettnek tartós betegség vagy munkaképtelenség esetében évi járadékot is lehet meg-

ítélni. All e szabály arra az esetre is, ha a sértés állandóan megmaradó torzulást okozott. Gyakorlatunkban szörványosan előfordult, hogy testi sértés esetén a kártérítés mellett önállóan a sértett javára „fájdalomdíjat” is megítéltek, aminek határozottan kártérítési elemtől mentes elégtétel jellege van.

A tettes terhére megítélt kártérítés összegénél az, hogy a tartásra jogosultaknak is van vagyona, vagy más-honnan is kapnak némi tartást, figyelembe jön ugyan, de magát a kártérítés köteleességét nem zárja ki.

Több kártevő közös kártételeért egyetemlegesen felelős és a tettelssel egyetemlegesen felel a felbujtó és a segítő is.

Ha a kárvallott is hibás volt a károsító esemény be-következésében, úgy a kárt a kártevő és a kárvallott vét-kességük arányában viselik.

Meg kell végül említenem, hogy az állam felelőssége hivatalnokainak és közegeinek köteleességszegéseiért csak egyes esetekre van kifejezetten törvényben elismerve és pedig az eddigiak szerint általában csak a vagyonkezeléssel megbízott állami tisztviselő által e minőségben magán-feleknek okozott, tehát anyagi természetű károkért.

Egy 1868. évi rendelet azt mondja, hogy a gyakorlati próbaszolgálatuk alatt a próbacsendőrök minden oldalú használhatóságán kívül azok bátorságáról és elszántságáról is meg kell győződni. Erre az őrsparancsnoknak a próbaszolgálat ideje alatt elég alkalma van. Tilos tehát az erre a célra előre kigondolt mindenféle muvet, ahol például a járőrzetetője által rövid időre magára hagyott próbacsendőr gonosztevőnek vagy rablónak öltözött csendőrökkel találja magát szemben, mert ebből könnyen szerencsétlenség kelet-kezhethet és mert a csendőrnek álruhát öltetni nem szabad.

Fogolyszökési esetek tanulságai.

VII.

Irta: KÓVARI FERENC őrmester
(Zalaszentgrót).

Hároméves csendőr voltam, mikor egyszerre két gonoszlevő szökött meg attól a járőrtől, amelynek én is egyik tagja voltam. A szökés oka az elővigyázatlanság elmulasztása volt. Előrebocsátom, hogy nálam azóta se többé.

Ugy történt, hogy rendes szolgálatban, 1930 októberében, egyik cigánytanyára érkezvén, azt szokás szerint átkutattuk idegen cigányok után. Járőrvezetőm, Valkó István törzsőrmester végezte a putrik átvizsgálását, én meg a cigányokat egy helyre összegyűjtve őriztem. Egyik kunyhóból járőrvezetőm eddig ismeretlen cigány után lépett ki. Ez igazoltatásakor azt mondotta, hogy Kolompár Anti a neve és badacsonytomaji illetőségű. Elővettem a jó Nyomozókulcsot s a sok Kolompár között emberünket is feltalálni véltem. Lopás miatt volt körözve.

A cigány tagadott, ő nem az a Kolompár. További kikérdezés után mégis aztán azt mondotta, hogy csuda egy könyvem van nekem, hogy kitalálom az ember csínytevését is abból. En erre persze, megörültem, mert jól esett, hogy nem lehet csak úgy kifogni a csendőrökön. Mint minden esetben azóta is, igen alaposan bilincseltem meg. De ezután jött még csak az igazi öröm, mert a cigány elmondta, hogy itt van ám az egyik putriban a társa is, aki a lopásban s nem is egyben, a társa volt. Egy cigarettára gyújtva még azt is megmondta, hogyan hívják, hová való s hogy melyik is a kunyhó, amelyikben a társa van. Öröm volt hallgatni. A kunyhóban azonban a cigánynak hűlt belyét találtuk. Az elfogott cigány reszketve nézett a járőrvezetőre, esküdözött és már-már könnyeivel igyekezett bizonyítani igazát. Járőrvezetőm a következőképpen határozott.

Volt egy sártapasztó barátunk, a Szut. szerint besugónk, aki rövid, rejtett tanácskozás után vállalkozott, hogy kezünkre játssza az eltűntet. Miután a besugó és a megbilincselte cigányt azt bizonygezták, hogy a megszökött a közeli erdőben tünhetett el megérkezésünket látva, úgy terveztük, hogy besugónk felkutatja a egy rejtékhely előtt elvezetve, ahol mi elbujunk, a kezünkre adja.

A cigánytanyáról azzal távoztunk, hogy majd csak elénk kerül az a másik, ha ma nem, holnap, most pedig az elfogottal hazamegyünk. Elindultunk. A sok akácok erdőseke leple alatt azután visszakanyarodunk arra, ahol a besugónk kereste a megszököttet. Egy akácokban aztán megbujtunk. Az út előttünk s azon túl egy mély árok, amolyan homokbányácska. Ezt azonban nem tudtam.

Előttem a megbilincselte cigány állt, én térdeltem. Járőrvezetőm tőlünk oldalt 4—5 lépésre. Vártunk csendben. Már sötét volt. Lassan arra kellett gondolni, hogy besugónk inkább a cigány komájának sugott meg valamit, mert jó két óráig semmi jele sem mutatkozott annak, hogy szavának eleget tett volna. A türelem azonban rőszát terem. Mert egyszerre csak hangokat hallottunk s a hang gazdájában besugónkat ismertük fel. De hej, tövises rózsák fakadt a türelmünkből, amire akkor nem számítottunk. Mert amikor a két sötét alak elénk ért, az elől jövő és felismerhetőleg a megszökött cigány után járőrvezetőm hirtelen kiugrott, de az kiszakította magát a kezeiből, nagyot perdült s egyenesen felénk

ugrott. En erre elfeledkezve az előttem ülőről, ösztönösen utánakaptam, léptem is egyet-kettőt, de hiába. A cigány eltűnt a sűrűben s mire visszaneéztem, a megbilincselte cigány sem volt a helyén. Ugyane pillanatban az utacskán túl zuhanást hallottam, gondolkodás nélkül odaugrottam, belezuhanam a gödörbe, de ott is csak a levegőt markoltam.

Egyszerre két büntettes szaladt meg tőlünk.

Szerencsére ismertük a cigányteremtészetet alaposan. Vissza a cigánytanyára! Megtudtuk ott, hogy a megszököttek hozzátartozói Pöldekén és Zalaegerszegen vannak. Irány tehát oda. Megállás nélkül, erőltetett menetben. Zalaegerszegen a besugó által „elővezetett” cigányt meg is találtuk. Ágy alatt az egyik putriban. Most már rátettem a fűzőláncot is. Irány tovább Pöldekére, jó reményekkel. Valóban, Kolompár Anti ott volt, de csak volt. Későn érkezünk. Már eltűnt onnan is, de nem bilincses kezekkel, hanem szabadon, mert atyja, a cigánykovács lereszelte a láncot. De mert sem ennek, sem a többi cigánynak nyugta ettől fogva nem volt tőlünk, két hét múlva a badacsonytomaji őrs egyik járőre a mi emberünket szintén egy öreg ágy alól végül is kiráncigálta.

Tudom azóta, hogy nem fölösleges teher a járőrtáskában a fűzőlánc.

VIII.

Irta: PALOTÁS JÓZSEF törzsőrmester
(Pécs, nyom. alosztály).

A jugoszláv határ mentén, a csikériai vámőrök 1928 augusztus egyik napján két gyanús egyént fogtak el, akik a batáron át akartak szökni. Még aznap átkísértette a vámőrparancsnokság hozzánk, a csikériai különítményre, a további eljárás végett.

A két fogoly azt adta elő, hogy rokonaik látogatása végett akartak Jugoszláviába menni és mert nem volt pénzükhözlelve, átszökni szándékoztak. Nevüket ma már nem tudom. Arra emlékszem, hogy 20—21 évesek lehettek és igazolványaik szerint budapesti főiskolai hallgatók voltak. Megmozgásukkor bélyeggyűjteményt, különböző bankjegyeket s néhány könyvet találtunk. Akkoriban még az volt a rendelkezés, hogy a jogtalan határátlépőket a budapesti rendőrfőkapitányságnak kell átadni. Ennek fogantatásával a különítményparancsnok engem bizott meg. Délután indultunk személyvonattal Budapestre. A III. osztályú fülkében úgy helyeztem el őket, hogy meg ne szökhessenek. Olvasgattak, beszélgettek útközben, majd elaludtak.

Mikor vonatunk a pestszenterzsébeti vasúti megállóhoz ért, már ébren voltak és egyikük engedélyt kért, hogy kimenjen az illemhelyre. — Majd, ha elindulunk — feleltem. Indulás után megengedtem a kimenetelt. Hogy azonban addig, amíg egyikkel kint vagyok, a másik meg ne szökhessen, mindkettőt magammal vittem.

Kiérve a kocsit előterére, a foglyok anélkül, hogy egymáshoz egy szót is szóltak volna, egyszerre kétfelé ugorva, levetették magukat a mozgó vonatról. Utánuk kapni sem volt időm, de módom sem.

A vészféket meghúzhattam volna, de nem vettem igénybe, és pedig nem feledékenységből, hanem azért, mert azonnal tudtam, hogy a foglyok budapestiek lévén, lakásukon vagy hozzátartozóiknál bizonytalannal megtalálhatók lesznek és nem is tartottam a közre annyira veszélyesnek az egyetemi hallgató és csupán jogtalan határátlépési kihágással terhelt fiatal embereket.

Magamhoz véve a megszököttek által a vonatban visszahagyott holmikat, a főkapitányságra mentem, ott

Mégis csak jobb így, tavasza) ...

(Ashej Imre rajza)

bemutatkozás után közöltem az ügyeletes tisztviselővel, hogy mi történt és azt a szándékomat is, hogy a megszököttek hozzátartozóinak a lakásán akarom azokat újból elfogni.

A mellém adott detektívvel nem sok idő múlva eredménytelenül tértünk vissza. Én hazautaztam másnap azzal, hogy ha a szökevények kézrekerülnek, a főkapitányságtól értesítést kap a különítményparancsnokság. Bevonulva, jelentettem a történeteket, mire parancsnokom megfelelő szóbeli jutalomban részesített és a szárnyparancsnokságnak nyomban bejelentette a foglyok megszökését.

Egy hónap eltelte után a főkapitányság értesített bennünket, hogy a két fiatalembert elfogták s a velük lefolytatott nyomozás során kiderült, hogy nem is olyan ártatlanok. A náluk talált dolgok a műegyetem feltörése útján jutott hozzájuk s azért szöktek meg tőlem, mert meg voltak róla győződve, hogy már tudunk a napokkal előbb történt betörésekről.

Beismerem azt is, hogy tévesen fogtam fel a dolgot, abban a hitben lévén, hogy igen csekély büntetendő cselekménnyel terhelteket vezetek elő, akiknek emiatt igazán nem lesz okuk megszökni tőlem. Akkor megtanultam, hogy aki egyszer a csendőr őrzetében van, azért felel teljes mértékben addig, amíg át nem adta és mert senkinek sincs az arcára írva a multja, úgy kell kezelni kivétel nélkül minden foglyot, ahogyan az Utasítás azt előírja.

Külföldiek munkavállalásának ellenőrzése.

Írta: Dr. KOVÁCS BUNA KAROLY
m. kir. r. sfogalmazó.

A „Külföldiek ellenőrzése” cím alatt összefoglalható szolgálati feladatok, az 1930. óta kiadott s az eljárás a lehetőség szerint egyszerűsítő rendelkezések ellenére is olyan sokoldalúak, hogy azoknak csak az tud jól megfelelni, aki ennek a szolgálatnak minden csinjátbinját az alaptól kezdve ismeri, s aki a rendeletekkel, azok szellemével és célkitűzéseivel tisztában van.

A látszat szerint a külföldiek rendszetének igazgatási, közigazgatási részéhez a csendőrnek nincs köze, mert ő csak „ellenőrzi”. Ellenőrzi az elsőfokú, vagy egyéb hatóságok által adott engedélyek feltételeinek betartását, valamint azt is, hogy nemzetvédelmi szempontból a külföldi nem esik-e kifogás alá. Aki külföldit ellenőrzi, annak nemcsak azzal kell tisztában lennie, hogy az igazoltatást hogyan kell teljesíteni, hanem azzal is, hogy az, amit átvizsgál, ellenőrzi, mikor való, vagy valótlan. Tudnia kell, hogy az ellenőrzött egyénnek a felmutatott okmányokon, az útlevélén kívül kell-e egyéb okmányának is lennie. Hihető-e, amit előad, vagy sem. Ittartózkodása, ténykedése nem-e sért-e valamely szabályt. Előfordulhat, hogy a külföldi ugyan szabályszerű okmányt mutat fel, azt azonban valótlan előadása következtében, talán a kiadó hatóság elnézéséből kapta.

Ez előfordulhat, mert a rendelkezések sokoldalúak és az elintézési módok is különbözők.

Elsőrendű közbiztonsági és közrendészeti érdekek fűződnek ahhoz, hogy az ország területén a külföldi honosok is alávegyék magukat a hazai törvényeknek és azokat be is tartásák. A szószerint vett külföldi ellenőrzés éppen azt célozza: ellenőrizni, hogy betartja-e s ha kell, kényszer útján is elérni azt, hogy betartsa. A külföldi ellenőrzés, mint megelőző és felderítő szolgálat a közrendészeti és közbiztonsági szolgálaton kívül, állambiztonsági szolgálat is, de szolgálja a hazai munkapiac védelmét is.

A hazánk megismerése végett, látogatás vagy üdülés céljából hozzánk ellátogató idegenekkel szemben a fennálló rendelkezések számtalan kedvezményt tartalmaznak. Nem is ezekkel szemben szükséges a fokozottabb ellenőrzés. Vannak, akik a közrend és közbiztonság, így tehát az ország ártalmára szándékosan cselekednek s azért jönnek, hogy káros, sőt büntetendő eseményeket kövessenek el. A szabályokat szándékosan nem tartják be és kijátszák. Ezek azok, akik legbe-
hatóbb és legszigorúbb ellenőrzést igénylik.

A Szut.-nak a külföldiek ellenőrzésére vonatkozó 59. §-át a megváltozott viszonyoknak és az azóta kiadott rendeleteknek megfelelően, szerény nézetem szerint, meg kellene változtatni, a külföldi rendészetet pedig éppen sokoldalúsága és fontossága miatt az őrsparancsnokképző és járőrzetűi iskolákban célszerű volna külön tantárgyként tanítani.

A Szut. 59. §-ának áttanulmányozása után úgy tűnik, hogy a csendőrnek a külföldiek ellenőrzését illetően más kötelessége nincs, mint ellenőrizni, hogy az őrskörlethe érkezett külföldi a bejelentésre és a nyilvántartásra előírt rendelkezéseknek eleget tett-e. Be van-e jelentve, van-e tartózkodási engedélye. Eltávozása esetén kijelentette-e magát, valóban eltávozott-e. Pedig nem ez a lényeg, mert az a külföldi, aki üdülni, szórakozni s az országot megismerni jött, leginkább felelősségtől nem tartja be a szabályokat.

A Szut. említett §-ából, mint említettem, úgy látszik, hogy a csendőrnek nem kell ellenőriznie azt, hogy a külföldi betartja-e a felteteleket, amelyeket vele szemben felállítottak, amikor lakhatási bizonylatot kapott. Ugy tűnik, nem kell ellenőriznie azt, hogy a külföldi engedély nélkül nem vállalt-e munkát, vagy ha munkavállalását engedélyezték, ennek feltételeit betartja-e, az időnkénti személyes jelentkezésre kötelezett pedig a kötelességének eleget tett-e. Ugy tűnik, mintha a Szut. nem tulajdonítana ezeknek fontosságot, mert csak azt említi, hogy a külföldi érkezéséről és távozásáról kell a közszolgálat elöljáróságának az őrsöt értesítenie. Ha fokozottabb ellenőrzést igénylő külföldi érkezik a községbe, erről csak akkor küld értesítést, ha erre vonatkozólag az őrsparancsnokkal előzetesen megállapodnak.

Mindéz azonban csak látszatra van így, mert a §. áttanulmányozása és a sorok boncolgatása után, az még mai szövegezésében is kötelességévé teszi a csendőrnek, hogy mindent ellenőrizzen, ami a külföldivel és annak ügyével kapcsolatban lehet, nemcsak a be- és kijelentés, valamint eltávozás megtörténtét. Ezt a Szut. 376. pontja fejezi ki, amikor kötelességévé teszi az őrsparancsnoknak, hogy ellenőrizze: eleget tesznek-e a külföldiek a „nyilvántartás”-ukra nézve fennálló rendelkezéseknek. Ma ugyan szó szerint vett nyilvántartás nincsen, mégis ez a szó, mint gyűjtőfogalom jelenti azt, hogy a csendőr köteles mindent ellenőrizni, amit a kül-

földiek rendészetére és ellenőrzésére vonatkozó jogszabályok tartalmaznak. A külföldiekre vonatkozó szabályok összességét ugyanis „nyilvántartás” szóval jelzik. De céloz erre a 377. pont utolsó bekezdése is „ha kihágást állapított meg, vagy bármilyen gyanús körülményt észlelt, továbbá stb. ... jelentést kell tenni.” Világos, hogy kihágást, gyanús körülményt, vagy egyebet úgy észlelhet, ha mindent pontosan és lelkiismeretesen ellenőriz.

Igy tehát, ha szószerint és kifejezetten a Szut.-ban nincs is benne, a csendőrnek ellenőriznie kell a külföldiek „munkavállalás”-át is.

A külföldiek munkavállalásáról az 1930. évi 100.000—B. M. sz. rendelet, valamint ennek végrehajtása tárgyában kiadott 1930. évi 101.000—B. M. sz. körrendelet 15., 16., 17., 18. §-ai és az azóta kiadott szigorító, enyhítő, magyarázó rendeletek rendelkeznek. A B. M. rendeletek tárgya „Munkavállalás”. Ez a megjelölés sok csendőrt, de sok rendőrbatóságot is tévedésbe ejt.

Akik a címet szószerint értelmezik, csak azt a külföldit tekintik munkavállalónak, aki szószerint véve másnál munkát „vállal” (különböző szakmájú iparossegédek, mezőgazdasági munkások, stb.) A cím ne tévessze meg a csendőrt és az se adjon helytelen magyarázatra okot, hogy a rendeletekben gyakran találkozik ezekkel a kifejezésekkel: „munkaadó”, „munkavállaló”. A rendelet 15. §-ának 2. bekezdése ugyanis megmagyarázza, hogy nemcsak annak kell munkavállalási engedély, aki munkát „vállal”, hanem annak is, aki „önálló kereső tevékenységet folytat”. A 19. §. 2. pontja pedig megerősíti ezt, amikor kihágásnak minősíti, ha a külföldi tilalom ellenére, engedély nélkül alkalmazást, munkát vállal, „kereső tevékenység”-et folytat.

Az a külföldi, aki 1925. augusztus 1. után jött, vagy jön az ország területére, itt kereső tevékenységet csak akkor folytathat, ha erre munkavállalási engedélyt kap. Az általános rendelkezés alóli kivételeket a hivatkozott rendelet sorolja fel. Téves értelmezés alapján egyes hatóságok a kereső tevékenységet csak akkor látják fennforogni, ha ezért pénzbeli ellenszolgáltatás jár. Helyes értelmezés szerint azonban a keresetbe minden járandóság beszámít. Az is kereső tevékenységet folytat, aki ténykedéséért természetbeni juttatásokat, lakást, ruhát, ellátást kap. Aki nem ideiglenes jelleggel, nem szórakozás, látogatás, üdülés, vagy gyógyulás, ismeretszerzés végett tartózkodik az ország területén 3 vagy 6 hónapig és nem nyilvános tanfolyamra beiratkozott tanuló, annak okmányán — a lakhatási bizonylaton —, vagy az ennek kiadása iránt előterjesztett kérelemről kapott „Elismervény”-en az elsőfokú hatóságnak fel kell tüntetnie, hogy a külföldi, sem családtagjai az ország területén munkát sem önállóan, sem alkalmazotti minőségben nem vállalhatnak. Ha ilyen tilalom alá valaki nem esik, akkor fel kell tüntetnie azt is, hogy a külföldi munkavállalási engedély beszerzése alól fel van mentve. Ha az okmányokon ilyen feljegyzés nincsen, mindig azt kell vélelmezni, hogy munkavállalási tilalom alatt áll.

A közbiztonsági és közrendészeti érdekeken kívül a munkavállalók ellenőrzése állami és gazdasági érdek is. Különösen ma, amikor a hazai munkások elhelyezkedése, munkavállalása is elvárhatóan akadályokba ütközik. A hazai munkapiac védelmében a csendőr is részt tud venni és részt is kell ebben vennie.

Minden ellenőrzés alkalmával — még a 3 hónapnál

V. György angol király huszonöt éves uralkodói jubileumát ünneplő angol világbirodalom egyik gyarmatán készült felvételünk, szemléltetve egy büntetett feletti bíráskodást. Mindenki fekete, csak a bíró fehér...

nem hosszabb ideig itt tartózkodó külföldieknél is — mindig vizsgálni kell tehát, hogy a külföldi nem folytat-e kereső tevékenységet, nem vállalt-e munkát. Fokozottabban kell ellenőrizni és vizsgálni ezt azoknál, akik állandó jelleggel tartózkodnak itt, ha 1925. VIII. 1. után jöttek az ország területére. Az utóbbiaknál, ha van munkavállalási engedélyük, azt is vizsgálni kell, hogy a külföldi az engedélyben megjelölt munkakörben, a megállapított helyen (községben és munkaadónál), időtartam alatt és a kikötött feltételek mellett kezdte-e meg és folytatja-e tevékenységét. Pl. a munkavállalási engedélyt kapott külföldi nevelőnőnek csakis az engedélyben megnevezett községben és munkaadónál szabad ténykednie. Ha ugyanabban a községben, de már más munkaadónál kíván elhelyezkedni, új engedélyt kell kérnie.

Az ideiglenesen itt tartózkodó, vagy átutazó külföldiek ellenőrzése rendszerint az idegen államok által kiállított okmányok alapján történik. Az állandó jelleggel, de különösen a munkavállalási célból itt tartózkodók ellenőrzése rendszerint a lakó- vagy munkahelyen történik. Itt az utazási okmányok ellenőrzése csak másodrendű szerepet játszik, a lényeg a magyar hatóságok által kiállított okmányok ellenőrzése és az, hogy a külföldi az ezen okmányokban előírt feltételeket betartja-e. Ezt azonban a csendőr csak úgy tudja ellenőrizni, ha feltételeket ismer. Ma azonban a csendőr az állandó és munkavállalási jelleggel itt tartózkodó külföldiekről, az okmányokról, amelyekkel rendelkezniük kell, a feltételekről,

amelyeket nekik előírtak, semmit sem tud, mert ezekre vonatkozólag előzetes értesítést sehonnan sem kap. Az az értesítés, amelyre a Szut. is hivatkozik, amelyet a községi előjáróság küld az őrsnek a külföldi megérkezéséről és távozásáról, ehhez az ellenőrzéshez jóformán semmit sem ér, legfeljebb kiindulási pontnak jó. Sok levelezésbe és főleg időbe kerül, hogy az őrs ebből kiindulva tudja meg azt, hogy a községbe érkezett külhonos mire jogosult, mire nem. Kell-e valamilyen különleges kötelezettséget teljesítenie, vagy sem. Az, hogy az őrsnek a külföldiről, az érkezés vagy távozás tudomásulvételén kívül, minden adatot magának kell összegyűjtenie, az ellenőrzés rovására megy. Igen sokszor előfordul, hogy amíg a szükséges adatokat be tudja szerezni, a külföldi nyugodtan folytatja jogellenes ténykedését, esetleg el is távozik.

Az állandó jelleggel a községben tartózkodó külföldiekről, de csakis a lakhatási bizonylatot nyert külföldiekről a községi előjáróság kap értesítést. Ez a mai formájában oly szűk szavú, hogy ha ezt az értesítést a községi előjáróság ellenőrzési célból meg is küldené az őrsnek, alapul ez sem volna elég. A külföldi ügyeiben történt minden mozzanatról mindenki kap értesítést, vagy jelentést, a külföldi, a munkaadó, részben a község és a K. E. O. K. H. is, csak éppen a csendőrszóra nem, holott az ellenőrzést tulajdonképpen ez végzi.

Célszerű lenne tehát elrendelni, hogy az ellenőrzésnél és nyilvántartásnál rendszeresített, igen jól bevált nyilvántartólap egy másolati példányát az elsőfokú

rendőrhatalóság a külföldi lakóhelye szerint illetékes őrsnek is küldje meg akkor, amikor a külföldi első ízben kap állandó jellegű ittartózkodásra, munkavállalásra stb. valamilyen jogosítványt. Az időközi változásról azután éppen úgy, mint a K. E. O. K. H. jelentést, az őrs is kapjon értesítést. Ha a külföldi az őrs körletéből végleg eltávozik, ez a nyilvántartólapot a külföldi új lakóhelye szerint illetékes őrsnek küldenie meg, amint ezt ma az elsőfokú endőrhatalóságok egymás között teszik. Ha a külföldi az ország területéről végleg eltávozik, vagy pedig visszahonosítás miatt, vagy egyéb címen nyilvántartása és ellenőrzése tovább nem szükséges, a nyilvántartólapot beterjeszti a legutolsó lakóhely szerint illetékes elsőfokú rendőrhatalóságnak irattározás végett.

A nyilvántartólapon a személyi adatokon kívül minden olyan adat fel van tüntetve, amely ahhoz, hogy a külföldit ellenőrizni lehessen, szükséges és elég. Az ellenőrzést, különösen a főszolgabírák általában az iratok és a nyilvántartólap, a K. E. O. K. H. a főellenőrzést a nyilvántartólap alapján végzik. Gyakorlatilag és valójában a csendőrnök kellene végeznie, de, hogy ezt megtehesse, adatokat kell rendelkezésre bocsátania. A kis munkatöbbit az eredményben hálálna meg magát.

Szükséges volna az is, hogy a főszolgabírák mindazokat a kérelmeket, amelyeket külföldiek ügyében hozzájuk beterjesztenek, legyen az tartózkodási engedély, lakhatási bizonylat, munkavállalási engedély elnyerése iránti kérelem stb., mielőtt az engedély megadását tárgyában döntenének, vagy döntésre felterjesztenék, adják ki az őrsnek véleményes jelentésre. Még a legegyszerűbb engedély, a tartózkodási engedély kiadása előtt is számos olyan adat valódiságát kell megállapítani és ellenőrizni, amely már nyomozásszerű eljárást kíván. Részletes és megalapozott feleletet csak az őrs adhat. Példakép említem, hogy az elsőfokú rendőri hatóságok külföldi ellenőrzésük eredményéről és a külföldiek egyes csoportjairól a K. E. O. K. H.-nak különböző időben jelentést kötelesek tenni. Ezek a jelentések, véleményem szerint csak akkor lehetnek helyesek, ha az azokban foglaltakat a tulajdonképeni ellenőrzők, az őrsök megállapításai alapján teszik. Az őrsök viszont az ellenőrzést hatékonyan csak akkor tudják foganatosítani, ha az eddig kiadott s a jövőben kiadásra kerülő rendeleteket nemcsak a közigazgatási részt intéző hatóságok, hanem a csendőrség is megkapja s ezeket, ha kivonatossan is, a Csendőrségi Közlönyben minden őrsnek tudomására hozzák. Azt a kis munkatöbbit, amelyet a külföldi rendszert ily módon való kiterjesztése a csendőrségre ró, mindenki szívesen vállalja, mert a közbiztonsági szolgálatot teszi ezzel hatékonyabbá. Jelentékeny részt tud venni abban a munkában, amelynek végső célja az, hogy az országban csak olyan külföldi tartózkodhassék, akinek ügye teljesen rendben van.

A csendőrség a külföldit mindig hívja fel ittartózkodása jogosságának igazolására. Tegye vizsgálat tárgyává, hogy azt az engedélyt, amelyet felmutat, nem kapta-e a hatóság félrevezetésével. Ha a külföldi, aki nem kifejezetten szórakozás, látogatás, üdülés végett jött és még további három hónapig marad itt, már fennáll annak a gyanuja, hogy munkát fog vállalni, kereső tevékenységet fog folytatni. Nem valószínű, hogy rokonainál, ismerőseinél ilyen sokáig „vendégség”-ben legyen. Ennek gyanuja főleg a kevésbé tehetségnél, földműveseknél, iparos szakmunkásoknál állhat fenn. Különösen akkor, ha a külföldi hazájában is napszámból, vagy egyéb kereső foglal-

kozásból tartotta fenn magát, vagy, ha magyarországi vendéglátói élnek ebből.

A „vendégség” szó megtévesztő bejelentésével az ideiglenes ittartózkodást rendszerint engedélyezni szokták. A gyakori ellenőrzés hamarosan bizonyítékot fog szolgáltatni arra, hogy a külföldi kezd napszámba járni, vagy egyéb módon létfenntartását biztosítani, természetesen engedély nélkül. Ilyen esetben engedély nélküli munkavállalásért a munkaadót és a munkavállalót kihágás miatt fel kell jelenteni. Itt említem meg, hogy célszerű, ha az őrs a kihágási feljelentésen kívül megállapításairól még külön, ú. n. közigazgatási jelentést is tesz.

Jelentse ebben azt, hogy a külföldi munkát vállalt s azt, hogy ezt milyen ellenszolgáltatásért teszi, hogyan folytat kereső tevékenységet. Azt is jelentse — ha van rá adata és szakismerete, — hogy ha a külföldi utólag munkavállalási engedélyt is kérne, ennek engedélyezése a hazai munkapiac védelme szempontjából nem aggályos-e, pótolható-e az magyar honossal. Ilyen jelentésre számos alkalom fog kínálkozni. Azt is célszerű jelenteni, ha a külföldi engedéllyel vállalt ugyan munkát, de az engedélyezett munkaadótól, munkahelyről, munkakörből kilépett és másutt helyezkedett el. Ez azért lényeges, mert kétséges, hogy az új munkakörben és munkaadónál fennállanak-e azok a követelmények, amelyek erre az új helyre való engedélyezést méltányossá teszik. Ilyen külön jelentés megtételére a Szut. hivatkozott §-ának helyes értelmezése szerint a csendőrség egyébként is köteles. De ennek a jelentésnek azért is megvan a fontossága, mert a rendőri büntetőbíró és a külföldiek ügyét intéző tisztviselő nem mindig ugyanazon személy, így a kihágási eljárásnál a közigazgatási rész feledésbe mehet, a külföldi pedig tovább folytatja szabálytalan ténykedését.

Megtévesztésre alkalmas bejelentés még, hogy a külföldi visszahonosítás alatt áll. Amíg a külföldit tényleg vissza nem honosították és az állampolgári esküt le nem teszi, a külföldiekre előírt szabályok kötelezők rá. Így munkavállalás esetén engedélyt kell kérnie. Munkavállalás fogalma alá tartozik a többi közt a gép- vagy gyorsírás elsajátítása végett hivatalban, vagy másutt való elhelyezkedés. Ellenszolgáltatásért kézimunkázás, betegápolás stb. A nevelőnő, háztartási alkalmazott, házvezetőnő, társalkodónő, házi cseléd, gyermekleány ténykedése szintén engedélyhez kötött.

Az engedélykérés alól a munkaadók és a munkavállalók gyakran igyekeznek magukat kihozni. Ez utóbbi említett kategóriába tartozók, akik egyébként szolgálatadójuknál kötelesek állandóan lakni, anélkül, hogy új munkavállalási engedélyt kérnének, a régi engedéllyel újabb munkaadóhoz lépnek be. A rendeletek kijátszásának leggyakoribb módja, hogy ezeket mint „rokon”-t, vagy mint „próbaidős”-t jelentik be. A szabály az, hogy munkát, jelen esetben nevelőnői stb. ténykedést engedély nélkül megkezdeni, folytatni vagy megváltoztatni nem szabad.

Fokozott ellenőrzést igényel a külföldi artisták csoportja. Ezeket, a rövidebb ideig tartó szereplés végett itt tartózkodó külföldi művészekkel és sportversenyzőkkel nem szabad összetéveszteni. A csendőrség gyakran találkozhatik külföldi artistával, mert leginkább vándorcirkuszokkal, vagy önállóan járja a vidéket. Ezeknél az első ellenőrzést is az elsőfokú rendőrhatalóság végzi el, amikor az ú. n. működési, játszási engedélyt kiadja. Erről feltétlenül értesíteni kell az őrsöt s közölni azt is, hogy a társulatnál van-e külföldi. De ha az őrs nem is kap ilyen értesítést, a cir-

kusz személyzetét mindig priorálja le. Ha külföldit talál közöttük, vagy a cirkusztulajdonos maga is külföldi, úgy egyebekben kívül a munkavállalás ügyét is tegye feltétlenül ellenőrzés tárgyává. Vizsgálja meg a játékos és működési engedélyt, de vizsgálja meg a B. M. által adott működési engedélyt is, mert ez is tartalmaz még olyan kikötéseket, amelyeket ellenőrizni kell. Így leginkább azt, hogy a tulajdonosnak az alkalmazott külföldi artisták számánál nagyobb számú magyar honos artistát kell alkalmaznia.

A külföldi artista megérkezése után az elsőfokú rendőrhatalóságnál személyesen köteles jelentkezni, ennek betartását is ellenőrizni kell. Azt, akinek nincs munkavállalási engedélye, vagy artista-igazolványa, a rendelet kijátszása végett mint jettőlőfiút, kocsiat vagy „artista-inas”-t jelentik be. Ezeknek is kell engedély. A működési engedély feltételeinek be nem tartása, a személyes jelentkezés elmulasztása, mind ok a felfeltételre. De az említett külön jelentést is meg kell tenni, mert a szabályoknak ilyen módon való tudatos áthágása és kijátszása már kintatási okot is képez.

Fontos a bolgár-kertészek munkavállalásának ellenőrzése is. Bolgár-kertész alatt kell érteni azt a bolgár vagy jugoszláv honost, aki itt mint birtokos, bérlő, szakkertész vagy munkás, zöldség-, virág- és kereskedelmi kertészettel foglalkozik. Vagy állandó jelleggel, vagy mint idegymunkások főleg április és szeptember között vándorolnak be. Ez is munkavállalási engedéllyel köthet foglalkozás. Az ellenőrzést a K. E. O. K. H. rendelkezése szerint a munkatelepeken, az összes, tehát magyar honos munkások szigorú igazoltatásával évente legalább kétszer, április hó második felében és szeptember hó folyamán kell megejteni.

Gyakran lehet észlelni, hogy főleg az idegymunkások azok, akik engedély nélkül dolgoznak. A rendelkezéseket úgy játsszák ki, hogy csak a férj, a családfő részére kérnek engedélyt. A férj engedélyével a feleség és a gyermekek együtt munkát nem vállalhatnak, mert az személyre és névre szóló. A vendégségbe érkező rokonok, ismerősök is segédkeznek a kertészethen. Ezeknél különös figyelemmel kell lenni a nevek azonosításánál, mert a bolgároknál nemcsak a vezeték-, de a két-három keresztnév is igen sok egyénnél azonos. Célszerű az azonosítást az okmányokon kívül az útlevéllel és az abban bejegyzett személyleírás segítségével végezni.

Az idegen honos árus, vándoriparos és házaló ellenőrzése is fontos, mert ipari vagy más jogosítványt, munkavállalási engedélyt nem kaphat a külföldi olyan foglalkozási ágra, amelynek gyakorlását a fennálló jogszabályok magyar állampolgároknak tartják fenn. Ilyenek a fentiekben kívül az utcai és piaci árusítás minden neme, az italmérési és dohány egyedárusítási engedély stb. Különösen a jugoszláv honos boszniai és dalmáciai, ú. n. bosnyák-árusok, akik kést, fésűt, beretvát, tükröt, botot stb.-t és az ú. n. székely-árusok, akik szövötteket, szőnyegetek stb. árusítanak jogosulatlanul a községek utcáin, vendéglőkben, vásárokon, házakban, — igényelnek fokozottabb ellenőrzést. Ezeket a foglalkozásokat a külföldiek sem a maguk nevében, de mint a magyar állampolgárok alkalmazottai sem gyakorolhatják. Kivételt képeznek az állandó lakóhellyel és lakhatási bizonylattal rendelkező piaci árusok, akik a piacon meghatározott helyet bérelnék az árusításra, iparigazolványuk van, továbbá azok, akik iparigazolványuk alapján a heti- és az országos vásárokat látogatják.

Főleg nemzetbiztonsági szempontból kell ellenőrizni a külföldi vándor drótosokat, ablakosokat, köszörűsöket, teknővájókat, gesztenyesütőket, kucsébreket. A külföldieket alkalmazó üzemeket, a cukrászárban alkalmazott külföldieket, a letelepedett örményeket, oroszokat, a külföldi katonaszökevényeket. Tudni kell, hogy az ideiglenes itt tartózkodás tartamára munkavállalási engedélyt nem adnak ki. Ellenőrizni kell a tanoncokat, hogy van-e munkavállalási engedélyük. A külföldi gépek szerelési munkálatait végző vállalatok alkalmazottait. A batárszéli kettős birtokosokat, hogy alkalmazottaik nem dolgoznak-e más birtokosnál is stb., stb.

Aki a rendeletekkel lelkiismeretesen foglalkozik, azokat alaposan tanulmányozza, még sok olyat fog találni, akiknek és amiknek ellenőrzése nemcsak közrendészeti és közbiztonsági, de nemzetvédelmi és munkapiacvédelmi szempontból hasznos és szükséges.

Lovak gázvédelméről.

Írta: Dr. MIKECZ BÉLA törzsállatorvos.

Miódon az elmúlt világháború egyik legborzalmasabb harceszközét, a gázt is beiktatta fegyverei sorába, még meglehetősen kezdetleges gázvédelmi eszközök állottak rendelkezésre az ember, de különösen a hadviselésben nélkülözhetetlen lovak megvédésére. Ha visszagondolunk a régi szájsomagokra, a nedves gázálarcokra, vagy az osztrák-magyar hadsereg törőráncos gumigázálarcaira és összehasonlítjuk ezeket a mai, már korszerű, páramentesítő lemezzel, füstszűrővel és kilélegző szeleppel ellátott gázvédelemmel, látjuk azt a nagy technikai haladást, melyet a fejlődés diktált. Amilyen arányban haladt előre a harcászati laboratóriumi előállítás, oly mértékben tökéletesítette a gyakorlati tapasztalat és a tudományos felkészültség a védelmi eszközöket is. Nagyon természetes, hogy elsősorban mindeki az emberanyag megvédésére törekedett és az állati gázvédelem csak másodrendű kérdés maradt. Érthető ez annyiival is inkább, miután nem számoltak oly nagy veszteséggel a lóállományban, hogy megvédésére gondoltak volna.

Statisztikai adatok igazolják, hogy a németeknél a nyugati fronton 1918 április és május havában 598 ló szenvedett gázmérgezésben, melyek közül 99 pusztult el.

A volt monarchia katonai állatorvosai az 1918. év folyamán az olasz hadszíntéren a foszgen mérgező hatását aknavető lőtegek és hegyi tűzérség lovain és öszvéreinek, valamint tűzérségi mozdonyállásokban tartózkodó lovakon észlelték. Bár a gáztámadásokat leginkább gyalogsági állások ellen indították, mégis aránylag nagy számú ló-gázmérgezésről vannak adataink, ami szintén alátámasztja a ló-gázvédelem jelentőségét.

Mielőtt a védelem tárgyalására térnék át, a harcászati vegyi összetételéről és azok élettani hatásáról szólok röviden.

A) *Harcgázok* mindezek a vegyi anyagok, melyek élő szervezetekbe halva, azokban káros elváltozásokat idéznek elő. Az élő szervezetre kétféleképpen hatnak: közvetett úton és közvetlenül. Az előbbi csoportba tartoznak

KI TUDJA?

Ki volt Don Juan és milyen legenda kering róla?

a mérgező-, fojtó- és ingerlőgázak, az utóbbiba a maró vagy hólyaghúzó gázak.

1. A mérgező gázak. A *Cyanhidrogen* HCN , laboratóriumban rendkívül erős mérge, levegővel érintkezve hamar átengedi helyét alacsony fajsúlya miatt a nagyobb fajsúlyú levegőnek. Ha kellő töménységben vette fel az állat, pár pillanat alatt elpusztul, ha nem, a szervezet önmagát regenerálja.

2. *Co. Szénmonoxid*. Robbanásoknál keletkezik. *Co.* mérgezésnél abszolút nyugalom és oxigénpalackok használata indokolt.

B) Fojtó gázak. Legtipikusabb képviselője a *foszgen*. Leghatásosabb támadó pontjai: a felső légutak és a tüdő.

A tüdőben az alveolusok (légsejtek) falát támadja meg. Tüdővízenyő fejlődik. Óriási felületek kapcsolódnak ki a lélegzésből. A vér kátrányszerűen besűrűsödik; e kátrányszerű vért a szív az időegységben nem képes a tüdőn áthajtani. Lovaknál elsősorban gégevízenyő fejlődik ki, tüdővízenyő csak másodlagosan képződik. Lovaknál ilyenkor légszomyszést alkalmaznak, hogy a gyorsan beálló fulladást megakadályozzák.

Ha a lélegzési nehézség nem nagyfokú, akkor célszerű alkoholba vagy alkoholos menthába mártott vattát az orrnyílások elé helyezni. Nagymérvű nehéz lélegzésnél oxigénpalackot is használnak. Az oxigén adagolása: lónál percenként 10—30 liter, 5 percen át óránként négyszer. Mesterséges lélegzést nem szabad alkalmazni. Ha a mérgezett meleg helyen van, adjunka mellkasra „Priessnitz”-féle borogatást. Így a lélegzőközpontot izgatva, lassú és mélyebb lélegzetvételt váltunk ki és a tüdőt ki-méljük. Hirtelen fellépő szívgyöngöseségnél *coffein*, *camphor*, *strophanthus*, *digitalis* injekciókat adjunk, a táplálék nedvűs és könnyen emészthető legyen. Konyhasónak vérbeömlesztésével az olasz hadszíntéren magyar katonai állatorvosok szép eredményeket értek el.

C) Ingerlő gázakra, mint *Bromaceton*, a lovak szeme nem érzékeny. Midőn embereknel nagyfokú könnyezés lépett fel, lovaknál ugyanaz a töltet hatástalan maradt. A bromaceton ugyanis nem állítja elő olyan töményen, hogy a ló szemkötőhártyáján is hatást fejthetne ki. Bromaceton töltet tömegek szétosztására, a közbiztonsági szolgálatban igen alkalmas. Erős könnyezést okoz, amely azonban csak néhány óráig tart. Főleg lovasjárőrök alkalmazhatják, mivel a ló szemének nem árt.

A *Klark* típusú vegyületekkel szemben való érzékenységre nincsenek adataink.

D) A marógázak leghatásosabbja a *Lost* (mustárgáznak, „Yperit”-nek is nevezik). Állítólag Ypernnél használták először a németek a franciák ellen. Tipikusan lappangó gáz. Az egész test felületét megtámadja, ezért ellene védekezni rendkívül nehéz. *Lost*tal fertőzött terepen szerszámok és nyergek használata lovakon súlyos, mélyre-

ható bőrelváltozásokat okoz. A bőrön hólyagok keletkeznek, melyek feltörnek és nehezen gyógyuló fekélyekké alakulnak át. A hólyag tartalma is fertőz. A szembe jutva a kötőhártyát, sőt még a szaruhártyát is megtámadja. Gennyes kötőhártyagyulladás, szaruhártyafekély, majd a szem általános gennyes gyulladása fejlődik ki, mely teljes vakúságra vezethet. A pártá irhájában gennyes gyulladást, a lábvégi ízületeiben gennyesedést okoz.

Védekezés: szemeket 3%-os borvízzel vagy 1/2%-os hypermanganoldattal kell kimosni. Utána loszt-védőkenőccsel bekenni. Ha mód van rá, legjobb a mérgezett állatot hypermanganoldatban megfürösztetni. Ha kis területen van a fertőzés, akkor ezt a területet vattával itassuk fel. Legjobb a vattát csipesz végére tenni. Vigyázni kell, hogy szíjjel ne kenjük. Ezután alkohollal, aetherrel vagy chloroformmal mossuk le a fertőzött területet. A chlormész, talcummal egyenlő mennyiségben keverve, jó hintőpor. Jó hatást lehet elérni a 2%-os chlormész talummal kevert lanolinos kenőccsel is. Mindezeket a kenőcsöket 4—5 óránál tovább nem szabad a testfelületen hagyni.

A védelem lehet tömeg- és egyéni védelem.

Tömegvédelemtől szolgáló gázbiztos istálló, óvóhelyek építése, ez azonban meglehetősen körülményes. A tömegvédelem egyik formája volt, midőn az oroszok nagyobb lovastömegek körül tüzet raktak. A tömegvédelem a harcképességet hátrányosan befolyásolja, ezért az egyéni védelem fejlesztésére kell áttérni.

Egyéni védelem már maga az állati ösztön is. Lovak, de még inkább kutyák, macskák rendkívül finom szagló-érzékükkel jóval előbb érezték meg a gázvesztélyt, mint az ember; nagyon nyugtalanok lettek és igyekeztek ma-

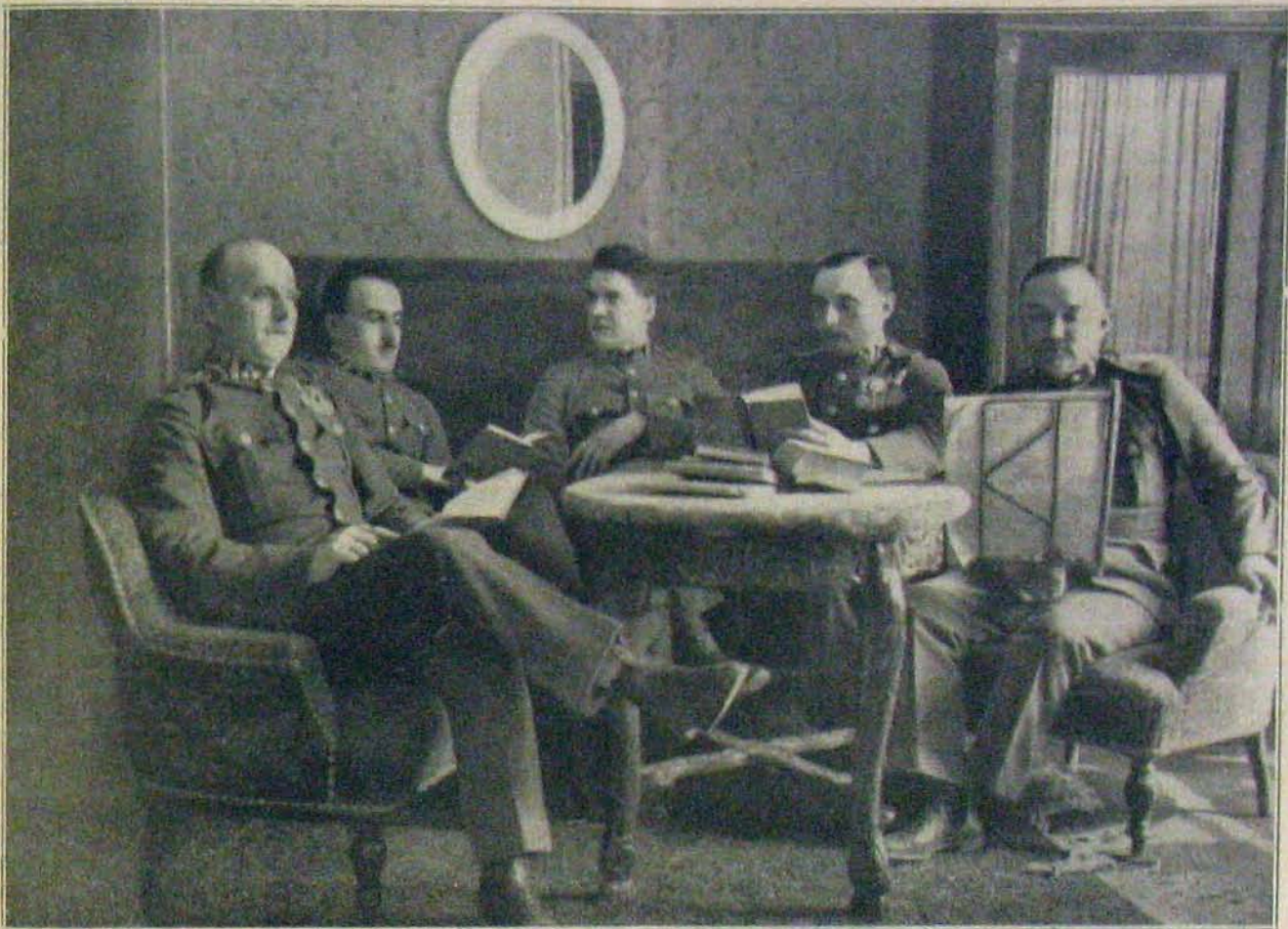

1. ábra.

gasabb fekvésű helyekre, dombokra menekülni. Egy amerikai zászlóalj katonái tiszteletadással temette el „Bing” nevű kutyáját, mely számos gáztámadástól mentette meg a legénység életét úgy, hogy nyugtalanságával jelezte a gázvesztélyt és a zászlóalj legénységének ideje volt a gáztámadásra előkészülni.

A flandriai harctéren az angol katonákat a védekezés egy különös módjára egy disznósérbe tanított meg, mely nem tudván elmenekülni a gázfelhő elől, orrát egy közel levő földhányásba túrta be és életben is maradt. Lett is erre nagy kelete a hátizsákokban található tábori kulacsoknak, melyeknek beütötték a fenekét, megtöltötték laza földdel és a csutorát szájkukba véve, ezen keresztül lélegzetek. A finom szemecskékre osztott anyagok ugyanis felületükön kötik meg a rájuk keresztülhatoló gázakat. Ezen alapszik a jelen-

A legénységnek részegeskedés, dorbézolás, éjjeli kimaradásra irányuló hajlama ellen nem elég oktatólag hatni, hanem az arra szolgáló alkalmat és okot kell eltávolítani, amit leghatásosabban az őrsparancsnok eszközölhet, ki köteles a legénysége rosszra való hajlamát leküzdölni és jó példát mutatni. Ezért — így mondja ezt egy 1805. évi rendelet — minden altiszt, ha csak először is itta le magát, a csendőrsparancsnokságnak feljelentendő, hogy például fenytést kapjon. Feljelentendő akkor is, ha őrsén több részegeségi eset fordult elő, mert bizonyára az őrsparancsnok lehasága és erélytelensége okozta azokat.

A budapesti csendőrraltizati társalgó életéből.

legi ügynevezett éles katonai betétekben használt aktív szén gázabszorbeáló tulajdonsága is.

A lovak egyéni védelménél a következő élettani jelenségeket kell figyelembe venni:

1. A ló, lélegzőkészülékének anatómiailag berendezése miatt, csakis az orrán át tud lélegzeni, a száján át nem. Ugyanis inyvitórlója hosszú, vaskos és teljesen ráborul a nyelv gyökerére. Így a szájon át beáramló levegő nem képes az inyvitórló ellenállását leküzdeni, azt felemelni és az utat a gége, illetőleg a légcső számára szabaddá tenni.

2. Szeme kevésbé érzékeny az ingerlő gázakkal szemben.

3. Nagy levegőmennyiséget forgalmaz, nyugalmi állapotban percenként 30—50 litert.

4. Nagy levegőforgalma következtében a gázak megkötése nehéz, a rendelkezésre álló idő megrövidül, a lélegzési ellenállás növekszik.

Mind Ezeket figyelembe véve, az egyes hndviselő államok különböző típusú lógázálarcokat szerkesztettek.

A mi hadaeregfőparancsnokságunk 1917 telén elrendelte, hogy a lógázálarcok hiányában a csapatok részére nagyobb mennyiségű nátrium karbonátot bocsássanak rendelkezésre, mely utóbbit vékony rétegben két egymásba varrott zabtarisznya közé kell helyezni és e zabtarisznyát kell gázveszély esetén a lovak arcorri részére ráhúzni. Sajnos, anyaghiány miatt még ez a kezdetleges

gázvédelmi eszköz sem volt elkészíthető és így só hiányában sok csapat nedves szénát, szecskút volt kénytelen betétül használni. Rögtönzött gázálarc gyanánt szolgált végső esetben a benedvesített lópokróc is, mellyel veszély esetén a lovak fejét takarták be. — A világháború utolsó évében rendszeresítették az ügynevezett „Auer”-típusú lógázálarcot. Ez az álarc két részből áll, úgynevezett: a légzőzsákból és a felerősítő szíjazathból. A légzőzsák hengeralakú tarisznya, melynek egész felülete szűrő a levegőt. Egy külső és egy belső vitorlavászon rétegből áll, melyek közé ötrétegű szűrő papírszövet van iktatva. Hogy a papírszövet rétegei egymás fölött el ne mozdulhassanak, a zsák keresztül-kasul át van varrva. Zárt felületének belső oldalán, az orrnyílásoknak megfelelően, celloonnal bélelt vitorlavászon borítja, hogy ezzel az orrnyílások eltömését és az orrnyílások környékén a lélegzőzsák aránytalan kihasználását megakadályozzák. Szívhad felületén szarvasbőrpárnázatot képez a záró keretel, mely szorító szíjzattal szabályozható.

A légzőzsák ama felületén, mely a ló szájába kerül, két bőrtömítéses alumínium rágólemezt van, melyek a fo-

Az ország egész területén felállított m. kir. csendőrség első halottja Benke József pomázi őrbeli csendőr volt, akit a Szentendréhez tartozó Izbégen 1884 január 4-én lázadó néptömeg ölt meg. Járőrtársa, Rács Flórián csendőr, aki Benke József csendőr két gyilkosát agyonlőtte és többeket megsebesített, az ez alkalmattal tanúsított bátor és körültekintő magatartásáért az I. osztályú csallat vitézségi érmet kapta. Ez volt az új m. kir. csendőrség első vitézségi érdme.

gakhoz érve, megakadályozzák a zsák átrágását. A zsák szabad végének alsó részén elhelyezett két csuklós kamót a feszítőzabla- kapocsszemekbe csatoljuk. Tartószíja az orrháton halad végig és a tarkósíjba illeszthető be, a fej nagyságához szabályozható. Súly: 850 gramm. (1. ábra.)

Mivel csak nedves állapotban aktív, hetenként legalább egyszer meg kell vizsgálni és ha száraz, vízzel be kell permetezni. Vízbemártani nem szabad, mert a hennel levő só kioldódik. Négyféle nagyságban készül. A fertőző betegségek megakadályozása szempontjából minden lónak külön gázálarcra kell, hogy legyen. Hátaslovakét a málhatáskára, hámosokét a szerszámra csatolják.

Nagytöménységű gázfelhőben hamar kimerülhet. Jól zárható bádogdobozban kell tartani, hogy az impregnáló glicerint tartalmazó folyadék ki ne száradjon. A gázálcot mindig a felső állkapocsra helyezzük fel.

Lovakat a gázálarc viseléséhez csakis nagy türelemmel párosult idomítással lehet hozzászoktatni. Ezért a gázálarc kipróbálásához egy nyugodt vérmérsékletű 11 éves lovat választottam ki. Az első napon 5 percre helyeztem fel a gázálarcot, a lovat teljes menetfelszereléssel, álló helyzetben hagytam. A második napon 10 percre tettem fel az álcot és ebből 5 percet már lépésben jártattam. A harmadik napon 10 perc jártatás után a lóra ültem és 5 percet lépésben lovagoltam. (2. ábra.)

KATONAI ISMERETEK.

A csapat erődítési munkálatai.

A korszerű harcot sok egyéb tényező közül a hatalmasan megnövekedett tűzhatás jellemzi. A könnyű és nehéz fegyverek különböző fajtáinak nagy száma, de főleg az önműködő fegyverek tömege gátat szab a mozgásnak, azt igen megnehezíti és veszteségteljessé teszi. Az ellenség által belátott területen a golyószórók hordtávolságán belül még kis részek is csak másodpercekig mozoghatnak, ha pedig nyílt terepen az áós basználata nélkül lefekszenek, az egyet jelent a biztos megsemmisüléssel. A golyószórót vagy géppuskát nem elég tüzelőállásba hozni, mert akkor az percekben belül felismerve az ellenség fegyvereinek összpontosított tüzébe kerül és rövidesen harcképtelen lesz.

Az ellenség tűzhatásának gyengítésére a legtehetsétebb, a legegyszerűbb és szinte ösztönös módszer a terepkihasználás és a rejtőzés. Ezeket hatásosan egészíti ki ama munkálatok tömege, melyeket egy szóval erődítésnek nevezünk. Ennek az a célja, hogy csapataink küzdőképességét a tűzhatás és a mozgás megkönnyítésével növelje, de ugyanakkor az ellenség küzdőképességét csökkentse.

Az erődítési munkák mennyiségét és minőségét számokban nem lehet kifejezni. Néha napokon át csak a legegyszerűbb alakjára van szükség, más esetben pedig hatalmas anyag és munkaerő felhasználásával a harc legfontosabb tényezője lesz. Minden esetben szabály marad, hogy az a csapat, amely alkalmazza, nagy túlerővel szemben is eredményt ér el és véres veszteségektől óvja meg magát.

Erődítési munkálatok végzésénél, mint munkaerő: 1. a műszaki csapatok; 2. az árkász alakulatok és 3. a csapat jön számításba.

A műszaki csapatok azokat a nehéz és sürgős műszaki munkákat végzik, melyekre a gyalogság kiképzésénél és felszerelésénél fogva nem alkalmas. Ezekhez a munkákhoz szükséges anyaggal és felszereléssel bőségesen el vannak látva.

Az árkászok (minden gyalogezrednél egy árkászszázad) feladata a csapat közvetlen műszaki támogatása és kíségetése, ahol a saját felszerelésével és kiképzésével nem boldogul. Például: robbantások, erődítési munkák megszevezése és vezetése, nehezebb erődítési tárgyak építése és álcázása, ködösítés, gázfertőzés, harckocsi akadály, betonmunka, nagyobb óvóhelyek stb.

A gyalogság feladata a harc. Tehát a számos erődítési munka közül csak azok elvégzése nehezedhetik a vállakra, amelyeket a rendelkezésére álló egyszerű eszközökkel, — majdnem minden esetben ellenséges tűzben — végre is tud hajtani. E munkálatok lényege abban rejlik, hogy a terepnyújtotta előnyöket megsokszorozzuk, ahol pedig hiányzanak, megteremtjük. A világhá-

2. ábra.

A negyedik napon 10 perc jártatás után 5 perces lépés és 5 perces ügetés következett. Megkíséréltem a vágatába beugratni is, ennek azonban a ló, légszomja miatt, bakugrással ellenszegült. Általában azt tapasztaltam, hogy a légzési zavarok, kettőzött lélegzés, szapora érverés 10 perces időtartamú álcaviselés után kezdődnek. Minden esetben elegendő 15—20 perces gázálarc hordási időszak arra, hogy ezalatt a veszélyeztetett lovat a fertőzött területről elvezethessük.

ború beigazolta, hogy a gyalogosnak puskája mellett legértékesebb harceszköze a gyalogsági ásó.

Az erődítési munkák elvégzéséhez a gyalogság szer-zésmái: a gyalogsági ásó, a csákánybalt, a kézi balta és a drótvágó olló. Szegényes eszközüik, ezért ha tartós, nagyterjedelmű munkára kerül a sor a inagásabb pa-rancsnokságok elegendő más szerszámról is gondoskod-nak. Erődítési munkáknál mindig be kell tartanunk az alábbi két szabályt: a) akkor is végre kell hajtani, ha a csapat maga nem sok hasznot lát belőle (gondolni kell azokra, akik hátulról követik) b) első a hatásonöve-lés (tűz, mozgás) és csak azután a fedezés.

A műszaki munkálatok közül támadásban rendsze-rint csak a rejtőzés és a beásás jön tekintetbe. A csa-tár csak annyira ássa be magát, hogy az ellenség go-lyószóró- és géppuskatüze ellen fedezéket találjon. Hosszú munkára nincs idő, mert csak percekig tartó-zkodik egy helyen és fekvő helyzetben kell dolgoznia. A csatár által otthagyt és többnyire csak elkezdett lö-vészetknőt a hátsó lépcsőben előnyomulók azután bőví-tik és mélyítik.

Az erődítési munkák zömét védelemben alkalmaz-zuk. Ezek: fészkek, figyelőhelyek, akadályok, közleke-dési berendezések, színelt állások, óvóhelyek. A munka — felváltva — állandóan folyik, nagy részét éjjel kell elvégezni a nappali repülőfelderítés miatt.

A fészkek kis erődítés, melybe többnyire egy raj kerül. A fészken belül a puskásraj lövészfélrája 2-es, 3-as csoportokban helyezkedik el, az egyes emberek olyan messze egymástól, hogy egymás kiáltását harci-zajban még megértsék. A csoportok távolsága kb. 10 m.

Mindenki pontosan megszabott feladatot kap. Az egyes csatárok lövészetknőt vagy lövészgödört építenek maguknak. A fészket átkarolás ellen a rohamfélráj védi meg, mely a lövészfélráj mögé vagy attól oldalt kerül.

A *figyelőhely* többnyire mélyített lövészgödör, jól álcázva és burkolva: ha van idő, fedelet is kap.

A tűzharcban részt nem vevőket, a löszert és a gépeket az időjárás és az ellenség tüze ellen *óvóhely* épí-tésével védjük. Idő hiányában többnyire csak kezdetleges formában készül. Leggyakoribb alakja a *lövészfülke*, melyet a csatár a lövészgödör oldalának kivágásával úgy készít, hogy abban összekuporodva elférjen. Ha van idő és anyag, akkor fedett óvóhelyeket építünk 6, esetleg több személy részére.

A *színelt berendezések* célja az ellenség megtévesz-tése. Ha például a raj egy fészket bármilyen okból elhagy, de abból egy visszatartott csatár tovább tüzel, a fészkek most már mint színelt állás szerepel. Ugyancsak az ellenség megtévesztését éadjuk el, ha pár sor karó leveré-sével akadályt utánozunk.

A fészket többnyire úgy telepítjük, hogy abból könny-en lehessen hátrajutni. Ha ez neheztségbe ütközik, akkor *kúszóárkot* építünk (laposoldalú 50 cm. mély árok).

Az ellenség mozgásának megnehezítésére szolgálnak az *akadályok*. Ezek lehetnek természetesek és mestersé-gesek. Természetes akadályok: folyó és álló víz, mocsar-as terület, falak, kerítések, szakadékok stb. A mestersé-ges akadályokat műszaki munkával létesítjük. Ilyen mes-terséges akadályok: a dróthurok akadály (sakktábla-szerűen elhelyezett felálló dróthurok), a buktató drót-akadály (alacsonyan bevert karókra a föld fölött 20 cm magasan kihúzott drót), a tűskés drótkerítés (erősen bevert karók között több sor drót), a spanyolbak (hátral készítik és úgy hozzák előre), a dróthenger (henger-alakú dróttekercs).

A golyva.

Rendes körülmények közt az ember csak hallomás-ból tudja, hogy ú. n. pajzsmirigye is van. A nyak előlső részén az ú. n. ádámcsutka mellett két oldalt van ez a pajzsmirigy, patkómódra öleli azt körül két oldalról és alulról. Súlya 60 gr, néha azonban valamilyen okból megnagyobbodik és ez esetben már golyvának — Base-dow kórnak — nevezzük. A pajzsmirigyet erős kötőszö-veti tok veszi körül; a tok oda van növe a nyelv-csonthoz, a gégeporcokhoz is, így tehát a pajzsmirigy szorosan összefügg a gégecsővel is. Tudjuk, hogy az ádámcsutka nyeléskor fel-le mozog, vagyis követi a nye-lési mozgásokat. A fentemlített összenövésből követke-zik, hogy a pajzsmirigy is fel-le mozog a nyeléskor. (Sok-szor kétséges, hogy a nyak előlső részén levő daganat golyva-e, vagy nem. Ilyenkor felszólítjuk a beteget, hogy nyeljen, ami el fogja dönteni a kérdést.)

A pajzsmirigyet zsíros, párnaszerű réteg veszi körül. Igen sok benne az ér (4 nagy artéria). A pajzsmirigy sűrű, halványsárgás váladékot (collold) termel, ame-lyet aztán a véretek szétbontanak az egész testünk-ben. Sajátságos dolog azonban, hogy a pajzsmirigynek egyáltalában nincsen kivezető csöve. Eredetileg ugyan volt és a szájüregekbe nyílt, de ez a vezeték rendes körülmények között még a születés előtt elzáródik. A csatorna nyoma azonban sárgásfehér köteg alakjában egész életünkön át megmarad. Néha az is előfordul, hogy ez a kivezető csatorna nem záródik el teljesen, te-hát részben, vagy egészben a születés után is megmarad. Az ilyen visszamaradt pajzsmirigy-csatornák tartják fent azokat a sipolyokat, amelyeket egyes embereknél a nyak egyik, vagy másik oldalán látunk. Ezek a sipo-lyok állandóan folynak, gyulladásokat, eccémát, bőrbajo-lat idéznek elő és társadalmilag is lehetetlenné teszik a benne szenvedőket. A gyógyításnak csak egy biztos módja van: az operáció.

Nem tévesztendő össze ez a sipoly az ugyancsak a nyakon levő tbc.-es („skrofil”) sipolyok tömegével, hegei-vel.

Pajzsmirigy nélkül nem lehet élni. Ha ez a mirigy akár betegség, akár operáció alkalmával elpusztul — illetve ha azt eltávolítjuk — súlyos betegség származik belőle, amely okvetlen halállal jár emberre-állatra egy-aránt.

A pajzsmirigy és általában a kivezetőcső nélküli mirigyek rendeltetését ösidők óta hiába kutatta az orvostudomány. Régebben csak sejtették, a leg-utóbbi évtizedekben azonban már teljes biztonsá-gal megállapították, hogy ezek a mirigyek (amilyen a többi között a pajzsmirigy is) bizonyos, az életre fontos váladékot termelnek, amit már maga az is mindig igazolt, hogy ha valamelyik ilyen mirigy részben, vagy egészben beszüntette a működését, akkor ugyanazon mirigy esetében mindig ugyanaz a betegség lépett fel.

Kell tehát valami ismeretlen anyagnak készülnie abban a mirigyben, amelynek a hiánya a halált, avagy a súlyos elváltozásokat előidézte. Ezt az isme etlen anyagot már előre elnevezte az orvostudomány „hormon”-nak. (A hormon azó görög eredetű és azt jelenti: sürgetni, hajtani, izgatni, szabályozni). A hormon valami olyan vegyi anyag, amely az illető mirigyből a vérbe kerül és ott valamilyen munkát végez.

A legújabb időkben egyes hormonokat már mesterségesen is elő tudunk állítani, illetve magából az állati szervből kivonni, akár csak pl. a növényi hormonokat (a ma már annyira ismert vitaminokat) is elő tudjuk állítani rlszből, narancsból, citromból, csukarajólajból stb. Sőt nagy hazánkfa, a szegedi egyetem ma már világhírűvé lett anára: Dr. Szentgyörgyi professzor a magyar paprikából állítja elő a rendkívül fontos C vitamint.

A hormonokról és az azokat termelő mirigyekről, valamint a vitaminokról egy másik közleményemben majd még írni fogok. Most lássuk egyelőre csak a pajzsmirigyet.

Mint hallottuk, ennek a mirigynek a hiánya egyenesen életkérdés, megbetegedése pedig az egész szervezet súlyos károsodását idézi elő. Annnyit tudunk, hogy a pajzsmirigy által termelt colloid-anyag feltűnő sok jódot tartalmaz, tehát a hormonja is valamilyen jódvegyület lesz. Ilyen anyag pl. az egész szervezetre igen káros soványító kúránál használt veszedelmes Thyroxyn.

A pajzsmirigynek két ismert igen súlyos megbetegedése van, egyik a myxoedema, a másik a golyva.

A myxoedema az egészséges pajzsmirigy elsorvadás, elpusztulása alkalmából lép fel s lassan fokozatosan fejlődik ki.

A felnőtt beteg arca és végtagjai felpuffadnak — „vizenyősek” (oedemasals) lesznek. Ez a vizenyő azonban egészen más, mint az, amit a vérkeringési zavarok okozta vizenyőknél látunk. Ez a p fadás rugalmas, ha ujjunkkal megnyomjuk, az ujj helyén nem marad vissza a vizenyőnél jól ismert gödör, mert a puffadást tulajdonképpen nem folyadék, hanem zsírfelhalmazódás idézi elő. Az ilyen beteg ijesztően néz ki, amellelt t ljesen hülye (kretén) nemcsak az arca, hanem a gondolkodása is. Eleinte csak bőrelváltozások jelentkeznek. A szemhéjjak vaskosan megduzzadnak, nem is tudják betakarni a szemgolyót. Hasonlóan megduzzad a nyelv, amely alig fér el a szájban. Vaskosak, bunkószerűek lesznek az ajkak, az orr. Vaskos dudorok jelentkeznek az áll alatt. Hasonló duzzadások lépnek fel a végtagokon is. Továbbá főleg a homlokon, de másutt is tolszárvasiagságú ráncok jelentkeznek, amelyek még egészen fiatal lányoknak is előregedett külsőt kölcsönöznek. A haj kihull, a bőr kiszárad. A teljes elbutulás, eltompultság, beszédnehez-ségek, általános elmezavarba mennek át. A kis gyermek visszamarad a fejlődésben s idióta — kreten gyerek lesz belőle. Ha felnőtt embert ér ez a betegség, természetesen nála is ugyanezek a tünetek lépnek fel. A teljes testi és lelki, valamint az idegrendszerbeli elgyengülés csakhamar megváltja őket az élet szenvedéseitől.

A golyva éppen ellenkezője az előbbi betegségnek. Itt éppen ellenkezőleg: nem sorvad el a pajzsmirigy, hanem többszörösen nagyobb lesz az eredeti nagyságnál. Amíg ott a pajzsmirigy beszüntette működését, itt a golyvánál éppen ellenkezőleg túlsok váladék termelődik. Tehát a betegség tünetei is egészen mások lesznek. Egy Basedow nevű orvos volt az, aki a pajzsmirigy megnagyobbodásával járó tüneteket legelőször tanulmányozta s annak legfőbb tüneteit leírta. Innen van a „Basedow-

kór” elnevezés. Három főtünete van ennek a megbetegedésnek: állandó és gyors szívdobogás, a szemek kidülledése és a mirigy megnagyobbodása. De ezenkívül több, szintén igen kellemetlen tünete is van még.

Az érverés mindig száz fölött van, sőt állandóan — még nyugodt fekvésnél is — 160 is lehet, ami szív-szorongást, szívtáji fájdalmakat idéz elő. A szív ezt a fokozott munkát nem bírja soká. Kezd megnagyobbodni, tágulni, megjelenik a szívasztma, szívrohamok, zörejek. Majd fellépnek a víz nyök, pangások s a beteg ez esetben szívgyengeségben hal meg.

Kidülledt szemek. Nemcsak a golyvára, hanem a többi sze vekre is jellemző, hogy az összes erek nagy mértékben kitágulnak. Innen van a nagy vérbőség, aminek viszont eleinte szövetszaporulat lesz a következménye. A szemek is, a túlságosan tágult erek és megszáporodott kötőszövet — zsírpárna miatt nem férnek el a szemszédőben, hanem erősen kiállanak. A szemhéjjak alig tudják tartani a kiugró szemeket és így nehéz a szemhéjjak záródása is. Innen van, hogy a Basedow-os beteg ritkán pislog. Ezzel szemben gyakori a szemgolyók remegése.

Nagyfokú, állandó izzadás is jellemző ennél a betegségnél. Tehát ép ellenkezője a pajzsmirigy működés hiányának (myxoedema) jellemző tüneteivel, ahol ráncos, kiszáradt az egész bőr és nincs izzadás.

Hasmenések is gyakran klnozzák a beteget. Néha hányások, öklöndözések lépnek még fel.

Élvtágtalanság, lesoványodás, vérszegénység mind kísérő tünetei a bajnak.

Idégtünetek. A szívpanaszok mellett rendszerint az egyre súlyosbodó ideg endszerebeli tünetek viszik a beteget az orvoshoz. Elsápadások, elpirulások, kézremegés, ingerlékenység, álmatlanság, az összes reflexek fokozódása. A bőr ideges érzékenysége olyan nagymérvű, hogy pl. ujjunkkal úgy írhatunk az ilyen beteg háti bőrére, mint az írónnal a papírosra. Az írásvonalak éles, élénkpiros vonalak formájában jelennek meg (dermographia). Az idegrendszerbeli elváltozások révén hysteria, epilepsia, tbc. izületi lobok; végül elmebetegség is törhet ki a betegen. Néha a pajzsmirigy-megnagyobbodás sorvadásba megy át és akkor előttünk áll a fentebb leírt elbutulási állapot (myxoedema) összes tüneteivel. Idős embereknel az erek gyors és nagyfokú elmeszesedése súlyosbítja a bajt.

A Basedow-kór gyógyítása lerén már régen észrevették, hogy a megnagyobbodott pajzsmirigy anyagában organikus jódféherje formájában kb. tízszerannyi jód van, mint testünk más szerveiben.

Basedow-kórál sokkal több jód termelődik, tehát a szervezetünk jódegyensúlya van megzavarva. Ezt tudva, a legutolsó évtizedig egyenest arra irányult a gyógykezelés, hogy a golyvás egyén minél kevesebb jódot tartalmazó anyagot kapjon. Neisser professzor volt az első, aki éppen ellenkezőleg: a megzavart jódegyensúlyt szervekkel jód adagolásával akarta helyreállítani. Az eredmények tényleg igazolták ezt az elgondolást. Ma a gyakorlat sorrendjében a Basedow-kór kezelése jód adagolásával, diétával, magaslati helyeken való tartózkodással, műtétrel és besugárzással történik. Lássuk ezeket a gyógy módokat.

Jódkezelés. A helyes, eredményes jódkezelés szinte minden betegnél egyéni. Mindenkinél más lesz a megfelelő jód mennyisége és más az adagolás ideje. A kezelő orvosnak próbálgatásokkal, tehát állandó ellenőrzés mellett kell megállapítania az adagolandó legmegfelelőbb jódmennyiséget és az adagolás időtartamát.

Ennek a körülménynek a figyelembevétele rendkívül fontos, mert gyakran egy bizonyos idő múlva, — rendszeren 4—5 heti jódszedés után — egyszerre csak megint visszatérnek a régi betegségi tünetek, esetleg a réginél is súlyosabb formában. A súlyosbodás oka az, hogy a jódot akkor is tovább szedte a beteg, amikor szervezetének jódegyensúlya már helyre volt állítva. A tapasztalatok szerint ugyanis, amikor a jódszedésre megindul a javulás, azonnal kevesbiteri kell az adagokat, majd teljesen kihagyni. A javulás a kezelés beszüntetése után 1—2 hónapig is eltarthat. Ahogy megint újra jelentkezni kezdenek a Basedow-tünetek, újra kezdődik a jódekezelés. Ez a második és későbbi kúra már sokkal egyszerűbb, mert ismerjük az adagolandó jód mennyiségét és az adagolási időtartamot.

A jódot rendszeren 5 százalékos jódkáliumoldathal szoktuk adagolni cseppek formájában. A kúrát naponta háromszor 1—2 cseppel kezdjük és egyének szerint megylünk felfelé esetleg háromszor 20, tehát az utolsó napon már 60 cseppig is, amikor végre megindul az öröndetes javulás. A javulást az alábbi körülmények jelzik: lassudó pulzus, kezdődő hízás, a remegés és idegesség alábbhagyása, az álmatlanság fokozatos megszűnése, a nyak területének megkisebbedése, kisebbfokú izzadás stb.

Igen elterjedt az úgynevezett *Lugol oldattal* való hasonló kezelés is. (5 rész jód, 10 rész jódkáli, 100 rész vízben.)

A legegyszerűbb, a legkönnyebben végezhető jódekezelés mégis csak a közismert *jódtinktúrával* történik. Naponta egyszer 2—3 evőkanál tejbe belecseppentünk egy csepp jódtinktúrát. Állandóan, mindennap csak ezt az egy csepp jódot kell szedni. Naponta megméri a beteg saját maga a nyak területét. Addig kell szedni ezt a napi egy csepp jódot, amíg a beteg a napi mérések útján észreveszi, hogy a nyak kisebbdede most már megállott. Ekkor abban kell hagyni a jódszedést. A jódszedést elrendelő orvosnak azonban minden héten ellenőriznie kell a betegét.

Vannak betegek, akik nem tudják eltérni a jódot, ezeknek egy anyarozsból készült gyógyszer, az úgynevezett ergotamin-t szokták adagolni.

Diétus kezelés. A magaslatti helyeken való hosszabb tartózkodás mellett mint segédgyógykezelés nagy szerepet játszik az étrendi előírás is. Ilyen közismert a Bálint professzor-féle étrend:

Reggelire: tea cukorral, rozskenyér vajjal, méz, gyümölcs;

lízóráira: sült burgonya vajjal;

ebéd: rozsliszttel készült hamislevés, kocsonya (hús nélkül) zöldfőzelék, burgonya, — kukorica, — rozslisztből készült ételek, gyümölcsök;

uzsonna: mint a reggeli;

vacsora: mint az ebéd.

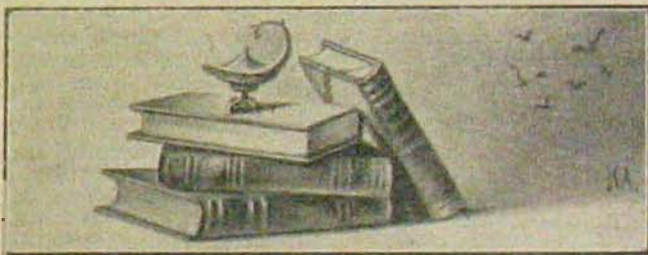
A kukoricalisztnél ügyelni kell, hogy friss legyen.

Műtét eljárás. Még aránylag valamennyi eljárás közt a legjobb eredményekkel, sőt tökéletes gyógyulással jár. Sebészli szempontból hátrányosan befolyásolja az operációt az előzetes jódekezelés, avagy a már több ízben megkísérelt besugárzási eljárás. Legjobb eredményeket azok az esetek mutatják, akiket az operáció előtt pár héten át maguk a sebészek fognak jódekezelés alá és rögtön megoperálnak, amikor a javulás a legeredményesebb fokon áll. Az operált beteg a műtét után kb. még 8 napig szedi a jódot.

Besugárzás. A legújabb időkben röntgen-besugárzásokkal akarják pótolni a sebészli beavatkozást azért, mert egyszerűbb, fájdalomtalan és veszélytelen és mert a besugárzással kezeltek 50 százaléka tényleg meggyógyul. Két dolog rendkívül fontos a kezelés megítélésénél. Először: minden olyan Basedownál, amelyik láthatóan, gyorsan növekedik, a besugárzásos kezeléssel csak rontunk a helyzeten. A röntgen-sugarakat ugyanis igen óvatosan, kicsi adagokban kell és szabad csak alkalmazni. Ebből meg az következik, hogy a besugárzás hatása is csak lassan jelentkezik. Így a gyorsan növekedő golyvánál esetleg elkészünk a besugárzással és amellott az esetleges összenövések csak nehezebbé, veszélyesebbé tennék az operációt, amely ilyen gyors növekedésű golyvánál az egyetlen segítség. Ezzel szemben régi és alig észrevehetően növekedő golyvát sokkal eredményesebben lehet meggyógyítani besugárzással, mint operációval. A röntgensugár a pajzsmirigyre is éppen úgy hat, mint minden más mirigyes szervre: a mirigyállományt sorvasztja, ezáltal annak nagyságát és a váladéktermelő képességét csökkenti. Az említett jódegyensúlyhoz így egyre közelebb jutunk, ami a Basedow-tünetek fokozatos elmúlását jelenti. Minden ismert tünet visszafejlődik, csak a szemek kidülledése szokott többé-kevésbé továbbra is megmaradni.

Hangsúlyozom azonban, hogy semmit, még az említett legegyszerűbb jódtinktúrás kezelést sem szabad orvosi előírás, ellenőrzés nélkül megkezdeni, illetve folytatni.

Dr. Kemény Gyula.

CSENDŐR LEKSZIKON.

32. kérdés. A gyanúsítottak egy kocsmahelyiségben asztalok, székek és borosüvegek dobálása által 70 P kárt okoztak. A vértett magánindítványra folytatni a járőr a gyanúsítottakat a Btk. 418. §-ába ütköző inyoragyonrongálás vétsége, valamint a Btk. 118. §-ába ütköző, testi épség elleni kihágás miatt feljelenti a kir. járásbíróshoz. Hogyan kell a levékegyességi kimutatásba ezt a feljelentést bevezetni, tekintve, hogy az inyoragyonrongálás vétségei kir. járásbíróshoz, hatáskörbe, míg a testi épség elleni kihágás a közigazgatási hatóság hatáskörébe tartozik?

Válasz. A járőr helyesen járt el, amikor a két feljelentést egybefoglalva a kir. járásbíróshoz tette meg és nem tett külön feljelentést a közigazgatási hatósághoz. A cselekmény ugyanis, egységes és kívánatos, hogy annak elbírálását egyetlen bíróság végezze. Ha valamely gyanúsítottat több különböző hatáskörbe tartozó bűncselekmény gyanúja terhel, akkor valamennyi bűncselekményt egy feljelentésbe (tényváziatba) foglalva ahhoz a bírósághoz (ügyész-székhez) kell feljelenteni, amelynek hatáskörét a bűncselekmények egyike sem haladja meg. A legkisebb hatáskörű bíróság a közigazgatási hatóság (mint rendőri büntetőbíróság) lévén, a hatáskörébe tartozó kihágások esetében tehát mindig jogosítva van a kir. bíróság is eljárni, ha a kihágást oly egyén követte el, akít a kir. bíróság hatáskörébe tartozó bűncselekmény miatt is feljelentettek.

Azzal tehát, hogy személyi összefüggés miatt valakit a kir. járásbírósnál közigazgatási hatáskörbe tartozó kihágás miatt is feljelentenek, a közigazgatási hatósági hatáskörbe tartozó kihágás tulajdonképpen átváltozott kir. bírósági

hatáskörbe tartozó kihágással. Nem hiba tehát, ha ilyenkor a tevékenységi kimutatásban a feljelentés tárgyát tevő kihágást járásbírói (törvényszéki) hatáskörbe tartozónak tüntetik fel. Véleményünk szerint helyesebb azonban, ha a tevékenységi kimutatás az eredeti hatáskört tünteti fel, azonban ugyanakkor annak is ki kell tűnnie, hogy a két feljelentés egy és ugyanazon gyanúsított ellen történt. Bevezethető tehát így: *Vagyronrongolás: Előf.: 1, Kld.: 1, Elf.: 0, Felj.: 1. — Könyv. hat. kihágás: Előf.: 1, Kld.: 1, Elf.: 0, Felj.: 0.* Az utolsó nulla után csillag alatt meg kell jelezni: Halmazat. (1/92 i.c.s. 1935).

33. kérdés. Egy vármegyei szabályrendelet a szekérbe fogott szarvasmarháknak hajlását szabályozza. Hatályban levőnek tekintendő-e az ilyen szabályrendelet a közúti közlekedő rend és körönd egységes szabályzatának (a 250.000 B. M. 1929. sz. rendeletnek) életbeléptetésével?

Válasz. Az idézett miniszteri rendelet 103—112. §-ai szabályozzák az állati erővel vont járművek és kézikocskák közúti forgalmát. Annylt jelent ez, hogy ezzel minden más olyan jogszabály, amely miniszteri rendeletben vagy szabályrendeletben foglaltatott, tárgytalanná vált, hatályát veszítette, amint ezt maga az idézett miniszteri rendelet 112. §-ában a miniszteri rendeletekre nézve kifejezetten ki is mondja. A vármegyei szabályrendelet jogi természetétől különben, hogy törvénnyel, kormányrendelettel, országos szokásjoggal nem ellenkezhetik, mert különben megszületése pillanatában érvénytelen lenne. A vármegyei szabályrendelet érvényességének feltétele tehát, hogy a szabályozott kérdésben ne legyen törvénybe vagy miniszteri rendeletbe foglalt intézkedés. Ha a vármegyei szabályrendelet életbeléptése után jelelik meg ilyen intézkedés, a szabályrendelet elavultnak tekintendő, mert ha rendelkezései egyeznek az ilyen új jogszabályokkal, tárgytalanná vált, ha pedig a szabályrendelet intézkedései eltérnek az új törvénytől vagy rendeletről, szükségképpen hatályát veszti.

34. kérdés. A vendég beszáll egy kocsmába, szobát bérel és ugyanott étkezik is. Pár nap múlva, pénz elfogyván, azt állítja, hogy távlati úton pénzt vár 10 P-t kér kölcsön a kocsmárostól, azután ezzel a megkapott kölcsömmel, valamint 4 P 50 f-rei, mint a hitelben elfogyasztott ételek és italok árával, eltávozik a kocsmáros tudta nélkül. A kocsmáros ezután felszállító levelet küld neki, erre nem válaszol. Bűntetendő cselekmény gyanúja forog-e fenn?

Válasz. A vendég eljárásában fondorlat forog fenn, mert az az állítása, hogy címre távlati úton pénz fog érkezni, valótlannak bizonyult és emellett az a magatartása, hogy a kocsmából tartozása rendezése nélkül, suttymban távozott el, rosszhiszeműsége mellett szól. Minthogy a kocsmáros a veendő jóhiszeműségében bízva adott neki kölcsön és hitellelte neki az ellátást s kárt szenvedett a Btk. 50. §-ába ütköző, a Btk. 380. §-ába ütköző család vétségének gyanúja fennforog.

35. kérdés. A gyanúsított egy vendéglőbe betérve, ételt és italt rendelt. Kiszolgálása után kijelenti, hogy az elfogyasztott ételek és italok árát megfizetni nem tudja, mert pénze nincs. Bűncselekmény gyanúja forog-e fenn?

Válasz. Aki kocsmában, vendéglőben helyet foglal, rendel és fogyaszt annak látszatával, hogy fogyasztás után fizetni fog, majd fogyasztás után kijelenti, hogy fizetni nem tud, az csaló. Az ilyen cselekményben a jogtalan vagyoni házonra irányuló célzat, a fondorlat és a vagyoni károkozás befoglalatlal, tehát a Bn. 50. §-ába ütköző család bűncselekményének jelenségei fennforognak.

36. kérdés. Az őr. a klr. ügyészségtől felhívást kap egy járathamisítás ügyében, hogy a járathkezelőt tanuként kérdezzék ki. A felhívás tartalmához képest a járőr több gyanúsítottat is kikérdezett. A kikérdezések során a járőr megállapította, hogy a járathkezelő a nyomozás tárgyává tett bűncselekménynek részese s így jelentésében a járathkezelőt, mint ilyen feljelentette, önálló feljelentésnek számít-e ez a tevékenységi kimutatás és a tevékenységi napló szempontjából avagy a klr. ügyészségi felhívás egyszerű teljesítésének?

Válasz. A járőr helyesen járt el, amikor a felhívás teljesítésében eljárását kiterjesztette a körülményekből kikérülő új bűncselekményre, illetőleg új gyanúsítottokra. Ez azonban a felhívás teljességének és pontos teljesítéséhez, vagyis a felhívás céljához képest a tényállás tisztázásához hozzátartozott, tehát a felhívás teljesítésétől külön álló tevékenységnek nem tekinthető.

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK.

Rablógyilkosság nyomozása.

Írta: BODA ISTVÁN tiszthelyettes
(Budapest.)

(Nyomozták a recsesi, üllői, monori és nyáregyházai őrsök a budapesti 1. nyomozó alosztály támogatásával).

1935 március 7-én, 9 órakor a monori őrs távbeszélőn a következőket jelentette a budapesti 1. nyomozó alosztályparancsnokságnak: „7-én, közvetlenül éjjel után Temesi Miklós* pusztacsévi lakos, fuvarosul Budapestről hazajövet, lakása előtt, saját kocsiján szétvert fejjel, holtan találták. Testén 18 késszúrástól eredőnek látszó seb van, de azonkívül a hasa is fel van metszve. A nyomozás megindításához nünden támpont hiányzik.” Az őrs nyomozók és helyszínelők kirendelését kérte.

Az alosztályparancsnokság intézkedésére 9 óra 30 perckor a helyszínelő gépkocsin két nyomozó (egyikük én voltam), továbbá két fényképész és daktíloszkópus a helyszínre indult. Ötközben havazott. Féltünk, hogy a hó a bűncselekmény nyomaint eltakarja, mire kiérünk.

Mivel az áldozatot, ki fuvaros ember volt, Budapestről hazafelé való útján ölték meg, a nyomozó alosztályparancsnokság egyidejűleg intézkedett a Budapest—ceglédi műút mentén fekvő őrsökkel szemben, hogy az útvonal mentén fekvő korcsmákat, beszálló vendégeket járják le s így igyekezzenek támpontot szerezní a nyomozáshoz. Ez az intézkedés abból a tapasztalati tényből indult ki, hogy fuvarosok szívesen látogatják útközben az útszéli korcsmákat és ott bor mellett igen gyakran kötnek olyan ismeretségeket, melyeknek a továbbiak során kárát vallják.

A monori műúton haladva a 28-as kilométerköthől 80—100 méterre találokoztunk az üllői őrs járőrével, mely közölte velünk, hogy a bűncselekmény e helyen történt. A műúton, ezen a helyen 150 méter hosszan csorgási vérnyomokat és kisebb-nagyobb darab agyvelő-részeket találtunk, mely körülmény a járőr megállapítását igazolta. Ezen a tájon szerencsére nem esett a hó. Különös véletlen folytán ugyanezen a helyen egy teherautó volt az árokba fordulva. Mivel a hullát még eddig nem láttuk, arra gondoltunk, hogy esetleg az autó ütötte el az illetőt, akit csak azután tettek a kocsira s a lovak lakására vitték. Az autót megvizsgáltuk, de alkatrészein vérnyomokat nem találtunk.

A műúton talált vérnyomokból biztonság okáért egy fiolába mintát vettünk s azután sértett lakásához hajtottunk.

Sértett hulláját a kocsin fekvő, baloldalára dőlve a kocsí oldalának támaszkodva találtuk. Hasa és nemiszerve is össze volt szurkálva. A törzsei számtalan seb

* A neveket megváltoztattuk (szerk. j.).

éktelenítette. A kocsin nagymennyiségű vér és agyvelő nyom volt. A kocsin talált nyomokból, valamint a dula-kodásra utaló nyomok hiányából azt lehetett következtetni, hogy az ölés a kocsin történt és sértett a tettes-sel szemben nem védekezett. Valószínűnek látszott, hogy aludt, vagy teljesen ittas volt, midőn a tettes végzett vele. Sértett pénztárcája a benne levő pénzzel eltűnt. Eltűnt a nadrágszíja is.

A részletes helyszínelés meglehetősen nagy nehézségbe ütközött, mert a tágabb helyszín körülbelül 7 kilométer hosszan tartott. Ugyanis a tettes attól a pillanattól kezdve, hogy áldozatát a 28. kilométerkönél leütötte, mindenütt fejtett ki valamilyen nyomokat hagyó tevékenységet, mindaddig, amíg a kocsival a pusztára ért, hol sértett lakott. Egyik helyen sértett üres pénztárcáját dobta el, másik helyen, ott ahol a műútról letért, a viharlámpát törte össze, s így tovább, de azt kétségtelenül meg lehetett állapítani, hogy tettes a pusztáig hajtott sértett fogatát. Tekintettel arra, hogy a helyszínelés ez esetben nem eredményezett olyan adatokat, melyek a tettes kilétére határozott támpontokat nyújtottak volna, a fősúlyt arra helyeztük, hogy sértett útját, lakásáról történt elindulása pillanatától kezdve egészen az eset bekövetkezéséig, felderítsük. Csupán annyit lehetett az elkövetés módjából feltételezni, hogy a cselekményt valószínűleg olyan egyén követhette el, aki sértettel együtt utazott a kocsin. Lehetett a sértett ismerőse, de lehetett új ismeretsége is, aki felkérte a kocsira, bár sértett elalvását vagy itasságát feltételezve, az sem látszott kizártnak, hogy a cselekményt útonálló követte el, ki sértett beleegyezése nélkül ugrott, vagy szállt fel a kocsira.

Sértett útjának részletes felderítésétől vártuk ezeknek a kérdéseknek tisztázását. Az ilyen irányban bevezetett nyomozás során megállapítást nyert, hogy sértett március 5-én, 12 órakor távozott el Pusztacsévről Budapestre, s március 6-án, ugyan sak 12 óra körüli időben indult vissza Budapestre. Ismeretlen összegű pénz volt nála, mert Budapesten mezei termékeket értékesített. Ez alkalommal Pálos Péter vécseji Jakos vendéglőjében megjelent s ott egy ismeretlen fiatalemberrel iszogatótt. A vendéglőben körülbelül 4 óra hosszat tartózkodtak és onnan az ismeretlen fiatalemberrel kisse ittas állapotban együtt távoztak el.

A kihallgatott tanúk előadása szerint a sértett társaságában volt fiatalember vele ismerős viszonyban állhatott, mert sértettet „Miklós bátyámnak” szólította. A beszélgetés során úgy nyilatkozott, mintha monori lakos volna, azonban ezt nem lehetett pontosan megállapítani. A borozgatásnál sértett vendége volt s nem lehetett rendes ember, mert a sértett szájulájára titokban cigarettát rendelt, amit a sértett észrevett s emiatt kisse össze is szólalkoztak. Távozásukkor azonban már teljesen megbékkültek.

Az eddig felsorolt adatok alapján azt a kérdést i-par-kodtunk eldöteni, vajjon az a személy, ki sértettel a kocsmából együtt távozott, tekintetbe jöhet-e mint tettes? Ha igen, idegen vagy sértett régebbi ismerőse volt-e?

E kérdés megvizsgálására a következő támpontok álltak rendelkezésre: Sértett Pálos Péter vendéglőjéből együtt indult el az ismeretlennel s olyan magatartást tanúsítottak, mintha mindketten egy helyre akarnának menni, illetve egyútté tartoznának. Ha az idegen férfinak a bűncselekményben nem volna része, akkor minden valószínűség szerint már jelentkezett volna, hisz valószínűleg tudomással bír a történetekről. Sértett lakása a műútból 4

MAGYAR KIKELET.

Írta: BAJA MIHÁLY.

Tavaszra zsendül már megint a táj
És kivirágzik újra majd a róna,
Kolomp szavára hallgat méla nyáj
Es sírva sír a pásztor lilinkója.
En, ténem, a nagy világ fölött!
Mi van felőlünk könyvedben megírva?
Jön-e még a magyarra kikelet?
Vagy csak virágos lesz megint a sírja?

kilométerre, egy pusztán fekszik. A tettes a helyszínelés adatai szerint a fogatot egészen a pusztáig hajtotta. Ezt abból lehetett megállapítani, hogy a műútról a pusztá irányába letérő úton. a nyomokból a tettes cselekményének egyes mozzanatai még felfedezhetők voltak. Nevezetesen sértettnek egyes tárgyait az út ezen szakaszán dobálta el, valamint a kocsi lámpáját a műútról letérve, törte össze. Abból a tényből, hogy a tettes a lovakat a pusztáig hajtotta, azt a következtetést kellett levonni, hogy sértettel valóban ismerős viszonyban állt, tudta, hogy az hol lakik. Egyáltalán nem volt másodrendű kérdés a nyomozás szempontjából annak eldöntése, hogy valóban ismerős volt-e sértett a tettesel. Arra kellett ugyanis gondolni, hogy a tettes a nagyforgalmú műúton százával vándorló csavargók közül is kikerülhetett, mely esetben a nyomozás sokkal nehezebb, mintha a tettest sértett ismerősei között — tehát szűkebb, meghatározott körben — kell keresni.

Sértett pénzének eltűnése az esetet rablógyilkosság-nak tüntette fel, viszont a brutálisan véghez vitt szürkálásokból, de különösen a hasi és nemi szervek megsemmisítéséből arra is lehetett gondolni, hogy a tettes kéjgyilkos lehet. A boncolás megállapította, hogy a sérülések jórésze már a halál beállta után okoztatott.

A már felsorolt adatokból arra a végkövetkeztetésre jutottunk, hogy a tettes és néhai ismerték egymást. A járőrök bevonásával megbeszélést tartottunk. Szükség volt ugyanis helyi és személyi ismeretekkel rendelkező járőrre. Olyan egyének után kellett kutatni a községnek beillő pusztán, akikről előfeltevést, erkölcsi és anyagi körülményeiket figyelembe véve feltételezni lehetett, hogy ilyen cselekmények elkövetésére képesek. E tekintetben nem volt nehéz a helyzet, mert Pusztacsév lakossága nem nagyszámú, a bűnözés pedig ezen a pusztán ritka jelenség. A területileg illetékes nyáregyházai őr járőre igen jó helyi és személyi ismeretével hathatósan elősegítette a nyomozást. Közölte a megbeszélés során, hogy Pusztacséven lakik egy Kökény István nevű fiatalember, kinek apja börtönben halt meg, hátyja pedig jelenleg is emberölésért van elítélve.

Kökény Istvánnak nem volt önálló lakása Pusztacséven, hanem Köblös Sándor nevű sógoránál lakott. Tekintettel arra, hogy nevezett ellen egyelőre semmiféle adat nem állott rendelkezésünkre, a vele szemben lefolytatandó eljárás során igen óvatosnak kellett lenni. Éppen ezért egy járőr szállásadójának lakására ment, egyelőre általában érdeklődni, hogy mit tudnak az esetről. Ezt az alkalmat azután felhasználta arra, hogy a lakásban nagyjából körülnézzen és ily módon meggyőződjék arról is, vajjon Kökény István a lakásban tartózkodik-e?

Köblös Sándor, Kökény sógora, a lakásban megjelent járőrrel közölte, hogy Kökény éjjel után érkezett haza Budapestre, de alig beszélgettek egymással, mert Kökény

szokása ellenére nem ment be a lakásba, hanem először kint maradt a konyhában s ott, mint sejtette, mosakodott. Később bement a szobába, de lámpa nélkül, sötétben fekiüdt le, reggel pedig igen korán kelet és nemsokára eltávozott Pusztacsévről.

Köblös előadásának azon része, hogy Kőkény éjjelkor tért haza s nem ment be a szobába, hanem a konyhában mosakodott, továbbá később lámpa nélkül bement ugyan lefeküdni, de reggel igen korán felkelt és eltávozott, Kőkényt gyanúsá tette. A járőr Köblösnél házkutatást tartott, amely alkalmával a kamrában a lisztesláda mögött egy nadrágszíjat talált. Köblös előadta, hogy a szíjat nem ismeri, s nem tudja hogyan került a láda mögé. Ez összevágott azzal a helyszíni megállapítással, hogy az áldozat nadrágszíja hiányzott. A kutatás további során egy kabát és egy nadrág találatot, melyeken tüzetes vizsgálat után vérvonásokat sikerült felfedezni.

A házkutatás eredményeként a járőr most már tüzetesen kikérdezte Köblöst és nejét, kik előadták, hogy a Kőkény fehérneműje eltűnt. Tiszta inget vett magára, de a piszkos inget sehol nem találják. Reggel korán kelt s a konyhában, reggeli-melegítés ürügye alatt, hosszasan tüzelt. Később, mikor a gyilkosság híre a pusztában elterjedt s a csendőrök is megjelentek, Kőkény drótvásárlás ürügye alatt Monorra távozott. Nővére akkor már megnevezte az áldozatot s közölte Kőkénnyel, hogy azt mily állatias kegyetlenséggel gyilkolták meg. Kőkény ekkor kissé zavartan viselkedett s miután alaposan összeszidta az ismeretlen tettest, eltávozott. Tekintettel arra, hogy a házkutatás eredményeként Kőkény tettessége már szinte biztosra volt vehető, megállapítottuk, hogy hol laknak ismerősei, rokonai, akikhez menekülhetett és ezek alapján az elfogására szükséges intézkedéseket megtettük.

Elfogatása végett a budapesti nyomozó alosztályparancsnokságnak telefonon jelentést tettem, pontos személyleírásának közlése mellett a nyomozó alosztály a közbiztonsági rádió útján való széleskörű nyomozása iránt intézkedett, de azonkívül Budapesten és Cinkotán lakó rokonainak lakásait polgárházak nyomozókkal is megfigyeltette. A hírközpont Kőkény nyomozását a Nyomozati Értesítőben letárgyalta és egyben gondoskodott arról is, hogy a napilapok és a szórakoztató rádió Kőkény személyleírását közöljék.

En nyomozó hajtárazommal Monorra mentem, hol Kőkény egyik testvére lakik. Sógornőjétől megtudtam, hogy aznap valóban ott járt. Álmosnak látszott és lefeküdt. Megkérte sógornőjét, hogy fél 12 órakor keltsen fel őt s felkelés után anélkül, hogy közölte volna, hogy hová megy, eltávozott.

A felkelés időpontjából, a lakás és a vasútállomás között lévő távolságból, valamint egy vonatnak Budapestre 12 óra 17 perckor történt indulásából azt következtettük, hogy Kőkény Budapest felé menekült. Ezért a következő vonattal mi is Budapestre utaztunk.

Kőkény budapesti rokonának egyik szomszédja, ki teljesen megbízható ember, a megfigyelést eszközöző nyo-

mozó révén be volt avatva a történetekbe. Tudomással bírt arról, hogy Kőkény milyen súlyos bűncselekménnyel van terhelve, de azonkívül személyesen is ismerte Kőkényt. Igazán különös véletlennek mondható, hogy a két ember a fővárosban összetalálkozott egy vásárcsarnokban. Ez a találkozás eredményezte azután azt, hogy Kőkény 30 órával később, hogy a bűncselekményt elkövette, már csendőrkézen volt.

Kőkény István vezna, beteges külsejű fiatalember, ki 14 éves, közepesen fejlett gyermek benyomást kelti, a helyszínre történt kiszállítása után szemrebbenés nélkül nézte a borzalmasan megsemmisített hullát. A beszerzett és elébe tárt bizonyítékok teljesen kilátástalanná tették a tagadást, ezért azzal nem is kísérletezett, hanem a bűncselekmény elkövetését beismerte és annak lefolyását a következőképpen adta elő:

Március 6-án, mikor Budapestről jövet a pestszentlőrinci villamos végállomást elhagyta s a műúton gyalogosan hazafelé tartott, kétlovas fogatával utólérte néhai Temesi Miklós, ki felvette a kocsijára. Együtt tértek be Vecsésen az említett vendéglőbe, hol 4 órahosszat tartózkodtak és 3 és fél liter bort fogyasztottak el. Temesi azal dicsekedett, hogy 80 pengő készpénze van. Ő a fizetésről látott is nála papírpénzt s így Temesi állítását valószínűnek tartotta. A korcsmából történt távozásuk után, mikor már Üllő községet elhagyták, elhatározta, hogy megszerzi Temesi pénzét. Ez nem mutatkozott nehéznek, mert Temesi az ital hatásától a kocsiudvarban elaludt, a lovakat ő hajtotta. A 28-as kilométerköhöz érve, mikor látta, hogy emberek vagy járművek egyik irányból sem közelednek, megállította a lovakat, s a kocsi volt akácfahusággal többibben fejbefűtötte Temesit. Később elővette zsebkését és Temesi testén sok mély szúrást is ejtett. Miután gyufafény mellett meggyőződött, hogy Temesi meghalt, kiforgatta a zsebeit. Megtalálta a pénztárcát is s annak tartalmát a kocsiakra akasztott lámpa fényénél megolvasta. Csalódottan állapította meg, hogy Temesinek mindössze 13 pengő 70 fillérje volt, tehát nem mondott igazat, mikor azt állította, hogy 80 pengője van. Ezután a hullát ponyvával letakarta s a lovakat elindította Pusztacsév irányába. Utközben a sértett zsebeinek kikutatásával foglalatoskodott, de más értékes tárgyat nem talált nála. A műútról letérve, a kocsilámpát összetörte, nehogy valaki őt felismerje. Pusztacsévre érve a lovakat szabadjárá engedte, míg ő maga saját holmijait összeszedve az elrabolt pénzzel és nadrágszíjjal lakására indult.

Szállására érve tapasztalta, hogy inge és keze véres lett, ezért a konyhában megmosakodott. A szobába azért nem mert világosan bemenni, nehogy sógora, illetve nővére rajta valamilyen áruló nyomot fedezzenek fel. A kora reggeli órákban felkelt s miközben reggelit melegített, elégette a vérfoltos ingét. Mikor később egy csendőrájárót pillantott meg Pusztacséven, annyira ideges lett, hogy kénytelen volt elszökni a pusztáról.

Tagadta, hogy elfogatása előtt tudomása lett volna arról, hogy személye már ismeretes és körözve van. Ezzel szemben megállapítást nyert, hogy egy napilap volt a zsebében, melyből a reá vonatkozó cikk ki volt vágva. A ruházatát is azért változtatta meg, mert tudomással bírt már arról, hogy körözve van. Már az első napon megállapítást nyert, hogy kik azok a személyek, akikhez a tettes menekülhetett, illetve akiknél ideig-óráig elrejtőzhet. Három ilyen címet jelentettünk be. A legvalószínűbb volt, hogy Derék Simon budapesti lakost fogja felkeresni. Ebből kifolyólag telefonon kértem az alosztályparancsnokságot, hogy ott a nyomozók, elfogá-

A legénység könnyelmű adósságcseminálását, különösen óráknak és ékszereknek részletfizetésre való vásárlása okozta. Ezért a kolozsvári csendőr (kerületi) parancsnokság 1883-ban megtiltotta, hogy a legénység adósságot csináljon, hitelbe vagy részletfizetésre bármit is vásároljon. Mivel azonban a szolgálat érdekében kívánatos, hogy minden csendőrnek zseborája legyen, kivételesen megengedte, hogy csakis zseborát részletfizetésre is vásárolhasson a legénység. A vásárlásra azonban a számparancsnokságtól kellett engedélyt kérni.

sűt a késő esteli órákban kíséreljék meg. Egy másik esetben ugyancsak ilymódon fogtunk el hét egyént, kik súlyos bűncselekménnyel voltak terhelve s ugyancsak vidékről menekültek Budapestre. Ennél az esetről is majdnem sikerült az elfogás, a nyomozók csupán negyedórával később érkeztek a lakásba, mint Kókény onnan eltávozott.

Ez az eset egyéb meglepetésekkel is szolgált, nevezetesen: a cselekmény a legdurvább eszközökkel és feltűnő kegyetlenséggel lett elkövetve. A tettes sokkal több és súlyosabb sérülést ejtett az áldozaton, mint ami a megöléséhez szükséges volt. Hasát is felmetszette és nemi részét is megcsönkította. Ezekből a tényekből a nyomozás logikusan vonhatta le azt a következtetést, hogy a tettes erős fizikumú, fejlett férfi lehet. Ezzel szemben jelen esetben kiderült, hogy a tettes, cselekményét teljesen meghazudtoló, vézna, feltűnően gyerekes arcú, silány egyén volt, akiről kinézése és megjelelése után ítélve egyetlen csendőr sem tételezte volna fel, hogy tettese lehet egy kegyetlenül végrehajtott rablógyilkosságnak.

*

Érdekes ennél az esetről, hogy a tágabb helyszín s több kilométer hosszúságú útvonalra terjedt ki, melyet teljes egészében helyszíni szemle alá kellett vonni. Az útvonal különböző pontjain talált nyomok és tárgyak fontos következtetések alapjául szolgáltak.

Fuvarosok, vásárosok nem igen haladnak el az útszéli korcsmák, csárdák mellett anélkül, hogy azokba egy-egy pohár borra be ne térnének. Ez a közismert tapasztalati tény, illetve az erre épített intézkedések (útmenti őrsök munkába állítása, a sértett útjainak, nyomainak felkutatására) szolgáltatták a nyomozás kiinduló pontját. Többé-kevésbé ezen dőlt el a nyomozás sorsa. Így sikerült megállapítani, hogy sértettnek újtársa volt, még pedig valószínűleg olyan, kit régebben ismert. A következő adatot a helyi és személyi ismeret szolgáltatta, mely rámutatott a gyanúba vehető személyre. Ennél az esetről a tettes menekülése, megszökése is előbb-utóbb ráterelte volna a nyomozás figyelmét. Nagyobb bűncselekmény elkövetésénél mindig kutatni kell, hogy a cselekmény elkövetésével egyidejűleg ki tűnt el. A szökés a büntudat gyakori és jellemző megnyilvánulása.

Az elmenekült tettes üldözésénél tevételesen (aktíve) kell eljárni. Hiba a Nyomozati Értesítőben, sajtóban való letárgyalással, a közbiztonsági és a szórakoztató rádió útján való közzététellel beérni. Ezek szükséges, célszerű, de általános üldözési intézkedések, melyeket a nyomozást végző alakulatoknak mindenkor ki kell egészíteniük a nyomozás megállapította adatokon alapuló, tevékeny kézrekerítési intézkedésekkel is. Ez történt itt akkor, midőn mindazon helyek, ahová a tettes valószínűleg menekülhetett, megfigyelés alatt tartattak.

Az elkövetésnél tanúsított kegyetlenségből nehéz megbízható következtetéseket vonni. A bűnytörténet bizonyítja, hogy számos tettes őt már vadállatias kegyetlenséggel, aki azelőtt a légynek sem ártott. A tettes az elkövetésnél sokszor olyan egyéniséget, lelkiületet mutat, ami rendes megszokott „én”-jétől teljesen elüt. A céltalan vad szurkálásból, megcsönkításból — a rendellenes idegállapoton kívül — elméletileg esetleg beszűzra, haragra is lehetett volna következtetni, holott a valóságban egyik sem lett volna helytálló. A tanulság ebből az, hogy az ilyen következtetések csupán lehetségek és óvatosan kezelendők.

A nyomorénnyitő akcióhoz hozzájárulás. A m. kir. csendőrség felügyelőjének rendelete szerint a Főmunkások Asszonya a legutóbbi nyomorénnyitő akció céljaira a csendőrség tagjaitól gyűjtött összeget, mint hazafias megértést tanúsító adományt meleg köszönettel fogadta. Midőn ezt a csendőrség felügyelője tudtul adja, köszönetét fejezi ki a m. kir. csendőrség mindazon tagjainak, akik — dacára szerény anyagi helyzetüknek — hozzájárulásukkal lehetővé tették, hogy ezen nemes akció jelentékeny összeggel támogathatták.

December 31-ig lehet kérni a sebesülési érmet és Károly-csapatkeresztet. A honvédelmi miniszter a sebesülési érem és a Károly-csapatkereszt további odaítélését célzó kérések előterjesztésének végső határidejét 1935 december 31-én állapította meg. Ezen határidő után beérkező kérvényeket már nem vesznek figyelembe.

Bentartások a hévízi csendőrségi gyógyházba. A Belügy-miniszter a folyó évi I. gyógyidőszakra a m. kir. hévízi csendőrségi gyógyházba a következőket utalta be: A tényleges csendőrségi állományból: Vitéz Liptay László őrnagyot, Béreczy Gyula g. őrnagyot, Halmagyi Tibor százados és feleségét, Vitéz Hódy Vilmos g. százados és feleségét. Az ellátást élvező csendőrszolgák közül: Szabó László B. ny. altábornagyot és feleségét. A tényleges csendőrségi állományból: Császár András csendőrt. A városi illetményű szabadsággal csendőrszolgák közül: Szalai József ny. tiszteljes és feleségét, Horváth István ny. tiszteljes és feleségét.

Magyar Vörös-Kereszt cím alatt, tizenhat évi kényszerű szüneteltetése után a Magyar Vörös-Kereszt Egylet lapja ismét megjelent kitűnő szerkesztésben és kiállításban. Mikor a lappeldényeket nézzük és a kiváló munkatársak írásait olvassuk, eszünkbe jut a háború előtti és alatti magyar társadalom páratlan áldozatkészsége, mellyel a legnemesebb célok megvalósításán fáradozó Magyar Vörös-Kereszt Egylet munkájában mindig és szívesen támogatta, de egyáltalán nem felejtették azt a gyönyörű emberbaráti társadalmi és nemzeti munkát sem, mely e támogatás mellett a Magyar Vörös-Kereszt révén hatalmas eredményeket mutatott fel. Azóta egy egész világ omlott össze — mondja a lap ezévi első számában az elnök, vitéz Simon Elemér — s e nagy összeomlásban maga a Vörös-Kereszt is érzékeny seteket szenvedett. E veszteségek azonban csak anyagiakban mutatkoztak, de maga az Erzeme, mely a Vörös-Kereszt szent ügyét élre hívta és áthajta, rendíthetetlenül tovább él, sőt, célkitűzéseiben hatalmasan ki is bővült.

Az összefogás megteremtette alapját és biztosította létét a folyóiratnak, mely bennünket érintő részben az országúti első segélynyújtással, a vízből mentéssel, a közúti balesétvédelem kérdéseivel, majd a hont lég- és gázvédelemmel foglalkozik, azonkívül rendes rovattal vannak a társadalmi egészségvédelem, a betegápolás, a mentésügy, szociális gondozás, ifjúsági Vörös-Kereszt, külföldi Vörös-Kereszt-egyletek közleményei stb. számára. Már megemlékeztünk április 15-iki számunk hírei között e lap egyik bennünket közvetlenül érintő egyik cikkéről is.

Azok, akik a folyóiratra előfizetnek, nemcsak hozzájárulnak illletekkel e csodában, de áldásosan működő egylet erőlködéséhez, de önmaguknak is gyümölcsöző befektetést létesítenek, mert a folyóirat cikkei úgy szakszempontról, mint az általános ismeretek bővítése tekintetében is elsőrendű érdekességek.

A folyóirat minden hó 1-én jelenik meg, előfizetése évi 3 (három) pengő. Megrendelhető a Magyar Vörös-Kereszt kiadói hivatalnál: Budapest, VIII. Baross-utca 15.

Dicsőretek, A. m. kir. Belügyminiszter dicsőre okirattal látta el. A szombathelyi III. csendőrkörületi állományában: Vitéz Mohár Ferenc törzserőrmestert, a névnyi tiszt és altisztgyógyász gondozása, karbantartása és felügyelete körül kiváló buzgalommal és odaadással több mint 6 éven át kifejtett igen hasznos tevékenységéért. A székesfehérvári II. csendőrkörület parancsnoka dicsőre okirattal látta el: Novák-Kovács Imre tisztbelyettest, mert hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálatban, különösen az utóbbi időben, mint őrsparancsnok, nagy szorgalommal, fáradhatatlan buzgalommal igen eredményesen működött. Alárendeltjeit minden irányban igen jól neveli, oktatja és befolyásolja. Vitéz Kovács Dénes tisztbelyettest, mert hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt, különösen az utóbbi 5 évben, mint a székesfehérvári közlekedési őrsparancsnoka a közbiztonsági szolgálatban, valamint a közlekedésrendészeti szolgálat ellátása körül igen huzgó és eredményes tevékenységet fejtett ki. Alárendeltjeit kiválóan helyes irányban neveli, oktatja és befolyásolja. Varga Lajos tisztbelyettest, mert hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt, különösen az utóbbi időben, mint a székesfehérvári közlekedési őrsparancsnok helyettese, a közbiztonsági szolgálatban, valamint a közlekedésrendészeti szolgálat ellátása körül igen huzgó és eredményes tevékenységet fejtett ki. Alárendeltjeit igen helyes irányban oktatja, neveli és befolyásolja. Kocsás Imre tisztbelyettest, mert hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálatban, különösen az utóbbi 3 évben, mint járőrzető, nagy szorgalommal és átlagon felül emelkedő buzgalommal igen eredményesen működött. Alárendeltjeit minden irányban jól neveli, oktatja és befolyásolja. Szabó Károly II., Nagy Ferenc VI., Molnár Lajos II., Dóra József és Németh György I. törzserőrmestert, mert hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálatban mint járőrzető és őrsparancsnok-helyettes, nagy szorgalommal, lelkiismeretes buzgalommal igen eredményesen működött. Alárendeltjeit igen helyes irányban oktatja és befolyásolja. Horváth Nándor törzserőrmestert, mert hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálatban mint járőrzető és őrsparancsnok-helyettes, nagy szorgalommal és odaadó buzgalommal, igen eredményesen működött. Alárendeltjeinek vezetése, fegyverezése és oktatása terén igen eredményesen tevékenykedik. Kóvári Lajos törzserőrmestert, mert hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt az utóbbi években mint járőrzető, a közbiztonsági szolgálatban nagy szorgalommal, odaadó buzgalommal és lelkiismeretes odaadással működött s igen szép eredményt ért el. Árdos Ferenc, vitéz Tatár Balázs és Tordai Pál törzserőrmestert, mert hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálatban mint járőrzető, nagy szorgalommal és átlagon felül emelkedő buzgalommal igen eredményesen működik s ezáltal fiatalabb bajtársaira igen jó nevelő befolyást gyakorol. Kurucz György törzserőrmestert, mert hosszú csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálatban, különösen az utóbbi 3 évben mint járőrzető és őrsparancsnok-helyettes, igen huzgó és eredményes tevékenységet fejtett ki. Fehér Mihály I. törzserőrmestert, mert hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálatban, különösen az utóbbi 3 évben mint járőrzető, nagy szorgalommal igen eredményes tevékenységet fejtett ki. Solymos Dező V. törzserőrmestert, mert hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt, a közbiztonsági szolgálatban mint őrsparancsnok-helyettes, nagy szorgalommal és az átlagon felül emelkedő lelkiismeretes buzgalommal működött. Alárendeltjeit hazafias és katonás szellemben neveli és befolyásolja. Nagy Károly II. és Gémesi Lajos törzserőrmestert, mert hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt, a közbiztonsági szolgálatban mint járőrzető, nagy szorgalommal és az átlagon felül emelkedő buzgalommal igen eredményesen működött. Pécsei József törzserőrmestert, mert 1934. év óta Somlószőlős községben és környékén, a németajkú lakosság körében fáradságot nem ismerő buzgalommal és lelkesedéssel végzett felvilágosító munkájával a lakosságot a névmagyarosításra buzdította, melynek eredményeként eddig többszáz egyén magyarosította idegen hangzású nevét. Ezen önzetlen és nemzeti érdeket szolgáló munkásságával az átlagon felül emelkedő hazafias magatartást tanúsított. Nyilvánosan meg-

dicsőre: Farkas István g. tisztbelyettest, mert hosszú csendőrségi szolgálati ideje alatt, különösen 1918. év óta, mint a győri osztály gazdasági hivatalához beosztott segéd-munkás, a gazdaságkezelés minden ágazatában kötelességet nem ismerő lankadatlan szorgalommal látja el. Tatár József, Józsa János I., Lemmendi Sándor, Szijártó István, Horváth Ferenc, Tóth József III. és Sziklai (Czöldi) György törzserőrmestert, mert hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálatban, különösen az utóbbi 3 évben, mint járőrzető, nagy szorgalommal, lelkiismeretes odaadással, igen eredményesen működött. Józsa János törzserőrmestert, mert hosszú csendőrségi szolgálati ideje alatt, a közbiztonsági szolgálatban, különösen az utóbbi 3 évben, igen huzgó és eredményes tevékenységet fejtett ki. Laki Ferenc, Kertész István, Gulambos János I., Kondor János és Urfi János őrmestert, mert hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt, különösen az utóbbi 3 évben, a közbiztonsági szolgálatban nagy szorgalommal és igen jó eredménnyel működött. Pető Károly, Bondor Agoston, Kallai Imre, Németh György II. törzserőrmestert, Horváth József III., Váli Ferenc, Szabó József XII., Nagy Lajos II., Ormándi József, Lengyel Antal és Keresztész János őrmestert, mert hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálatban, különösen az utóbbi 3 évben, nagy szorgalommal és igen eredményesen működött. Horváth László, Fülöp József I., Baló Ferenc, Farkas Imre és Horváth Ferdinánd őrmestert, mert hosszú csendőrségi szolgálati ideje alatt, különösen az utóbbi 3 évben, a közbiztonsági szolgálatban nagy szorgalommal és igen eredményesen működött. S. Varga Károly csendőrt, mert az erdő őrs-kerületben 1933 január 1-től 1934 augusztus 18-ig elköve-tett sorozatos betöréses-lopások tettesének kiderítésénél, és elfogásánál járőrzetójét kiváló szorgalommal, lelkiismeretességgel és nagy körültekintéssel támogatta. A pécsi IV. csendőrkörület parancsnoka dicsőre okirattal látta el: Prókai József tisztbelyettest, mert 1931. évben idős Klam Sámuel soltvadkertől lakos gyilkosait 293 órán át, szakértelemmel, fáradságot nem ismerő szorgalommal és odaadással folytatott nyomozás során elfogta és azokat a bűnfelekkel együtt az igazságszolgáltatás kezére juttatta. A miskolci VII. körület csendőrkörület parancsnoka dicsőre okirattal látta el: Domotör Gyula szv. tisztbelyettest, mert 31 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt különböző be-osztásokban, különösen azonban az utóbbi 14 év óta mint törzserőrmestert, mint a közlekedési hivatal segéd-munkás, ezenkívül 8 évig mint lakanyagondnok, kötelességet mindenkor kiváló szakértelemmel, igen nagy szorgalommal, odaadó buzgalommal, igen eredményesen végezte és példás magaviseletet tanúsított.

Csendőr megsérülése. Április 16-án 10 órakor, a tiszadörögmai őrs állományába tartozó Szedliczki András tisztbelyettes őrsparancsnok szolgálaton kívül Kupai Dániel és Gónczi Géza gazdálkodókkal Tiszadörögma község egyik kocsmájába tért be, hol 3x3 dl. fröccsöt fogyasztottak el. 20 óra 15 perckor Tüdös László és Csók Lajos miskolci lakos, magántisztviselőként szintén betértek a fenti kocsmába s Szedliczki tisztbelyettes és társai engedélyével a közös asztalnál foglaltak helyet. Beszélgetés közben Tüdös László politizálni kezdett s a közelmúlt választásokkal kapcsolatosan előbb Borsod vármegye főispánja, majd a kormány tagjainak személyét kezdte sértgetni. Szedliczki tisztbelyettes Tüdöst a sértgetések abbahagyására szólította fel, de mert az a sértetést tovább is folytatta, Kupai Dániel és Gónczi Géza gazdálkodók a kocsmából kivették. Az esetleges verekedést megállítandó, Szedliczki tisztbelyettes is utának ment. A kocsmából kilépve, Tüdös Szedliczki tisztbelyettest egy literes borosüveggel észrevétlenül a bal fülé mögött a fején megdobta, Szedliczki tisztbelyettes sérülése nem súlyos. Tüdöst az őrs járőre elfogta és a miskolci kir. ügyészségnek átadta.

Fogollyszökítés. Zókaik Márton sári-i illetőségű csavargó, április 27-én 3 és 4 óra közötti időben Vida József törzserőrmestert járőrzetést és K. Nagy János csendőr, alsó-dabaszi őrsbeli járőr őrizetéből, Sári község község házáról megszökött. A kivizsgálás folyamatban van.

Csendőr megtámadása. Április 28-án a bánokszentgyörgyi őrs állományába tartozó Takács Ferenc II. napos csendőrt az őrsparancsnok azzal a parancssal küldte ki a községi labdarúgó pályára, hogy ott a nézők között lévő Magyar Mátyás és Timár József törzserőrmestereknek jelentse, hogy térjenek vissza a laktanyába, mert 20 órakor szolgá-

latba indultak Takács II. csendőr keresés közben betért a labdarúgópálya mellett lévő kocsmába is, hol a táncoló fiatalokat nézve pár percrei beszélgetés céljából megállott. Eközben a bátarság közül Kovács István oltárci és Betlen Imre borsfai lakosok szótvaltásba keveredtek, amit dulakodás követett. Takács II. csendőr a dulakodókhoz lépett és csendre intette őket. A figyelmeztetésre Kovács István Takács II. csendőrral feleségeitni kezdett, hogy neki nem parancsol, mert nincs szolgálatban, a ezzel Takács II. csendőrnök ugrott és közöttük dulakodás támadt. Dulakodás közben Takács II. csendőr a bal alsó karján és az álla alatt kisebb sérüléseket szenvedett. A kivizsgálás folyamatban van.

Fegyverhasználat. Április 27-én 23 órakor Petri Mihály őrmester járőrz vezető és Vida Gyula csendőrből állott üllői őrséből járőrt üllői község utcáján igazoltatás közben 5 legény megátámadta. Petri őrmester a támadás elbáritása céljából László István 22 éves, szabadságát, üllői lakos ellen szuronyfegyvert használt. László a helyszínen meghalt. Csendőr nem sérült meg. A fegyverhasználat következtében az őrs létszámát megcseréltették. A kivizsgálás folyamatban van.

Leftasodás és függelékértés. A szatmárcsekei őrs állományába tartozó Gy. Szabó Lajos csendőr — mint napos a laktanyában egyedül maradt a már felülvizsgált Mészáros Kálmán őrmesterrel — a szárnyparancsnoki megbeszélésre induló őrsparancsnokot parancsot kapott, hogy a laktanyát el ne hagyja. Az őrsparancsnok távozása után Gy. Szabó csendőr a postakönyvet magához vette és a laktanyából eltávozott. Utközben Szűcs István kömvessége és Kovács Jenő borbélytanonc társaságában a szövetkezeti kocsmába tért be. 2 liter vogyespálinka elfogyasztása után mindhármán lerészegedtek s ezért a kocsmáros nem volt hajlandó több szeszestalt kiszolgálni számukra. Gy. Szabó csendőr ekkor kardot rántott és durva szidalmak között követelte Tass Béla üzletvezetőtől, hogy tartsa, mert széjjel vágja. Ugyanekkor Szűcs István egy szódavizes üveget dobott az üzletvezető felé és így kényszerítették, hogy az általuk megrendelt italt kiszolgálja. A két polgári egyén érezve, hogy társaságukban csendőr van, az időközben vásárlás céljából betérő Nagy József szatmárcsekei lakost és egy ismeretlen saffort tetleg bántalmaztak. Garázdálkodásukkal oly ifjedelmet idéztek elő, hogy a vásárló közönség nem mert betérni az üzletbe, az üzletvezető pedig az üzletet bezárta és Varjú Ferencné magánlakásába menekült. Gy. Szabó csendőr a kocsmából 14—15 óra tájban ismeretlen helyre távozott s a laktanyába 20 óra tájban tért vissza. A kivizsgálás folyamatban van.

Csendőrségi Közlöny 8. szám. Személyes ügyek. Miniszteri reudeletek. Áthelyeztetett: Hollódy János alezredes, a szombathelyi III. csendőrkerület parancsnokának helyettese, ideiglenes kerületi parancsnoki minőségben Székesfehérvárra. Fonyó László alezredes, a pécsi IV. csendőrkerület parancsnokának helyettese, a tannalmányi bizottság ideiglenes elnöke Budapestre. Vitéz Szabady János alezredes, a budapesti I. csendőrkerület balassagyarmattal osztályparancsnoka, hasonló minőségben Gödöllőre. Zsigmond János őrnagy, a szombathelyi III. csendőrkerület sárvári szárnyparancsnoka, előadótiszt minőségben a kerület törzséhez Szombathelyre. Gyulay Odón őrnagy, a budapesti I. csendőrkerület monori szárnyparancsnoka, előadótiszt minőségben a székesfehérvári II. csendőrkerület törzséhez Székesfehérvárra. Vitéz Mészáros Odón százados, a miskolci VII. csendőrkerület őzdi szárnyparancsnoka, előadótiszt minőségben a kerület törzséhez Miskolcra. Antalffy Sándor százados, a budapesti I. csendőrkerület váci szárnyparancsnok helyettese, szárnyparancsnoki minőségben, a szombathelyi III. csendőrkerülethez Sárvárra. Farkas Dezső őrnagy, a szombathelyi III. csendőrkerület előadótisztje, szárnyparancsnoki minőségben a budapesti I. csendőrkerülethez Monorra. Szirányi János százados, a miskolci VII. csendőrkerület előadótisztje, szárnyparancsnoki minőségben őzdra. Dr. Buló István főhadnagy, a székesfehérvári II. csendőrkerület székesfehérvári osztálysegéd-tisztje, hasonló minőségben a budapesti I. csendőrkerülethez Gödöllőre. Ditrő Zoltán g. százados, a budapesti III. osztályparancsnokig gazdasági hivatalának főnöke, hasonló minőségben Gödöllőre. Bánkásy József alezredes, a budapesti I. csendőrkerület parancsnokának helyettese, ideiglenes kerületi parancsnoki minőségben Szombathelyre.

Herold Árpád alezredes, a szegedi V. csendőrkerület gyulai osztályparancsnoka, beosztott törzstiszt minőségben Pécsre. Fodor György alezredes, a pécsi IV. csendőrkerület kecskeméti osztályparancsnoka, beosztott törzstiszt minőségben Szegedre. Ruško Alfréd alezredes, a székesfehérvári II. csendőrkerület soproni osztályparancsnoka, beosztott törzstiszt minőségben Szombathelyre. Dr. Szilov István alezredes, a budapesti I. csendőrkerület budapesti osztályparancsnoka, hasonló minőségben a pécsi IV. csendőrkerülethez Kecskemétre. Szaplonczay György őrnagy, a székesfehérvári II. csendőrkerület tatal gyalog tanalosztályának parancsnoka, osztályparancsnoki minőségben a szegedi V. csendőrkerülethez Gyulára. Gábor Gyula őrnagy, a székesfehérvári II. csendőrkerület tóvárosi szárnyparancsnoka, osztályparancsnoki minőségben a budapesti I. csendőrkerülethez Balassagyarmatra. Pintér Aladár III. őrnagy, a szombathelyi III. csendőrkerület szombathelyi szárnyparancsnoka, osztályparancsnoki minőségben a budapesti I. csendőrkerület II. osztályához Budapestre. Szabó Jenő I. őrnagy, a szombathelyi III. csendőrkerület nagykanizsai szárnyparancsnoka, hasonló minőségben a pécsi IV. csendőrkerülethez Pakarra. Perényi Géza őrnagy, a pécsi IV. csendőrkerület paksi szárnyparancsnoka, hasonló minőségben a szombathelyi III. csendőrkerülethez Szombathelyre. Bajor Kálmán őrnagy, a szegedi V. csendőrkerület azentisi osztálysegéd-tisztje, szárnyparancsnoki minőségben a debreceni VI. csendőrkerület 2. szárnyához Debrecenre. Vitéz Solti József őrnagy, a székesfehérvári II. csendőrkerület adonyi szárnyparancsnoka, gyalog tanalosztályparancsnoki minőségben Tatára. Dr. Dobó Lajos százados, a csendőrnemző osztály állományából, szárnyparancsnoki minőségben a szombathelyi III. csendőrkerülethez Nagykanizsára. Székely Ferenc százados, a budapesti I. csendőrkerület budapesti osztálysegéd-tisztje, szárnyparancsnoki minőségben a székesfehérvári II. csendőrkerülethez Adonyra. Hajdu Endre százados, a debreceni VI. csendőrkerület nyíregyházi osztály segéd-tisztje, hasonló minőségben a székesfehérvári II. csendőrkerülethez Veszprémre. Arany József százados, a szegedi V. csendőrkerület makói gyalog tanalosztályának oktatótisztje, osztálysegéd-tiszt minőségben Sopronba. Halmai Tibor százados, a pécsi IV. csendőrkerület pécsi szárnyparancsnokhelyettese, osztálysegéd-tiszt minőségben a szombathelyi III. csendőrkerülethez Zalaegerszegrre. Jávör István főhadnagy, a miskolci VII. csendőrkerület őzdi szárnyparancsnokhelyettese, osztálysegéd-tiszt minőségben a szegedi V. csendőrkerülethez Szentsekre. Dr. Tózsas Endre főhadnagy, a székesfehérvári II. csendőrkerület veszprémi osztálysegéd-tisztje, hasonló minőségben a debreceni VI. csendőrkerülethez Nyíregyházára. Dr. Zimonyi Sándor főhadnagy, a szombathelyi III. csendőrkerület zalaegerszegi osztálysegéd-tisztje, oktatótiszt minőségben a székesfehérvári II. csendőrkerület gyalog tanalosztályához Tatára. Prettenhoffer László főhadnagy, a székesfehérvári II. csendőrkerület tatal gyalog tanalosztályának oktatótisztje, hasonló minőségben a szegedi V. csendőrkerület 1. gyalog tanalosztályához Makóra. Tibor György g. őrnagy, a szombathelyi III. csendőrkerületi parancsnokig törzsgazdasági hivatalának főnöke, előadótiszt minőségben a belügyminisztérium VI-b. (számvéveségi VI.) osztályba Budapestre. Csorjaj Odón g. százados, a szegedi V. csendőrkerületi parancsnokig törzsgazdasági hivatalának előadótisztje törzsgazdasági hivatali főnöki minőségben a szombathelyi III. csendőrkerületi parancsnokhoz Szombathelyre. Dr. Halvány József g. százados, a belügyminisztérium VI-b. (Nyugdíj osztály XII.) osztályának előadótisztje, előadótiszt minőségben a szegedi V. csendőrkerületi parancsnokig törzsgazdasági hivatalához Szegedre. Majors István százados, a szombathelyi III. csendőrkerület zalaegerszegi szárnyparancsnoka, 2. századparancsnoki minőségben az őrsparancsnokképző iskolához Szombathelyre. Vitéz Pástorai Ernő százados, a szombathelyi III. csendőrkerület kecskeméti szárnyparancsnoka, hasonló minőségben Zalaegerszegrre. Sándor Vidor százados, a szegedi V. csendőrkerület szolnoki osztálysegéd-tisztje, oktatótiszt minőségben a szombathelyi III. csendőrkerület állományába az őrsparancsnokképző iskolához Szombathelyre. Baró Ágla százados, a budapesti I. csendőrkerület pestszenterzsébeti gyalog tanalosztályának oktatótisztje, beosztott tiszt minőségben a csendőrnemző osztályparancsnokig törzsgazdasági hivatalához Budapestre. Vitéz Ágla Zoltán százados, a szombathelyi III. csendőrkerület állományában az őrsparancsnokképző iskola oktatótisztje, szárnyparancsnoki minőségben a székesfehérvári II. csendőrkerülethez Tóvárosra. Pékely Pál százados,

a debreceni VI. csendőrkerület debreceni szárnyparancsnok-helyettese, oktatóniszti minőségben a Budapesti I. csendőr-kerület gyalog tanalosztályához Pestszenterzsébetre. Tartó-
san vezényelték: *Vitéz Sinte Gábor* alezredes, a debreceni VI. csendőrkerület parancsnokának helyettese, a csendőr-
ségi felszerelési anyagraktár parancsnoksághoz Budapest re.
Kinevezettnék: *Lukács Lőrinc* alezredes, a pécsi IV. csendőr-
kerület beosztott törzstisztje, ugyanzen csendőrkerületnél
kerületi parancsnokhelyettesül. *Kürthy Endre* alezredes, a
szombathelyi III. csendőrkerület beosztott törzstisztje,
ugyanezen csendőrkerületnél ideiglenes kerületi parancsnok-
helyettesül. *Takács Dezső* alezredes, a szegedi V. csendőr-
kerület beosztott törzstisztje, ugyanezen csendőrkerületnél
ideiglenes kerületi parancsnokhelyettesül. *Dr. Vitéz Gerebny*
Géza százados, a pécsi IV. csendőrkerület szekszárdi osz-
tálysegéd tisztje, ugyanezen csendőrkerület szárnyparancsno-
kává Szekszárdon. *Madocay Imre* alezredes, a budapesti
I. csendőrkerület beosztott törzstisztje, ugyanezen csendőr-
kerületnél kerületi parancsnokhelyettesül. *Dulmány József* ale-
zredes, a debreceni VI. csendőrkerület beosztott törzst-
isztje, ugyanezen csendőrkerületnél ideiglenes kerületi pa-
rancsnokhelyettesül. *Forgács Vilmos* alezredes, a debreceni
VI. csendőrkerület debreceni osztályparancsnoka, ugyanezen
csendőrkerület beosztott törzstisztjévé. *Huszár Agoston* ale-
zredes, a budapesti I. csendőrkerület budapesti II. osztá-
lyának parancsnoka, ugyanezen csendőrkerület beosztott
törzstisztjévé. *Vitéz Dénes Elemér* őrnagy, a székesfehérvá-
ri II. csendőrkerület soproni szárnyparancsnoka, ugyan-
ezen csendőrkerület osztályparancsnokává Sopronban.
Bakó András őrnagy, a debreceni VI. csendőrkerület deb-
receni 2. szárnyának parancsnoka, ugyanezen csendőrkerület
osztályparancsnokává Debrecenben. *Vitéz Raky László* szá-
zados, a csendőrnyszervező osztály törzsalosztályparancsnoka-
nak helyettese, ezen nyomozó alosztály parancsnokává
Budapesten. *Barabás József* százados, a székesfehérvári
II. csendőrkerület soproni osztálysegéd tisztje, ugyanezen
csendőrkerület szárnyparancsnokává Sopronban. *Györgyó-
csomafalvy Kőllő* Andor százados, a szombathelyi III.
csendőrkerület csurgói ideiglenes szárnyparancsnoka, ugyan-
ezen szárny parancsnokává. *Vitéz Kiss László* százados, a
budapesti I. csendőrkerület kiskunhalasi 1. lovas tanalosz-
tályának ideiglenes parancsnoka, ugyanezen lovas tanal-
osztály parancsnokává. *Benedek Mihály* százados, a szom-
bathelyi III. csendőrkerület keszthelyi szárnyparancsnok-
helyettese, ugyanezen szárny parancsnokává. *Beosztattnak:*
Porpaczy Jenő százados, a székesfehérvári II. csendőrker-
ület 2. nyomozó alosztályparancsnokának helyettese, ugyan-
ezen csendőrkerület székesfehérvári osztályának segéd tiszt-
jévé. *Hanthly (Haidékör) Ráthly* százados, a pécsi IV.
csendőrkerület szekszárdi szárnyparancsnoka, ugyanezen
csendőrkerület szekszárdi osztályának segéd tisztjévé. *Vitéz*
Király Gyula százados, a székesfehérvári II. csendőrkerület
elődóztisztje, ugyanezen csendőrkerület 2. nyomozó alosztá-
lyához parancsnokhelyettesül. *Vitéz Dobó Sándor* g. szá-
zados, a belügyminisztérium VI-b. (számvérvőség VI.) osztá-
lyának előadó tisztje, hasonló minőségben ugyanezen osztály
XII. nyugdíjosztályába. *Bodoky László* őrnagy, a szombat-
helyi III. csendőrkerület őrsparancsnokképző iskola 2. szá-
zadosnak parancsnoka, ugyanezen csendőrkerület segéd-
tisztejévé. *Vitéz Farkasgyai és Nagymadi Boglár* Ráthly szá-
zados, a szegedi V. csendőrkerület szolnoki szárnyparancsnok-
helyettese, ugyanezen csendőrkerület szolnoki osztályának
segéd tisztjévé. Állandó nyugállományba helyezettek: *Ka-
lcsy Árpád* szegedi V. kerületbeli százados. *Bátori József*
I. székesfehérvári II. kerületbeli alhadnagy. *Révári József*
pécsi IV., *Hercegy Gergely* szegedi V. és *Fazekas Mihály*
debreceni VI. kerületbeli tiszthelyettesek. Várakozási áll-
ományai szabadságot tartott: *Kiss Miklós* miskolci VII. ker-
ületbeli tiszthelyettes. Névváltoztatás: *Tótyer János* próba-
csendőr család névét „Tátrai”-ra változtatta belügyminisz-
teri engedéllyel. Szabályrendeletek: Alhadnagyi vizsga tan-
anyagának kiadása. Próbacsendőrök tábori sapkájának
rendfokozati jele. Szut., Csász. és Nyut. helyesbítés.

A m. kir. honvédelmi rokkantkassza és budirokkant otthon
(Budapest, I. Németséggyi-út 41–45.) az otthonban elhe-
lyezett rokkant legénységi állományú hajtársakat kefe-,
seprő-, ecsetkötő üzemében foglalkoztatja. Célja ennek csu-
pán, hogy a rokkantakat némi keresethez jussanak. Viszont az
üzem kellő megrendelést nem kap, jöllerhet készítményei fel-
tétlenül jobbák a gyárti készítményeknél. Árban pedig lényeg-
esen olcsóbbak. Itt közöljük egyes cikkek árait azzal, hogy
az órák, tanostályok stb. szükségleteinek beszerzése ezen
iparüzemmel annál inkább ajánlatos, mert ezáltal a mindenki
tisztelését, megbecsülését és támogatását kiérdemelt okkant
hajlírásokon segítettünk. Áraikról tájékoztató:

Cirokseprű hosszúnyelű 56 fillér, rövidnyelű 45 fillér, cipő-
fényesítő kefe 55, 66, 82 fillér, kézi nyelés löször kefe 1 pengő,
lapos körökfe 16 fillér, lökefék 1.20 pengőtől, meszelők
50–82 fillér. Ötven pengőn felül rendeléseket hérmertve száll-
ítanak.

Megjelent a csendőrcsárdás kottája. Lapunk folyó évi
4. számában ismertettük a csendőrcsárdást, melynek szöve-
gét *Zakariás J. Erzsébet* írta, zenéjét pedig *Teghze-Gerber*
Miklós karnagy szerzelte. A csendőrcsárdás kottája meg-
jelent. Ara a csendőrség tagjainak 50 fillér, polgári egyének-
nek 1 pengő. Megrendelhető a szerkesztőségénél (Budapest,
I., Bösztörnényi-út 21.), továbbá a szerzőknél (*Zakariás J.*
Erzsébet, Budapest, VIII., Vasy Imre-utca 4. és *Teghze-
Gerber Miklós*, Budapest, VII., Kerepesi-út 10), valamint
minden zeneműkereskedésben.

Eladó ház. Egy szép, minden kényelemmel berendezett,
modern, kertes családi ház, valamint kis darab szőlő, prés-
házzal együtt, elköltözés miatt olcsón eladó. Bővebb fel-
világosítást kapható: *Márkus József* ny. tiszthelyettesnél.
Mohács, Rakóczi-út 35.

Csendőrségi tollforgót árúsit, köt, javít *Várjai (Vlahna)*
Mihály nyug. szakálltisz, Budapest, I., Márvány-utca 29.
III. em. 8., vagy *Dél József* nyug. tthts, Budapest, VII.,
Amerikai-út 74. szám, vagy *Pekete Gyula* nyug. törzs-
őrmester, Uj-Hatvan, Toldi-utca 2. Árak és munkadíjak:
szép, új díszlőt, válogatott tollból 10 P, szolgálati tollforgó
nagyság szerint 5–6 P, régi toll átkötése 1 P, pótlással 2 P,
beküldött új toll vágása és megkötése pótlás nélkül 3 P,
pótlással 3 P 50 fillér. A postaköltséget a megrendelő viseli.

SZEMÉLYI HÍREK.

Halálozás. *Márkus Elemér* g. százados neje, szül. *Szent-
ványi Mária* hosszas szenvedés után április 27-én Budape-
sten elhunyt. Április 30-án temették el a Rákóczi-eresztúri te-
metőbe. Temetésén nagyszámú rokonain és ismerősein kívül
testületileg megjelent a budapesti csendőrtiszt- és altiszt-
kar is. Férjén kívül kisleánya gyászolja.

Horváth *György* I. alhadnagy, barcsi szaksz-
parancsnok április hó 22-én, szabadsága alkalmával Gécse
községben ismeretlen betegségben meghalt.

Házasságot kötöttek. *Vasady* Bela ny. ezredes *Adamo-
vits* Gizella úrhölgygel, Budapesten. A miskolci VII. kerület
állományában: *Adám* Lajos törzsőrmester *Almási* Irmával,
Szendrőn és *Somodi* István törzsőrmester *Becsespergő* Ka-
talinnal, Gyén községben.

Családi hírek. Született: *Kutai* József szombathelyi
III. kerületbeli tiszthelyettesnek József nevű fia, *Grösz* Mi-
hály szegedi V. kerületbeli főlözsrőrmesternek Anna–Ilona
nevű leánya, *Kormos* Tóth János miskolci VII. kerületbeli
tiszthelyettesnek Eva–Mária nevű leánya, *Pápai* József mis-
kolci VII. kerületbeli törzsőrmesternek József nevű fia,
Rákai István miskolci VII. kerületbeli törzsőrmesternek
József–Tivadar nevű fia, *Szabó* Lajos I. miskolci VII. ker-
ületbeli törzsőrmesternek Lajos nevű fia.

Calderoni és Társa

Létszerészek Budapest,

V., Vörösmarty-tér 1. (Hossz-palota) Tel.: 811-48.

Színházi látcsövek, szemüvegek és
orrcsipek Zeiss punktal és Ull-
rasin üvegekkel.

Fényképezési cikkek nagy választékban

Olvassa el, mielőtt ír nekünk!

Közleményt nemcsak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkitől elfogadunk, de tizenöt gép- vagy kéziratos hasábnál hosszabbat csak előzetes megegyezés után. A közlemények fogalmazási átcsiszolásának és ha szükséges, tartalmi módosításának, valamint a törlés és kiegészítés jogát fenntartjuk magunknak. Aki azt akarja, hogy közleményét változtatás nélkül közöljük, írja rá a kézirat első oldalára piros trónnal: „Szószserinti közlését kérem!” A kéziratot kérjük a papírnak csak egyik oldalára, félhasábosan, trógeppel kettes sortávolságra, kézírással pedig jól olvashatóan és nem túlsűrű sorokban írni. Olvashatatlan kéziratot nem foglalkozunk. A kéziratokban semmiféle rövidítést nem szabad használni. Kéziratot csak akkor küldünk vissza, ha a szerző megcímzett és válaszbellyel ellátott borítékot mellékel. Kéziratok sorsáról szerkesztői üzenetben adunk választ. Fényképfelvételek beküldése alkalmával csatolni kell a felvétel készítőjének írásbeli nyilatkozatát, hogy a felvételnek a szakújság díjazás ellenében való közléséhez hozzájárul. A megjelent közleményeket tiszteletdíjban részesítjük, de tulajdonjogunkat fenntartjuk, azokat tehát bejegyzésünk nélkül nem szabad másutt közölni, sem pedig utánnyomtatni. A nyomdal korrektúrákat megvárunk, korrektúralevonatot csak kivételként adunk. Szerzőink különnyomataikat közvetlenül a Stádium-nyomda igazgatóságától (Budapest, VI., Rózsa-utca 11.) szíveskedjenek megrendelni, amely azt velünk kötött szerződésének árszába szerint köteles elkészíteni. Minden hozzákn intézett levélre válaszolunk, de csak szerkesztői üzenetben; magánlevelet akkor sem írunk, ha a beküldő válaszbellyel mellékel. Minden levelet teljes névvel és rendfokozattal alá kell írni és az állomáshelyet is fel kell tüntetni. Névtelen levélre nem válaszolunk. Hozzákn intézett levelet szolgálati útra nem telerünk, azok tartalma vagy beküldők kitétele felől senkinek sem adunk felvilágosítást. Jellegű legelőszérűbb kisebb helység nevét vagy útjegy számát választani. Annak, aki jellegt nem jelöl meg, nevének kezdőbetűit és állomáshelyét felül válaszolunk. Közérdekű kérdésekre nem szerkesztői üzenetben, hanem a „Csendőrségi hírlap”-ban válaszolunk. Előfizetést csak a

csendőrség, honvédség és az állami rendőrség, továbbá a bíróságok, igazságügyi és közügyügyi hatóságok tényleges és nyugállományú tagjaitól fogadunk el, másiktól nem. A csendőrség tényleges és nyugállományú legényeinek egyénél az előfizetési díj felét fizetik. Előfizetni csak legalább félévre lehet. Az előfizetéseket kérjük pontosan megfizetni, mert felszólítást nem küldünk. A nekünk szánt pénzküldeményeket kérjük a Csendőrségi Lapok 25.342 számú postatakarékpénztári csekk számújára befizetni. Szerkesztőségi órák naponta 8—14 óráig. Címünk: „A Csendőrségi Lapok szerkesztőségének, Budapest, I., Böszörményi-út 21. szám.”

8

Jogi kérdés. A váltó aláírói egyetemleges kötelezettségben vannak a hitelezővel szemben. Ez abban áll, hogy minden egyes adóstól az egész tartozást lehet követelni, de egyszerű teljesítés által a többiek kötelezettsége is megszűnik. A hitelező tehát tetszése szerint perelheti az egyetemleges adósokat mind, vagy azok közül többet, vagy csak egyet. Természetesen azt fogja perelni, akin a követelés behajtható. Ahhoz is joga van, hogy a követelést felosztja s azt részenként követelje az egyes adósok ellen anélkül, hogy ezzel a teljes összegre vonatkozó jogát elveszítené. Az adósok azonban ezt a felosztást nem követelhetik. A fizető adóstársnak visszkéréseli joga van nem fizető adóstársával szemben, ha a köztük fennálló jogviszony alapján ez őt megilleti. Ha tehát az volt köztük a megállapodás, hogy érte csak kezességet vállal, ez a visszkéréseli jog megilleti a fizető adóst. A váltó hitelezőjére azonban ez semmiképpen sem tartozik, mert amint mondtuk, a váltó aláírói a hitelezővel szemben egyetemlegesen felelnek. Ezért veszedelmes váltót aláírni, mert itt az is egyenes adós, aki a váltóra felvett részből egy fillért sem lát s aki abban a házamban írta a váltót alá, hogy csak másodsorban, mint kezes felel, mert a köznyelv csak azt mondja adósnak, aki a pénzt felveszi, míg a többi aláíró kezesnek nevezi. Ha a váltóbeli adós másra ruházza át vagyonát, jogutódja nem felel az ő adósságáért. Ha azonban ez az átruházás a hitelező megkárosítása végett történt s erről az elidegenített vagyon megszerzője tudott, büntetőjogi felelősség terheli jogelődjével együtt az 1932. IX. tc. alapján, mint olyan, aki a hitelező károsítását elősegítette. Ebben az esetben magánjogilag is felel, de kártérítés alakjában a hitelezőnek.

Nyugdíjasok. Szinte el sem tudjuk hinni, hogy tényleges bajtársra, akit a levélben említ, a nyugállományú bajtársakra vonatkozóan azt a nyilatkozatot megtette volna. Voltaképpen nem is értjük, mit akart azzal mondani s amikor mondotta, nem gondolt-e arra, hogy egyszer majd ő is

BÚTOR

tarló, modern kivitelben, kényelmes részlet-felépítésre alkalmas.

KISIPARI TERMÉKEK BÚTORCSARNOKA RT.
Budapest, VII., Dohány-utca 66. sz.
Főosztály: VII., Péterfy Sándor-utca 40. Hernád-utca, sarok.

Regedő, Harmónium, Tárogató,
Szakaszolón, Grammofon, Rádió

és az összes hangszerek legjobbak,
csak itt a magyar gyárban kaphatók
Csendőrségnek részletek is.

MOGYORÓSSY HANGSZERGYÁRA

Budapest, VIII., Rákóczi-út 71. Árjegyzék ingyen!

A csendő vásároljon

MÁRER

egyenruházati Intézetében,
Budapest, VIII., Baross-tér 9. T.: 321-75

45 év óta fennálló, szakképzett egyenruhásabóság és sapkaműhely.

Mindennemű egyenruházati és felszerelési cikkek legolcsóbb beszerzési forrása.

lesz nyugdíjas? Hogy mit képez a cselekmény? Nagyfokú tapintatlanságot, hogy erősebb kifejezést ne használjunk. Csak nem akar perre menni miattja?

222. Miért lenne tulajdon elleni kihágás, hiszen a nyak-sál nem élelmi, élezteti cikk és tűzölteszer sem. Ha arra gondolt, hogy talán életbiztosítási cikk, akkor téved. Életbiztosítási cikk alatt általában olyan cikket értünk, ami nélkül nem lehet élni, tehát pl. télen egy télikabátot. Nyak-sál nélkül meg lehet élni, hiszen számtalan ember van, aki-nek soha életében nem volt nyak-sálja s mégsem lop más-tól. A cselekmény lopást képez.

Visszajáró múlt. Előfizetése június végéig rendezve van. A június 15-iki számmal kap majd csekklapot. Második kérdésére később kap választ.

35.113. 1. Az OFB által juttatott föld hasznosítási fejé-bez kapott búzát ha a közigazgatás megőrülte, lisztfor-galmi adóváltást kell fizetni a 8200/1933. M. E. rendelet értelmében.

G. M. Bpest, Kottenbiller-u. 29/b. Levélben senkinek sem válaszoltunk. azért írt közöljük, hogy a testőrségnél őrmestertől felfelé adnak, de csak a létszám 40%-a lehet nos.

Gseink. 1. A régi kincskutatóknak központja, egyesü-lete nincs. 2. Hatósági engedély nem szükséges a kutatás-hoz, de a földtulajdonostól természetesen. Viszont nincs ki-zárva, hogy egyes területeket a Gyűjteménygyűjtemen orszá-gos tanácsa tiltott területeknek nyilvánít ásalás szempont-jából, azért azt ajánljuk, hogy e Tanács hozzájárulását kérje ki, annál inkább, mert bizonyos magán- és büntető-jogi következményei lehetnek, amint azt az 1929. évi XI. tc. 18-27. §§-ában és az 1881. évi XXXIX. tc.-ben megtalál-hatja. 3. Az előbbi tc.-ben e kérdésre is megtalálja a fele-lelet. 4. Igen. 5. Engedély nélkül nem. Ugyan-e kérdésről az 1934. évi Csendőrségi Lapok 84. lexikonjában adunk felvilágosítást. Végül azt is megjegyezzük, hogy a csendőr akármily beosztásban van is, nem igen érhet rá régi kincs után kutatni anélkül, hogy ennek a munkának szolgálatá-eiültsébe, önképzésében stb. ne mutatkozna előbb-utóbb hátránya.

Hadiárva. Kérését lehetetlen teljesíteni, mert a biva-lalos lapban megjelenő állásokról előre értesítést nem adhat-nak, másrészt nem is tudhatjuk, hogy ez állásokra hadi-árva annakidején pályázhatna-e, vagy sem. Általában pe-dig nemcsak az állami, de minden másfajta alkalmazottak csoportjába elsősorban igazolványos altisztek, katonai szol-gálatot teljesített egyének, frontharcosok, a vitézi rend tag-jai stb. pályázhatnak.

Vörös Kereszt. Valamennyi sorsolást megejtették. In-tézkedtünk, hogy kapjon összesített nyereményjegyzéket, melyből megállapíthatja, hogy az ön sorsjegyét kihúzták-e? Megjegyezzük, hogy ha ki húzták is valamelyiket, valóri-zált értékben néhány fillért kap csupán. A nyereményjegy-zéket a m. kir. bpesti pénzügyigazgatóság sorsjegy osztálya (V. ker., Szalay-u. 10) fogja elldídeni.

22.222. Horváth Sándor százados címe: Budapest, VI., Csányi-u. 11., Kresz Lajos ny. á. gazdasági százados címe: Budapest, XI., Lágymányosi-út 17/b.

Remény II. Kérje állományparancsilag való tárgyalását annak az időnek, mit velünk közölt. Természetesen kellően igazolja előbb.

11.620. Milyen tagja volt a nyugbérpénztárnak, kérheti az időnek nyugdíjba való becsatolását.

Szabályozó, jóminőségű csendőrségi sapka olcsó áron. Egyenlők, cserkész- és leventefel-sorok szűcsárka gyári áron. 50 éve fennálló

KISS ZSIGMOND UTÓDA

sapkás cégnél

Szolnok, Garova-u. 12. T. 578.

a magyar csendőr
kedvenc cigarettapapírja

Magyar gyártmány

Csak 10 fillér

K. M., törn. A jutalmat igen jól megfogalmazott, helyesen értelmezett megfajtásért kapta. Örülünk, ha a köny-veknél használták akár az általános tudás, akár a szol-gálat terén.

Derekegyháza. Nagyon nehéz nekünk ebben a kérdés-ben tanácsot adnunk, hiszen nem ismerjük Önt s nem tud-juk, mi volt az alapja a kerületi parancsnokság intézkedé-sének, hogy Önt az őrsparancsnokképző iskolába való jelent-kezés elől elzárta. Ha valakire azt mondják, hogy közepes képzettségű és rátermettségű hiánya miatt őrsparancsnok-nak nem alkalmas, annak mindenesetre alapjának kell lennie, csak úgy egyszerűen nem szokták ezt senkre sem reáfojni. A csendőrség minősítési rendszere olyan alapos, maga a minősítés pedig annyi ellenőrzésen megy át, hogy valakinek minden ok nélkül igazságtalanul való leminősí-tése teljesen ki van zárva. Az, hogy Ön ez előtt vagy tízen-három évvel a próbacsendőri vizsgát kitűnt eredménnyel tette le, vagy, hogy mint őrsparancsnok-helyettes több hé-tet át őrsöt vezetett, legfeljebb azt bizonyítja, hogy a mos-tani szolgálati állásában jól megfelel, de még nem biztosí-ték arra, hogy mint állandó őrsparancsnok is meg fog felelni. Lehet, hogy talán lassú törődött, lehet, hogy nem elég erélyes, igénytelen megjelensé, talán az önképzésével nem foglalkozik elég lelkiismeretesen stb. stb. Most már olyan korban van, hogy bevezényelésre még kivételesen sem számíthat, próbálkozzék talán először irodai szolgálatra, azután pedig számvivői tanfolyamra jelentkezni, mint látjuk, jó írása van.

Kovács János ny. törn., Zsádány. Előfizetése a most be-küldött 3 pengővel 1935 október 31-ig van rendezve.

Orbán József törn., Szombathely. A pénz beérkezett, mivel azonban nem jelezte, hogy új előfizető, az ugyancsak Szombathelyen levő hason nevű előfizetőnk javára írtuk. Most azonban a dolgot rendeztük és a pénzt 1935 május 1-től 1936 január 31-ig terjedő előfizetésekként előjegyeztük az ön javára. A lapot május 1-től megindítottuk.

Kőmives Kelemen. 1. Eppen mi számunk egyik láb-jegyzetében közöljük, ki volt a csendőrség első halottja. Támadó paprikát szórtak a szemébe. Sirja Szentendrén van. A tettesek közül ketten-hárman élnek még. 2. Az ér-deklődő leveleket sohasem tekintettük zárdatásnak és szívesen is adunk felvilágosítást. Ezt egyik kötelességünk-nek tudjuk. 3. Igen, jó volna egyfolyó gyűjteni az eddigi lexikonválaszokat, szakcikkeket. Talán idővel az is meg lesz.

Tanácsotály Makó. 1. Dr. Miskolczy Ágost kir. fő-ügyész-helyettes és Pinczés Zoltán őrnagy urak „Jogi ismer-etek a m. kir. csendőrség számára” című könyve megírás alatt áll, de még csak körülbelül a fele van készen. A könyv természetesen felül majd a büntettekről, vétségekről és kihágásokról szóló törvények csendőrségi feldolgozását is, de mert a szerzők a folyó év teljes joganyagát is fel akar-ják dolgozni, továbbá, mert a kéziratot, a kiadás engedélye-zése előtt, hivatalos hírlap alá kell bocsátani, a könyv előreláthatóan csak az 1936. év tavaszán jelenhetik meg. Egyébként a szerzők köszönik az érdeklődést. 2. A Szut. új kiadása nincs tervbe véve, mert több ezer példány még ren-delkezésre áll, de jelenleg a kincstárnak amúgy sem volna rá fedezete. 3. A felvételeket, sajnálunkra, nem közölhet-jük. Az indokokat a folyó évi 8. számunk 257. oldalán, „Többelme” jelleg alatt közöljük.

Iriny. Semmit se törődjék a dologgal. Ma már nagyon sok ember dicsekszik olyan háborús vagy forradalmi hőstet-tekkel, amelyeknek a bizonyításával nagyon meg lenne akadva, ha megszerítnák. Az újságnak se írjon, mert csak nyilvános vita keletkezhethet a dologból s az sem használna az ügynek semmit. Az ilyen apró hencserektől nem kell a csendőrség hírnevét féltetni; Ön gondoljon büszkén arra, hogy mint csendőr hőstetesen teljesítette a kötelességét. Ez a

M. Kir. csendőrség tagjainak leghosszabb részletfizetésre!

Hálózatra Ébélő Egyes	Szalon Recamlér Fotelek Matrac Sodrony	Ébélőszőnyeg Futók Összekötők Szerelvények Paplanok	Fehérnemű és ágynemű Vásznak Inganyag Ruhaszövet
stb.	stb.	stb.	stb.

Írjon nekünk és a legpontosabb árjegyzékkel szolgálunk
Lakásberendező és Textil Vállalat, Liszt Ferenc-lér 5. T. 271-77

lényeg az egészben, a többi csak amolyan szájhöködés: nem érdemi meg, hogy komolyan vegyük.

S. M. Kálerenye. A bányákban (nem ide tartoznak a homok-, kavics-, agyag- és hasonló bányák, mert ezeket csak a köznép nevezi így) a bányakapitányságok az illetékes közgazdasági hatóságok. Ha szerencsétlenség történik, ezek hívatottak a vizsgálat elvégzésére. Oly vizsgálat es, ahol a bűnösség kérdésének megállapításához kimondottan bányaszakértők szükségesek. A vizsgálatokat a tárnákban vagy aknáknak ezek végzik, a csendőr ide nem szállhat le.

Várni. Különbösképpen akkor kap kedvezményt, ha a hadiárva ara oly ingatlannal rendelkezik, melynek kezeléséhez férőkére van szüksége, különben jelentős károsodás éri. Csupán az, hogy hadiárva, nem alapja kedvezménynek. Ha a hadiárva ara helyzete méltánylást érdemel, a kedvezmény megadása elől nem zárkoznak el.

Oktatást. A Szolg. Szab. jelzett pontja a legénységünkre nem vonatkoztatható, mert a Szut. 201. pontjának 2. bekezdése úgy rendelkezik, hogy mindig karddal kell felszerelve lennie, ami hivatásából folyólag természetes, különben többek között nem tudna eleget tenni a Szut. 300. pontjának 2. bekezdésében írt kötelességnek. Ami pedig a honvéd legénységnél fennálló rendelkezéseket illeti, szerintünk eredményes volna egy felkerjesztés a Szolg. Szab. hivatkozott pontjának oly értelmi kiegészítésére, hogy a csendőrsők állomáshelyeit ezen szempontból milyennek kell tekinteni. Mert a csapat különbözőképpen igazítja el erre vonatkozólag a szabadságra menő legénységet.

Károly-csapatkereszt. Amint a legutóbbi Csendőrségi Közlönyben olvashatta, folyó év végéig lehet kérni, azontúl nem. Hasonlóan a sebesülési érmet is. Igyekeznél kell ezeket megszerezni, mert ez a négy éves háborúban kifejtett egyéni és nemzeti erőlködés becsületes teljesítésének egyik látható jele, melyen keresztül a nemzet és a magunk, valamint utódaink iránti megbecsülés jut kifejezésre. A Károly-csapatkeresztre való igényjogosultság megállapításánál irányadók: az 1916. évi 183. számú Honvédségi Közlöny (Személyes ügyek), az 1917. évi 88. sz. Honv. Közlöny (Szabályrendeletek) vonatkozó rendelkezései. Az odaítélésről az 1920. évi 63. számú Honvédségi Közlöny (Szab. rend.) ad tájékoztatást.

Páros csillag. 1. Fenti üzenetből Ön is felvilágosítást kapott. 2. A Szut. 335. pontjának utolsó előtti bekezdésében feleletet talál kérdésre. Nem hiszünk, hogy ezt addig ne olvasta vagy ne tanulta volna. Valahogy — úgy látszik — elkerülte figyelmét. 3. A Szut. 502. pontjának 2. bekezdése világos rendelkezéseket tartalmaz erre nézve. 4. Erre nézve pedig az 1930. évi Csendőrségi Lapok 176-ik lexikon válaszából tájékozódhatik. Ha pedig a vendéglősnek van engedélye és nincsenek vendégszobái, akkor mi szükség volna vendéghelyre? Mert hiszen akkor nem gyakorolja az ipart, ennél fogva semmi jogom a feljelentésre. Ha az engedélye nem tartalmaz kikötést egyebekre nézve. Ha ezeket nem teljesíti és vannak büntető rendelkezések az engedéllyel kapcsolatban — de ezt nem tételezzük fel, bacsak nem valami kiránduló helyről, fürdőtelepről van szó. 5. A bűncselekmény és büntetőcselekmény megnevezések közötti különbségről felvilágosítást talál az 1927. évi Csendőrségi Lapok 700. oldalán „Pataki diákok” jelleg alatt adott üzenetünkben. 6. Az a helyes, ami a rajzban van. 7. Helyes megjegyzés, a kérdés rendezése csupán idő kérdése. 8. A burkoló csapat, illetve osztag a felsővezetés szerve. A burkolás mesterséges rejtő-

zés légi megfigyeléssel szemben, ezért szervezet szerint az osztagok a légvédelemi erökhöz tartoznak. Ezzel feladatukat meg is mondtuk. Feladatukat mindinkább mesterséges köd fejlesztésével oldják meg, de másként is, amit a személyzetből elgondolható, mert beosztva vannak ott festők, szobrászok, kárpitosok, költészek, asztalosok, stb. Komoly alker fűződik működésükhöz. Különbösen gyakran működtek a háború alatt a nyugati fronton, ahol a tanktámadásoknak repülőgépekről való megfigyelését és a tankok bombázását, lövéseit és lövetését akadályozták meg, csapatmozdulatokat lepleztek stb.

Szabadság. 1. Németországba mellet szabadságra. Kérelmét a Belügyminiszter úrhoz (VI. c.) kell felterjeszteni. Különös feltételekhez nincs kötve az engedély, viszont azt mindenképp tudnia kell, hogy ma elsősorban a magyar érdekeket kell pártolni és itthon tölteni a szabadságot, itthon, ahol mindent megtalál, ami szabadsága alatt kellene és hívde a maga számára. Kérvényében jelenti kell, hogy útlevéllal, polgári ruhával és a szükséges külföldi pénzzel rendelkezik. Amint értesülünk, pengőt se vihet magával annyit, amennyit akar. 2. Mint tényleges csendőregényen ily szolgálatra nem jelentkezhet. 3. Aki beteg, az alkalmazható. 4. Fentebb „Várni” jelleg alatt adunk választ a kérdésre.

Gyöngyvirág. 1. Az alakilag és tartalomlag egyaránt törvényes rendelkezés fogalmát megmagyaráztuk az 1926. évi Csendőrségi Lapok 9-ik lexikon válaszában s arról egyébként ugyanez évi lapunk 287. oldalán talál kimerítő ismertetést cikk keretében. 2. A köteles tisztelet mellőzése miként értendő? Rengeteg példát lehet mondani arra. Ha valaki a tiszteletadását nem teljesíti, ha azt feltűnő hanyagsággal teljesíti, ha valaki a szolgálati szabályzatban az előírt és felfebvaló iránt megkövetelt magatartást mellőzi, szóval cselekedettel vagy másként (pl. irásban magaviseletével vagy jellel) sérti meg a fegyelemnek azt a logikább mértékét, mely a katonánál elengedhetetlen ahhoz, hogy kivegye részét a fegyelemen felépített szolgálat teljesítéséből. A köteles tisztelet mellőzése flüggelemzés, mely elkövethető rágalmas vagy becsületsértés által is, amint azt a 66—69. §-ok tárgyalják. 3. Szolgálati utazásokról az 1933. évi Csendőrségi Zsebkönyv 322. oldalán talál felvilágosítást. 4. Az a helyes, ahol az aláhíások vannak.

Mutatványos. Mindkét esetben kihágás forog fele. A mutatványhoz a 64 573/1901. B. M. rendelet értelmében rendőrhatalósági engedély szükséges, azonkívül még helyhatósági engedély is. Aki ez ellen vét, a Kb. Stk. 76. §-a alapján 600 pengőig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. Az ily egyént a Szut. 312. pont C. fejezet 15. al-pont értelmében el kell fogni.

Kéziratok.

Marosvásárhely. Jó cikk, közöljük.

77.777. Közölni fogjuk.

Dunamenti. „Alapos házkutatás eredménye” című kéziratát kivonatossan közölni fogjuk. A másik nem felel meg. M. 268. Közöljük.

Cs. K. Szombathely, Hajnal-u. 33. Nincs kizárva, hogy a tárcát átdolgozva egyszer majd közölni fogjuk. A vers nagyon rossz.

Sz. J. tthts. Bűhün ve Közölni fogjuk.

P. J. ny. tthts. Debrecen. Rossz versek, nem közölhetők.

A vidéki csendőrség előnyösen ismert szállítója

SÁNDOR REZSŐ

órasmester, ékszerész, Nyíregyháza. Telefon 229.

Elsőrendű márkás órák 5 évi jótállással, szebbnél-szebb ékszerek, ébresztő és fali órák, a csendőrség részére **részletre** is. Választékot portómentesen küldök. Javítások szakszerűen végeztenek. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Út a börtönbe.

(10.)

(Dr. Jaeger János fegyházi lelkész „Hinter Kerkermaueren” című gyűjteményéből fordította Pinoz és Zoltán örnagy).

Kemény, fáradtságos munkában teltek a napjaim. Csiga-lasúsággal követte egyik hónap a másikat. Kora reggel mentünk munkára és este térünk vissza holtfáradtan és éhesen. A durva és közönséges környezet azonban még ennél is jobban kínzott. Sehol senki, akihez bizalommal lehettem volna. Nem akadt senki, aki egy szóval is vigasztalt vagy mellettem lett volna, amikor a kétségbeesés határára állottam. A hat hónap alatt nem láttam sem börtönigazgatót, sem papot, istentisztelet sohasem volt s egy barátságos szó sem esett soha. Csak a fogházörnmester tartott felolvasásokat arról, hogy a fegyőröknek szökési kísérlet vagy ellenszegülés esetén ilyen és amolyan paragrafusok alapján joguk van minket agyonlőni. De ezt aztán olyan gyakran felolvasta, hogy mindnyáján kivülről tudtuk.

Na, de hát eddig még mindennek vége volt a világon. Egy szép júniusi napon megint vonaton űtem Hannover felé. Mindjárt munka után néztem, de persze nem találtam. Így telt el három hét. Végre mégis elértem valamit: egy gyáros aján-

latára, aki nem tudta, hogy büntetett előéletű vagyok, egy nagy mulatóhelyen üzletvezetői állást kaptam. Kidalgozott kezem és napégette arcom jó ajánlólevél volt; azt mondtam, hogy van egy bátyám, aki gazdálkodik és nálá segédkeztem a gazdaságban.

Minden igyekezetemmel azon voltam, hogy az állásomban megfeleljek. Pontosságommal, figyelmeségemmel és hűséggemmel csakhamar megnyertem a főnököm bizalmát; az állásom bizalmi természetűvé vált s keresetemet felemtől havonta 200—300 márkára. Kizáróan új hivatásomnak éltem, hátyát nem vettem a kezembe s egyáltalán nem törődtem vele, hogy Flunkermichel vagy Tokió nyeri-e meg a nagy derbyt: minden gondolatom és minden cselekvésem csak arra irányult, hogy az állásomban végleg megmaradhassak és szakíthassak az eddigi életemmel. Boldog voltam, hogy dolgozhattam.

Így telt el háromnegyed év. Egy szép napon beállított a főnökömhöz egy rendőr. „Na, F. úr, hogy viseli magát S.?” Főnököm csodálkozó kérdésre, hogy miért érdeklí őt az én magaviseletem, mosolyogva felelt: „Hát nem tudja, hogy az üzletvezetője már többszörösen büntetve volt és most is ötévi hivatalvesztés alatt áll?”

Vége volt az állásnak, mennem kellett. A főnököm nem szívesen bocsátott el, de egy háziszolga véletlenül meghallotta, amit a rendőr a főnökömmel mondott és öt perc múlva az egész személyzet megtudta az egész multamat.

Ennek a rendőrségi „érdeklődésnek” is megvan a maga kis története. A rendőr, aki különben mindig nagyon észere-tett fontoskodni, megjelent egyszer egy egyesületnek a gyűlésén, amelynek én is tagja voltam, de ahol neki semmi keresnivalója nem volt. Feltett sapkában állott a teremben, mire én figyelmeztettem, hogy illetelmes ember szobában leveszi a fejfedőjét. Azt felelte rá, hogy ő rendőr és úgy viseli a sapkáját, ahogy akarja. Az egyesületnek az elnöke is figyelmes lett erre a kis vitára és miután a gyűlés rendőrig be volt jelentve, az illető rendőr azonban hivatalosan nem volt kirendelve, az elnök utasítására felszólítottam, hogy hagyja el a termet. Ezért a nejeségnyitására úgy bosszulta meg magát, hogy a főnökömmel elmondotta az egész multamat. Ez a mintarendőr egyébként később különféle szabálytalanságok miatt elvesztette az állását s belőle is hamarosan „kétes existencia” lett. Remélem, azóta utolérte a nemézia.

Hamburgba utaztam, de ott három hónapra át hiába igyekeztem megint állást kapni. Az volt a legnagyobb baj, hogy nem voltak ajánlóleveleim, már pedig anélkül ismeretlen embert nem szívesen alkalmaznak. Egyszer megpróbáltam hamis bizonyítvánnyal álláshoz jutni, de alig tudtam a letartóztatástól megmenekülni, a cég ugyanis utánajárt a bizonyítványban foglaltaknak és kisért, hogy nem felelnek meg a valóságnak.

Közben egyre fogyott a megtakarított pénzem. Lehango-ltan Berlinba utaztam. De itt is csak a régi nota ismétlődött meg. Hiába kerestem állást, hiába lettem volna szívesen írnok, könyvelő, pincér, vagy akár szolga is, senkinek sem kellett. Felkerestem néhány régi ismerősömet és elbe-széltem nekik mindent igazán és őszintén, belsérttem a hi-báimat, de az elhatározott szándékomat is, hogy meg akarok

Óra, ékszer, látszer

versenydíjak, sportlrmek és vésés

Goldmann Mihály

Szolnok, Kossuth-tér 1. (Plac-tér)

Nagy javítóműhely. Arulorgalon bev. helye Tel. 576.

ORSZÁGOS RUHÁZATI INTÉZET R.-T.

Budapest, V., Eötvös-tér 1. Telefon: 84-8-32., 84-8-31.

A tábori zubbony beszerzését óhajtjuk megkönnyíteni, mikor kiváló minőségű szövetből, elsőrendű munkával készítve.

TÁBORI ZUBBONY . . . 69.50 pengőért ajánlunk:

A fenti ár distinkció nélkül értendő

férfiú distinkció	2.50 P
úrfiú distinkció	3.50 "
tábornoki distinkció	4.80 "

A szövetminta a budapesti központunkban (V., Eötvös-tér 1.), valamint az alatt felsorolt vidéki megbízottainknál megtekinthető.

A zubbony anyagából LOVAGIÓ NADRAG 12.— P
a zubbony anyagából TÁBORI SAPKA 4.90 "
FEKETE TISZTI NADRAG 31.50 "

Fizetési feltétel: gh levonás mellett 12 havi részlet.

Videki megbízottaink:

MESEECEN:	Hulász Mihály szabómester, Péterfia-utca 40.
GYÖR:	Farkas Ferenc szabómester, Zsinyl-utca 8. sz.
KAPOSVÁR:	Csabal és Gerles cég, Fő-utca 12.
MISKOLC:	Szatmáry József szabómester, Tiszti kaszinóval szemben.
NAGYKANIZSA:	Marion István szabómester, Kőlcsty-utca 10.
PECS:	Máté Jónás szabómester Ferenciek-u. 48. szám
SZEGED:	Rádár Lajos szabómester Korona-u. 15. szám.
SZERESFENYHÁZ:	Szalmon Dénes szabómester, Világos köz-tér.
SZOMBATHELY:	Suljok István szabómester Erzsébet királyné-út 13.
VESZPRÉM:	Gyökér Mihály szabómester, Korona épület.

VITÉZ BUDAVÁRY SANDOR

Budapest, VIII., Vas-utca 1. Telefon: 43-6-09.

Minden esendőraeg egyarány és felszerelés.
Kékli lóden méterenként 8.— 11.— 15.— P
Kékli kamgarn máterja 15.— P
Fekete kamgarn máterja 12.— 16.— P
Összes bel- és külföldi árak, szolgók kedvezményes áron.

BÚTORT

lehetőnyősebben a készítőnél.
Részletkedvezmény!

Hádl István műbútorasztalos

Budapest, VIII., Baross-utca 22.

ELŐLEGNÉLKÜLI RÉSZLETFIZETÉSRE

SEZLONOK TAKARÓVAL

EBEDLŐSZÖNYEGEK

P 65-161

P 21-161

Fotélagynak, paplanok, vasbútorok, futató-nyegek, fehéreművésznak, ruházószek.
Budapest, VIII., Baross-utca 74. sz.

A m. kir. esendőrség tagjainak árengedmény!

javulni, csak segítsenek hozzá valamiképpen: sehosem állottak szóba velem. Itt keneteljes prédikációval, amott vérig sértő ridegséggel: de mindenütt egyformán elutasítottak. Még egy kis ideig tartott a pénzem, utána néhány napig az eladogatott ruháim árából tengődtem; augusztus végére egy krajcár nélkül megint az utcára kerültem.

Hány ezer és ezer ember, akit a hamis fény odacsábított, pusztul el nyomorultul egy ilyen nagyvárosban! Először munkanélküli lesz, a tán otthontalan, aztán hazátlan és a végén istentelen. Jól mondja Stade atya „Börtönképek” című könyvében: „Kereskedők, írnokok, kishivatalnokok, munkások, akik egyszer akármilyen kicsi hiba miatt is börtönbe kerülnek, olyan egyedül jönnek ki onnan, mint az ujjam: akárhol kopogtatnak, mindenütt zárt ajtókra találunk.” Bizony nagyon a fején találta a szegyet a föltisztelendő úr, pedig ő nem is ismerte az egész nyomorúságot és szerencsétlenséget a maga teljes valóságában.

Ehesen csavarogtam a Friedrichstrassen. Gondolkodtam. Ennél az életnél mégis csak jobb ott, ahol az embernek legalább nyugabna van és ahol legalább enni adnak. Szégyenlem magamat — de a börtönre gondoltam.

A Bauer-kávéház előtt egy hamburgi ismerőssémmel találkoztam. Hivatásos gazember volt. Elbeszélte, hogy Danzigból jön, ott egy homoszekszualistól 1000 márkát zsarolt és még további 300 márkára zálogba kapott tőle egy értékes aranyórát, amelyet azonban — miután az 1000 márkának rövidesen a nyakára hágott — 50 márkáért elzalogosított egy F. nevű úrnál. Még van egy briliánagyűrűje, ideadja, azt tegyem zálogba és — mondotta — menjek vele Danzigba, az öreg pederasztától még ki lehet csikarni néhány ezer márkát.

Az „üzlet” vezélyesnek látszott s ezért elhatároztam, hogy nem megyek vele, de ezt nem mondtam meg neki, hanem átvettem a gyűrűt, a magam nevével elzalogosítottam és megbeszéltem vele, hogy másnap találkozunk.

A Kaiserhof-szállodában lakott, ott másnap elfogták, de azt én csak később tudtam meg. A találkozón megjelentem s amikor hiába vártam rá, azt hittem, megbánta, hogy szólott nekem, mert rájött, hogy az „üzlet” jövedelmezőbb lesz, ha egyedül csinálja meg. Ezért elhatároztam, hogy magam is utánalátok valami „üzletnek”, de egy kevésbé veszélyesnek. Írtam a pederasztának Danzigba. Megírtam neki, hogy az ismerősöm az órát nálam 150 márkáért elzalogosította s megkérdeztem, hajlandó-e kiváltani. Ez nemcsak névszerint, de a valóságban is üzlet volt, — igaz, hogy csunya üzlet — de én mégis 100 márkát kerestem volna rája, ha az öreg beugrik.

Türelemmelül vártam a választ, amely azonban késett. Késésgöcsesített helyzetemben és mérgemben is — az éjjelt egy nagyon kéteshírű kávéházban töltöttem, mert népszállóba nem akartam menni, szállodára pedig nem volt pénzem — második levelet írtam, amelyben ez a mondat is benne volt: „Ha nem kapok póstafordultával választ, kénytelen leszek az órát az Ön feleségének felajánlani; ő talán hamarabb válaszolni fog”. Hát ez szabályszerű fenyegetés volt. Az igaz, de az én helyzetemben már nem maradt más választásom, mint éhen halni, vagy bármilyen módon pénzhez jutni. Na és aztán az a pederasztá nem ugyanolyan büntetett volt-e mint én?

Hamis nevet írtam alá és a választ egy vendéglőbe kértem. Még is jött a válasz — két detektív képében. El akartak fogni.

Eppen a vendéglőben ültem, amikor beléptek, de mert nem ismertek, nyugodtan ülve maradtam. Három teljes órát

vártak rám. A vendéglős, a pincérek, a vendégek, mind tudták, hogy engem várnak, de az „összetartás” olyan nagy volt, hogy nem árult el senki. Végre aztán megunták a várakozást és elmentek, de a vendéglősnek megbagyták, hogy ha jövőre, mondja meg nekem, hogy legyek négy órára az aquriumnál, az úgy rendben van, el lesz intézve.

Hatalmas bahola tört ki a vendéglőben, amikor elmentek. Oh, szent Hermandad, sokszor de könnyű becsapni téged!

Ha egy fegyenc azaz a feltett szándékkal jön ki a fegyverházból, hogy megjavul, de csakhamar belátja, hogy ezt lehetetlenül teszik számára, akkor, mihelyt nyomorba jut, előbb-utóbb visszakerül a lebujkáha. Itt a „testvérek” legalább megéltetik és megítatják; arra persze nem gondolt, hogy abban a pillanatban, amikor egy ilyen lebuji küszöbét átlépte, máris visszaesett, még ha egyelőre semmit el nem követ is. Ilyenkor az ember csak az éhségre és arra gondolt, hogy egy ilyen lebuji legalább olyanokra talál, akik az utolsó falat kenyerüket megosztják vele, ha megtudják, hogy a börtönből jön. És aztán — éhesen olyan nehéz becsületesnek maradni!

Igy történt velem is. Egy Markgraf-utcai lebuji frankfurti ismerősem akadtam, aki bőkezűen megvendégetelt és elmesélte a következőket. Drezdából Görlitzbe ment vásárra, ott megismerkedett egy gazdag malomtulajdonossal, aki erköztelenkedni kezdett vele. Ezt a malomtulajdonost megszarolta. Miután azonban csak kevés pénz volt nála, elvette az óráját, amelynek a belső fedelére a tulajdonos pontos

CONTINENTAL ÍRÓGÉPET VEGYEN!

A legjobb írógép — a legolcsóbb.
A legkülönbözőbb kivitelű és áru gépek már P 180-tól kaphatók. Kedvező részletfizetés, mérsékelt felárakkal. (Havi részlet P 15-től.) Mintagép vételkötelezettség nélkül készséggel áll az Ön rendelkezésére is, amelyet értékesítésének vétele után postafordultával megküldünk.

Ne vegyen addig írógépet, míg a

CONTINENTAL

ki nem próbálta. — Vezérképvislet:

GOY és KOVALSZKY

ÍRÓGÉPÜZEME
BUDAPEST, V., NÁDOR-U. 11
TELEFONSZÁM: 26-9-33

A magyar csendőr
a megbízható

gyártmányokat
használja

KAPHATÓ MINDEN SZAKÜZLETBEN

PUCH és ZÜNDAPP

KARDÁNOS MOTORKERÉKPÁROK KÉPVISELEFE

Modern javítóműhely. Csendőröknek generáljavítás és szaktel. Használt és új nagy alkotászat raktár.

PAJOR IMRE BPEST, VI., JÓKAI-U. 28.

elme be volt vésve. Drezából aztán goromba zsaroló levelet irt neki és felszólította, hogy azonnal küldjön neki Berlinbe poste-restante 50 márkát. A malomtulajdonos — mesélte az ismerősom — a levélre minden bizonytalansággal annyira megijed, hogy az 50 márkát okvetlenül elküldi. Nem bizonyos azonban, hogy a levél nem került-e véletlenül a felesége kezébe. Ebben az esetben a levélírónak kellemetlenségei lehetnek, azért megkért, menjek el a postára és hozzam el neki a levelet. Szentül meg voltam győződve, hogy nem követek el semmi bűncselekményt, hogy velakinek a levelét a postáról szíveségből elhozom, még akkor sem, ha zsarolásról van benne szó, mert hiszen arról nekem nem kell okvetlenül tudomással bírom.

Levél nem jött, ellenben a Zimmer-utcában mindkettőnk elfogott két detektív. Nyugodtan mentem velük, mert meg voltam győződve, hogy engem szabadon fognak bocsátani, hiszen a zsarolásban semmi részem sem volt. Térdettem. Gőrlébe vittek és ott az esküdtbírótság egyévi fogházra ítélte. A társam öt évi fegyházra kapott, mert azt a cselekményét, hogy a malomtulajdonostól az óráját — egy nyilvános illembelyen — elvette, rablásnak minősítették. Engem zsarolás kísérlete miatt ítéltek el egy évre, annak dacára, hogy én a levélről azonkívül, amit társam elmondott, semmit sem tudtam. A társam minden további nélkül beismerte a cselekményét, csak azt nem hitték el neki, hogy a sértettel — akitől egyébként tíz lépésről meg lehetett állapítani, hogy homoszexuális — erkölcstelenedett; inkább elhitték, hogy a sértett egy népes vásáron, ahol ezernyi ember van köröskörül, csak úgy beletörődött abba, hogy az óráját elvegyék és nem kiabált segítségért és a „rablót” sem üldözték.

(Folytatjuk.)

Kinek van érdekes élménye?

(Pályázat.)

Nincs ember, akivel akár gyermekkorában, akár később valami érdekes, rendkívüli vagy mulatságos esemény ne történt volna. Bajtársainknak is bizonyára vannak ilyen emlékeik, amelyeket családi vagy baráti körben el szoktak beszélni s amelyeket mindenki érdeklődéssel hallgat. Kár lenne ezeket veszendőbe hagyni, azért szívesen megnyitjuk számukra a Csendőrségi Lapokat.

Írja le mindenki életének azt az élményét, amelyet érdekesnek, csodálatosnak, bármilyen szempontból rendkívülinek vagy mulatságosnak tart. Mindegy, hogy az esemény mikor történt; a leíró gyermekkorában, felnőtt korában, katonai vagy csendőrségi szolgálata alatt és az is mindegy, hogy maga az esemény milyen természetű, a fő az, hogy érdeklődést keltő vagy szórakoztató legyen. Természetes, hogy harctéri, hadifogságbeli vagy más háborús élménnyel, eseménnyel is lehet pályázni.

A pályázatokat — a számukhoz képest esetleg folytatón is — a Csendőrségi Lapokban közölni fogjuk.

Pályázatot csak a csendőrségi legénységi egyenestől fogadunk el. Határidő: június 15. A legérdekesebb pályázatot szép osztályú órával jutalmazzuk. Az eredményt a június 1-i számunkban fogjuk közölni.

Megbízható, nagy áttűrköpes masszív strapagép a gyári új Mercedes Prima Portable IRÓGÉP gyári propaganda

178.⁵⁰

Kedvező
fizetési
feltételek

DIXI IRÓGÉPSZAKÜZLET, BUDAPEST
VI., PODMANICZKY-U. 1. TEL.: 154-53

Élet- és vagyonmentési pályázatunk eredménye.

A folyó évi 7. számunkban hirdetett pályázatra beérkezett 22 pályamunka. Ebből a pályázatból is azt tapasztaljuk, hogy amikor egyéni teljesítményekről kellene beszámolni, bajtársaink nagyon óvatosan kezelik a tollat. Nem szívesen írnak magukról, s ha írnak is, olyan röviden és szerényen, hogy alig akad a közölhetőség szempontjából teljesértékű pályázat. Ez az egyéni szerénység és zárkózottság voltaképpen közvetlen következménye annak a testületi szerénységnek és zárkózottságnak, ami a csendőrség egyik legjellegzetesebb vonása s amiről ezután sem szabad lemondanunk, de amikor így egymásközt, de amikor így egymásközt, a magunk lapjában kell és lehet elmondanunk magunkról, a magunk szolgálati tapasztalatairól, értékes vagy hibás szolgálati teljesítményeinkről

egyet-mást, ilyenkor túlzás és kár a jogból szerényeségi kérdést csinálni. Számoljunk be csak így egymás között bátran mindenről, amit helyesen vagy helytelenül cselekedtünk, mert ezek a ténybeli tapasztalatok nemcsak a fiatalabb bajtársainknak, hanem az idősebbeknek — mindannyiunknak — is nagyon hasznos tanulságokat, felelő és biztató példaadásokat, vagy pedig kerülendő hibákat mutatnak meg s ebből nagyon sok a haszna magának a szolgálatnak. Az ilyen pályázatokkal ugyanis csak másodsorban az a célunk, hogy kiemelkedő teljesítményeket jutalmazzunk, elsősorban mégis az vezet bennünket, hogy a szolgálat javára okuljunk és tanuljunk az ilyen leírásokból. Kérjük tehát bajtársainkat, hogy a jövőben közlendő ilyen pályázataink során ne sajnálják a tintát, ne essenek bele a túlzott és indokolatlan szerénységbe, de pályázatukon kívül is írjanak meg nekünk minden olyan egyéni teljesítményt, tapasztalatot, amiből tanulni lehet. Sokézer járór, soktízezer kilométeres portyázó útjaluk hősiesen kell ilyen mondanivalónak akadnia.

A legjobb pályázatot Virág József tőzserőrmester (Ricsé) küldötte be. Említésre méltó pályázatot küldöttek be továbbá: Elkes János tőzserőrmester (Nyírad) és Tóth Lajos III. tőzserőrmester (Páka). A jutalmat kitűzött díjazás asztal szivar- és gyufatartót Virág József tőzserőrmester címére postán elküldöttük.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:

MOHACSY LAJOS azáznados.

Stádium Sajtóvállalat Részvénytársaság, Budapest, VI.,
Rózsa-u. 111. — Felelős ügyvezető: Györy Aladár.

Neubart Sándor

ÓRÁS ÉS ÉKSZERÉSZ.

SZÉKESFEHÉRVÁR, NÁDOR-UTCA 23.

Oklevéllel kitüntetett órásmester.

Órák, ékszerek, ezüst- és alpakka evőeszközök és dísz tárgyak. Ingaórák nagy választékban óra- és ékszerjavítások jótállás mellett. Ha jó és olcsó órára vagy ékszerre van szüksége, úgy kérjen portómentes választékosmagot. Aki rendelésénél a Csendőrségi Lapokra hivatkozik szigorúan szabott áraitól 3% engedményt kap.